

D o k u m e n t y
RADY GENERALNEJ

Nr 408

Rok XCI wrzesień - grudzień

Dokumenty

Rady Generalnej Towarzystwa Salezjańskiego Świętego Jana Bosko

Organ urzędowy animacji i łączności dla Zgromadzenia Salezjańskiego
Z języka włoskiego tłumaczył ks. Janusz ZAPAŁA

W TYM NUMERZE

1. LIST PRZEŁOŻONEGO GENERALNEGO

Ja jestem krzewem winnym, wy – latoroślami» (J 15, 5a)

POWOŁANIE DO NIEUSTAJĄCEGO TRWANIA W JEDNOŚCI
Z CHRYSTUSEM, ABY MIEĆ ŻYCIE 3

2. WSKAZANIA I DYREKTYWY 27

3. DYSPOZYCJE I NORMY (w tym numerze brak)

4. DZIAŁALNOŚĆ RADY GENERALNEJ

4.1 Kronika Przełożonego Generalnego 46

4.2 Kronika Rady Generalnej 52

5. DOKUMENTY I WIADOMOŚCI

5.1 Pozdrowienie Księdza Generała do Biskupów salezjańskich
przybyłych na spotkanie do Turynu – Valdocco 79

5.2 List przesłany do Ojca Świętego w trakcie spotkania
salezjańskich Biskupów w Turynie 86

5.3 List z podziękowaniem od Ojca Świętego
dla Przełożonego Generalnego.....90

5.4 Przyznanie tytułu BAZYLIKI MNIEJSZEJ
dla Świątyni Księdza Bosko na Colle 91

5.5 Przesłanie Matki Generalnej CMW do Salezjanów
na zakończenie roku kapłańskiego 92

5.6 Nominacja ks. Marka Chrzana na Radcę generalnego
dla Regionu Europy Północnej 95

5.7 Nowi Inspektorzy 96

5.8 Nowy Biskup Salezjański 100

5.9 Nominacja ks. Enrico dal Covolo na Rektora Papieskiego
Uniwersytetu Laterańskiego 101

5.10 Nominacja ks. Pier Luigi Cameroni na Postulatora Generalnego
ds. Kanonizacji 102

5.11 Zmarli Współbracia (2 elenko 2010) 103

1. LIST PRZEŁOŻONEGO GENERALNEGO

«*Ja jestem krzewem winnym, wy – latoroślami*»
(J 15, 5a)

POWOŁANIE DO NIEUSTAJĄCEGO TRWANIA W JEDNOŚCI Z CHRYSYTEM, ABY MIEĆ ŻYCIE

Potworność pedofilii - Wybrane dane - W świetle Ewangelii - „Cóż mamy czynić, bracia?” (Dz. 2, 37). 1. Przejrzyste przyjęcie odpowiedzialności. 2. Przede wszystkim ofiary. 3. Opieka nad sprawcami wykroczeń. 4. Zapobieganie wykorzystywaniom. - Za przykładem ks. Rua - Zakończenie

Rzym, 16 sierpnia 2010
Rocznica urodzin ks. Bosko

Najdrożsi Współbracia,
piszę do was w rocznicę urodzin naszego ukochanego ks. Bosko. Jego wspomnienie przenosi mnie po raz kolejny ku Wam. W którejkolwiek części świata byście się nie znajdowali, tym listem chcę do Was dotrzeć.

Tym razem nie będę opowiadał Wam o wydarzeniach ostatnich miesięcy; chciałbym jednak wspomnieć najważniejsze z nich, jakim niewątpliwie było spotkanie Biskupów salezjańskich, odbywające się w Turynie, w dniach od 21 do 25 maja. Było to wydarzenie i dar niezwykle doceniony przez wszystkich zgromadzonych, którzy też z radością uczestniczyli w różnych uroczystościach – Eucharystii w Katedrze Turyńskiej z okazji wystawienia Całunu Turyńskiego; w uroczystości Zesłania Ducha Świętego na Colle Don Bosco; w uroczystości Maryi Wspomożycielki Wiernych na Valdocco. Cały ten czas przeżyty został, jako głębokie doświadczenie salezjańskości, odznaczające się braterskim obcowaniem z Następcą księdza Bosko, duchem rodzinnym, radosnym i pełnym przekonania udziałem w różnych wydarzeniach, odkrywaniem na nowo charyzmatu sale-

zjańskiego, jako specyficznego sposobu realizowania posługi biskupiej. Jestem z resztą przekonany, że mogliście śledzić zarówno to, jak i inne wydarzenia z życia Zgromadzenia dzięki naszej stronie internetowej.

POTWORNÓŚĆ PEDOFILII

Po ostatnim moim liście poświęconym Salezjańskiemu Duszpasterstwu Młodzieżowemu, który uważam za bardzo absorbujący, ponieważ dotyczył on „sensu naszego posłannictwa”¹, podejmuję się dzisiaj podzielenia z Wami w duchu rodzinnym, jak ojciec z własnymi dziećmi, tematem znajdującym się ostatnio w centrum uwagi mass mediów i wywołującym duży skandal. Mam na myśli wyjątkową falę kontestacji wobec Kościoła, kapłaństwa i życia konsekrowanego, wywołaną opublikowaniem informacji o potwornych i odrażających przypadkach wykorzystywania seksualnego nieletnich oraz często niewłaściwego sposobu radzenia sobie z nimi. Dostrzegamy powagę tych skandali, którym należy niezwłocznie i skutecznie zaradzić. Napisano, że „Kościół katolicki znalazł się w obliczu jednego z najważniejszych kryzysów w swojej historii”².

Publikowanie tych informacji, zapoczątkowane w latach ’80 w Kanadzie, w latach ’90 objęło Stany Zjednoczone, by niedawno dotrzeć do Australii, Austrii, Belgii, Francji, Niemiec, Anglii, Irlandii, Włoch, Holandii i Szwajcarii³. Z dotychczas udokumentowanych przypadków wyłania się obraz zjawiska, którego największa fala przypadła na trzydziestolecie 1950-1980, niemniej jednak z epizodami mającymi miejsce wiele lat wcześniej. Niewykluczone też, że usłyszeć będzie można o innych, mniej odległych. Prawdziwe

---

¹ P. Chavez, „Jezus zlitował się nad nimi, byli bowiem jak owce nie mające pasterza. I zaczął ich nauczać” (Mk 6,34). Salezjańskie Duszpasterstwo Młodzieżowe, *DRG* 407 (2010), s. 49.

² Od redakcji, *Skandal pedofilii: Bóg w ofiarach*, [w:] „Il Regno” – Regno-doc, nr 10, 2010, s. 289.

³ Krótki przegląd informacji i reakcji Kościoła zamieszczony został w M.E. Gandolfi, *Geografia di una crisi*, [w:] „Il Regno” – Regno-att. nr 6, 2010, s. 168.

„tsunami” wiadomości uderzyło w Kościół, niekiedy nawet w nasze Zgromadzenie, i niestety jego siła łatwo nie osłabnie. Myślenie o tych relacjach jak o zorganizowanym spisku, co gorsza sprowadzanie ich do tych kategorii, jest błędem. Kryzys wyraźnie pokazał, że jest to być może jedyny przypadek, w którym dzisiejsze społeczeństwo, zwłaszcza najbardziej świeckie i zsekularyzowane, zazwyczaj tolerancyjne a nawet neutralne wobec wartości moralnych i religijnych, nie jest w stanie iść na kompromis, ani zapomnieć, szczególnie w stosunku do Kościoła katolickiego⁴.

Dla nas, salezjanów, kryzys ten jest szczególnie bolesny i przygnębiający. Bolesny, ponieważ jako członkowie Kościoła nie możemy nie łączyć się Papieżem w głębokim poruszeniu, „wstydzie i wyrzutach sumienia”⁵; zaś z ofiarami – w poczuciu przerażenia i oszukania, których doświadczyły one poprzez te „grzeszne i zbrodnicze czyny”⁶. Przygnębiający natomiast z uwagi na nasze zaangażowanie w powracanie do młodzieży z sercem ks. Bosko, by nieść jej Ewangelię Jezusa, a te bardzo ciężkie winy i nie zawsze adekwatne do nich reakcje autorytetów [Kościola] są prawdziwym „zaćmieniem ewangelizacji” – „przysłoniły one” – napisał Papież – „światło Ewangelii takim mrokiem, jakiego nie znały nawet wieki prześladowań”⁷. I w końcu, dla nas, salezjanów, ten kryzys jest szczególnie bolesny i przygnębiający, ponieważ jego ofiarami padły osoby niepełnoletnie, które są ra-

---

⁴ „Które państwo przeprowadziło dogłębne śledztwo wobec [tego] strasznego zjawiska i przyjęło, choćby prewencyjnie, przejrzyste kroki przeciw pedofilii występującej wśród jego własnych obywateli, w rodzinach, albo w publicznych placówkach szkolnych? Jakie inne wyznanie religijne podjęło kroki, aby wytropić (odkryć), zgłosić i podjąć się publicznego wyjaśnienia problemu, ujawniając go i wyraźnie ścigając go? Unikamy przede wszystkim nieszczerości, czyli skupienia się na ograniczonej liczbie przypadków pedofilii stwierdzonych w Kościele katolickim, nie dostrzegając zaś dramatu bardzo często i wszędzie pogwałconego i wykorzystywanego dzieciństwa, ale po cichu, bez skandalu”. (J. Navarro-Vals, *Il Papa e lo scandalo della pedofilia*, [w:] „La Repubblica”, 1 kwietnia 2010, s. 35).

⁵ Benedykt XVI, *List pasterski do katolików w Irlandii*, 19 marca 2010, nr 6.

⁶ *Tamże*, nr 1.

⁷ *Tamże*, nr 4.

cją naszego bycia konsekrowanymi; natomiast winnymi jest kilku salezjanów, naszych braci w powołaniu i towarzyszy w posłannictwie. Jestem głęboko przekonany, że możemy i powinniśmy wykorzystać ten kryzys, jako okazję dogłębnego oczyszczenia, osobistego i wspólnotowego, oraz odnowienia zaangażowania w świętość apostołską. Niniejszym listem pragnę właśnie dać wam motywacje i wskazać drogę do „chrześcijańskiego przeżycia próby”⁸.

NIEKTÓRE DANE

Mimo iż prawdą jest, o czym też nie należy zapominać, że „problem wykorzystywania nieletnich nie jest swoistym [...] [problemem] Kościoła”⁹, absolutnie niezbędnym staje się uznanie faktu, że w jego obrębie „nawet jeden przypadek pedofilii to za dużo [...] takie zachowanie jest podwójnie godne potępienia, kiedy dopuszcza się go człowiek Kościoła, ksiądz, osoba konsekrowana”¹⁰. Biorąc to pod uwagę należy uznać – i nie wolno tego przemilczeć tak, jak robią to środki masowego przekazu, – że Kościół katolicki nie jest siedliskiem pedofilii¹¹: „[liczba] przypadków pedofilii wśród kleru jest porównywalna,

---

⁸ Kard. A. Bagnasco, Prolusione del Cardinale Presidente alla 61a Assemblea Generale della Conferenza Episcopale Italiana, Rzym, 24 maja 2010, nr 2.

⁹ Benedykt XVI, List pasterski do katolików w Irlandii, nr 2.

¹⁰ Bkp. M. Crociata, *Sguardo alla situazione della Chiesa in Italia. Discorso alla Commissione presbiterale italiana*, Rzym 29 kwietnia 2010.

¹¹ Por. M. Introvigine, *Cosa c'è dietro gli scandali?*, [w:] „Avvenire”, 22 marca 2010: „Jeśli porównać Kościół Katolicki w Stanach Zjednoczonych z głównymi kościołami protestanckimi, odkrywa się, że liczba pedofili – w zależności od kościoła protestanckiego – jest od 2 do 10 razy wyższa wśród pastorów protestanckich w porównaniu do księży katolickich [...]. W tym samym okresie, kiedy około stu amerykańskich księży zostało skazanych za wykorzystywanie seksualne nieletnich, liczba nauczycieli wychowania fizycznego i trenerów młodzieżowych drużyn sportowych... uznanych winnymi przez trybunały amerykańskie popełnienia tego samego przestępstwa sięgała sześciu tysięcy [...]. Z okresowych raportów rządu amerykańskiego wynika, że sprawcami około dwóch trzecich molestowań seksualnych nieletnich nie są obcy, czy nauczyciele [...], tylko krewni”.

jeśli wręcz nie niższa niż ta dotycząca innych grup osób”¹².

Dane dotyczące wykorzystywania seksualnego nieletnich, sprawiające duże wrażenie z uwagi na rozmiar zjawiska, są dostępne dla każdego – można zajrzeć w tej kwestii do raportu WHO, podającego szacunkowo dane za rok 2002 odnośnie przypadków różnego rodzaju wykorzystywania chłopców i dziewczynek¹³. Ponad półtora miliona dzieci trafia, co roku do międzynarodowej sieci wykorzystywania seksualnego, powiększając tym samym już i tak dużą liczbę dziesięciu milionów nieletnich, którzy żyją przetrzymywani przez szajki prostytutki, handlu ludźmi i turystyki seksualnej, pornografii. UNICEF szacuje, że rynek usług seksualnych jest sektorem obracającym rocznie kwotą 12 miliardów dolarów, co plasuje go na trzecim miejscu wśród przestępczości pod względem wartości, po handlu narkotykami i bronią¹⁴.

Za tym prawdziwym „przemysłem seksualnym” stoi także aktywna „kultura seksu”, często broniona, promowana czy wręcz usprawiedliwiana. W raporcie Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 21 lipca 2009 r. mówi się o gwałtownym wzroście liczby stron internetowych o charakterze pedofilskim i pornograficznym¹⁵. Nie należy się, zatem dziwić, jeśli „według niektórych najnowszych statystyk, co trzecia dziewczynka i co siódmy chłopiec padają ofiarą przemocy seksualnej przed osiągnięciem pełnoletniości”¹⁶. Ponadto należy przypomnieć, iż „znacząca większość przypadków wykorzystań seksualnych (84-90%) ma miejsce w środowisku rodzinnym, z czego 27% dotyczy członka bliskiej rodziny”¹⁷.

¹² Bkp. M. Crociata, *dz. cyt.*

¹³ Zob.: World Health Organisation, *Global Estimates of Health Consequences due to Violence Against Children*, Genewa 2006.

¹⁴ Por.: http://www.intervita.it/IT/condividiamo/news/22_ottobre_2007_-_notizie_dj_intervita.aspx.

¹⁵ Raport podaje liczbę 261 653 stron w, 2001 r., która trzy lata później, w 2004 r., urosnąć miała do 480 000.

¹⁶ Por. *La Repubblica*, 25 sierpnia 1989, s. 16.

¹⁷ G. Cucci - H. Zollner, *Osservazioni psicologiche sul problema della pedofilia*,

Ogólnie rzecz ujmując, można powiedzieć, że wśród przypadków wykorzystywania seksualnego zgłoszonych wymiarowi sprawiedliwości 30% dotyczyło pedofilii¹⁸, kolejne 30% efebofilii, a pozostałe

40% ofiar pełnoletnich. „Tylko w 2008 r. w USA zidentyfikowano ponad 62 000 sprawców wykorzystania nieletnich, a grupa księży katolickich jest tak mała, że nie została nawet uwzględniona, jako taka”¹⁹. Jeśli chodzi o konkretne dane o księżach katolickich, spośród 3 000 zawiadomień złożonych w Kongregacji Nauki Wiary w okresie 2001-2010, tylko 300 przypadków, co odpowiada 10%, dotyczyło właściwych czynów pedofilskich; 60% efebofilii, a kolejne 30% stosunków heteroseksualnych²⁰. Dlaczego więc mówi się „niemal wyłącznie o zdarzeniach w Kościele katolickim, jeśli stanowią one niewiele więcej niż 3% wszystkich zgłoszonych przypadków”²¹

[w:] „La Civiltà Cattolica”, nr 3837, 1 maja 2010, s. 214. Na przykład we Włoszech, “w 1999 r. na 522 osób oskarżonych 357 było znanych ofiarom; wśród nich 338 należało do najbliższej rodziny; spośród pozostałych 165 przypadków nieletni nie znali sprawców. W roku 2000, na 621 osób oskarżonych, 476 było znanych ofiarom; wśród nich 449 należało do najbliższej rodziny; w pozostałych 145 przypadkach, sprawca przestępstwa nie był znany dla nieletniego” (M. Piccozzi - A. Zappala, *Criminal profiling. Od oględzin miejsca zbrodni do profilu psychologicznego przestępcy*, Mc Graw-Hill, Mediolan 2008, s. 228).

¹⁸ Uściślając, pedofilia jest czynnością seksualną lub fantazją, której przedmiotem są dzieci, które nie osiągnęły jeszcze dojrzałości płciowej, to znaczy takie, które nie ukończyły 13 roku życia przez okres, co najmniej 6 miesięcy, dokonaną przez osobę w wieku nie niższym niż 16 lat. Bardzo często mylona jest z efebofilia, która polega na pociągu seksualnym osoby pełnoletniej względem nastolatków lub młodzieży. Por.: Associazione Psicologica Americana, *Manuale Diagnostico e Statistico dei Disturbi Mentali DSM-IV-TR*, Mediolan, Masson, 2001, s. 610n.

¹⁹ Notatka prasowa ks. Federica Lombardego na temat wykorzystywania nieletnich. *Dopo la Settimana Santa, tenere la rotta*, 9 kwietnia 2010. Por. http://www.vatican.va/resources/_lombardi-nota-abusi_it.html.

²⁰ Por.: G. Cardinale, *Chiesa rigorosa sulla pedofilia. Intervista a Mons. Charles Scicluna*, [w:] „Avvenire”, 13 marca 2010, s. 5.

²¹ G. Cucci - H. Zollner, *Osservazioni psicologiche sul problema della pedofilia*, s. 219. W Austrii, jak podają oficjalne dane, na 527 zgłoszeń tylko 17 dotyczyło osób duchownych (por. *Il Foglio*, 16 marca 2010). W Niemczech, jak twierdzi kryminolog

Nawet, jeśli statystyki dotyczące Kościoła katolickiego nie są bardzo złe, niesłusznym jest chowanie się za nimi, ani krzyczenie o spisku. Nie można usprawiedliwiać bronięcia się za wszelką cenę – pedofilia jest zawsze „ciężkim grzechem i odrażającą zbrodnią”²², a kiedy dopuszczają się jej księża lub zakonnicy (osoby konsekrowane), staje się skandalem bez porównania. „Nie możemy być, zatem zaskoczeni, że reakcja na przypadki wykorzystywania [nieletnich] przez ludzi Kościoła była tak stanowcza [...] Gniew i cierpkie słowa mają istotny związek ze świadomością wysokiej wartości moralnej i ludzkiej kleru, jak również z oferowaną przez nas, a oczekiwaną przez innych, większą wiarygodnością, zwłaszcza w stosunku do nieletnich powierzonych naszemu kierownictwu i odpowiedzialności wychowawczej. Wyższe oczekiwania, podsycane przez nasze posłannictwo, sprawiają, że taki poważny i niszczący rodzaj zdrady jest nieporównywalnie bardziej nietolerowany i karygodny”²³.

Nie mamy prawa udawać, że nic się nie stało albo, że te sprawy nas nie dotyczą. W różnych krajach dotknęły one także naszego Zgromadzenia, wywołując zniechęcenie, oburzenie, złość, utratę wiarygodności w obliczu historii, niekiedy ponad stuletniej, hojnego i solidnego służenia na polu edukacji i ewangelizacji młodzieży.

Łączę się w pełni z Papieżem Benedyktem XVI i jestem mu niezmiernie wdzięczny²⁴ za stwierdzenie, iż nawet, jeśli żyjemy dzisiaj pośród

---

C. Pfeiffer, księża w to zamieszani mieliby stanowić od 0,1% do 0,3% wszystkich przypadków (por. *Süddeutsche Zeitung*, 15 marca 2010).

²² Kard. A. Bagnasco, *Prolusione del Cardinale Presidente alla 61a Assemblée Generale della Conferenza Episcopale Italiana*, nr 2. op. cit., cz. 2.

²³ Eksc. (J.E.) M. Crociata, *Sguardo alla sutiazione della Chiesa in Italia. Discorso alla Commissione presbiterale italiana*. op. cit..

²⁴ Por. P. Chávez, *List Przełożonego Generalnego Salezjanów i Biskupów salezjańskich do Ojca Świętego Benedykta XVI*, Turyn 23 maja 2010. Na ten list Ojciec Święty odpowiedział listem do Przełożonego Generalnego, z dnia 14 czerwca 2010, w którym wyraża się tymi słowami: „Ten troskliwy wyraz solidarności w delikatnym momencie dla całego Kościoła, wzbudził w mojej duszy głęboką wdzięczność również, dlatego, że jest on znakiem głębokiej komunii i żarliwego uczucia, jakim duchowi synowie Św. Jana Bosko od zawsze żywili wobec Następcy Piotra. Pragnę, zatem odwzajemnić to miłe świadectwo, za które jestem niezmiernie

tej zawieruchy, atakowani przez świat, który mówi nam o naszych grzechach, to przypadki pedofilii i cierpienie z nimi związane „biorą się właśnie z wnętrza Kościoła, z grzechu, który istnieje w [samym] Kościele”²⁵. „Chrześcijanie zawsze stawali przed próbami, które w pewnych okresach i miejscach nabrały charakteru prawdziwych prześladowań. Jednak, mimo że przynoszą one cierpienie, nie stanowią najpoważniejszego niebezpieczeństwa dla Kościoła. Największą szkodę przynosi jej to, co zanieczyszcza wiarę i życie chrześcijańskie jego członków i wspólnot, naruszając integralność mistycznego Ciała, osłabiając jego zdolność świadczenia, przyćmiewając piękno jego oblicza”²⁶.

I rzeczywiście, „największe prześladowania Kościoła nie pochodzą od nieprzyjaciół z, zewnątrz, lecz rodzą się z grzechu w Kościele; [...] Kościół potrzebuje, zatem naprawdę nauczyć się na nowo pokuty, zaakceptować oczyszczenie; z jednej strony uczyć się przebaczenia, ale także potrzeby sprawiedliwości. Przebaczenie nie zastępuje sprawiedliwości”²⁷. „Prawdziwym nieprzyjacielem, którego należy się obawiać i którego trzeba zwalczać” jest, więc „grzech, zło duchowe, które czasami, niestety, zaraża także członków Kościoła. [...] My chrześcijanie, nie boimy się świata nawet, jeśli musimy strzec się jego pokus. Musimy natomiast bać się grzechu i dlatego powinniśmy być silnie zakorzenieni w Bogu, solidarni w dobru, w miłości, w służbie [...]. Kontynuujmy razem z ufnością tę drogę, a próby, niech Pan Pozwoli, kierują nas ku większej radykalności i spójności”²⁸.

W ŚWIETLE EWANGELII

---

wdzięczny, zapewniając o mojej nieustającej pamięci w modlitwie, jaką otaczam szczytne przesłanki odnowy duchowej i nieustannie postępującego trwania w Ewangelii okazywanych w imieniu całego Zgromadzenia przez Księdza Generała i wszystkich uczestników tego ważnego spotkania”.

²⁵ Benedykt XVI, *Ai giornalisti nel volo da Roma a Lisbona*, 11 maja 2010.

²⁶ Benedykt XVI, *Omelia alla Messa per i santi Pietro e Paolo*, 29 czerwca 2010, [w:] „L'Osservatore Romano”, 30 czerwca – 1 lipca 2010, s. 8.

²⁷ Benedykt XVI, *Ai giornalisti nel volo da Roma a Lisbona*, 11 maja 2010.

²⁸ Benedykt XVI, *Regina Coeli*, 16 maja 2010.

Właśnie, dlatego musimy zrozumieć obecny kryzys w świetle Ewangelii. Zanim jednak przejdę z Wami do ewangelicznego odczytania tych wydarzeń, by odnaleźć w nim klucz do zrozumienia i wskazania na przyszłość, chciałbym wspomnieć, pokrótce o kontekście kulturowym i społecznym, w którym się znajdujemy. To w nim zaczyna się słuchanie tego, co Bóg mówi do swojego Kościoła, ponieważ Słowo Boże oświeca właśnie sytuacje, które przeżywamy. Nasze społeczeństwa, w większości postmodernistyczne, akceptują a nawet usprawiedliwiają niszczenie embrionów, których nie uważa się za istoty ludzkie; handlują komórkami jajowymi i plemnikami, myślą o męskości i kobiecości, jako po prostu „rodzajach” kulturowych; chcą, żeby śmierć wspomagana uważana była za szlachetny wybór; przesadnie obnoszą się publicznie z pewnym rozumieniem seksualności naznaczonym wręcz obsesyjnym rozprzestrzenianiem się; rozpowszechniają pornografię, jako pełnoprawną formę rozrywki. Zdarzają się też „postawy ekstremalne tych, którzy w świecie zachodnim chcieliby wręcz usankcjonować prawnie praktyki pedofilskie”²⁹. „Z powodu pewnego rodzaju perwersji prawdy znaleźliśmy się w bałaganie etycznym takich rozmiarów, że rzeczywistość gubi się w subiektywizmie. W ten sposób widzimy, więc że potępienie niemoralnego zachowania duchownych płynie z tego samego środowiska kulturowego, które gotowe jest przyjąć każdy osąd jednostki. Powody tego są natury ideologicznej, ale także ekonomicznej, czego

---

²⁹ Kard. A Bagnasco, *Prolusione del Cardinale Presidente alla 61a Assemblea Generale della Conferenza Episcopale Italiana*, nr 4. *Op. cit.*, cz. 4. „Lider partii Zielonych w Europarlamencie, Daniel Cohn-Bendit, niegdyś charyzmatyczny przywódca ruchu kontestacyjnego, chwalił się nie tylko zalecaniem seksu z nieletnimi, ale także uprawianiem seksu z nieletnimi, kiedy był nauczycielem [...]”. Sartr, Simone de Beauvoir, Foucault, Jack Lang, przyszły minister Francji, podpisali wraz z innymi intelektualistami słynny manifest, w którym – w imię „wyzwolenia seksualnego” – żądają zniesienia kar za stosunki seksualne z nieletnimi, także z dziećmi. W tych „nauczycielach” odżywała przewlekła tradycja europejska”. (V. Messori, *Un dolore vero per ridare fiducia*, [w:] „Corriere della Sera”, 19 kwietnia 2010, s. 11). Więcej głośnych przypadków jest przytoczonych w G. Cucchi - H. Zollner, *Contrastare la cultura della pedofilia*, [w:] „La Civiltà Cattolica”, nr 3838, 15 maja 2010, s. 322 – 325.

obrazem są te amerykańskie kancelarie prawnicze, które zarobiły miliardy dolarów sięgając bez skrupułów i bez zastanowienia po oskarżenie o pedofilię³⁰.

Właśnie w tym środowisku musimy poznać, to znaczy musimy mieć zdolność poznania w znaczeniu *intus legere*, woli Boga względem nas. W Ewangeliach znajdujemy niezwykle trafne fragmenty, jak ten o wyborze uczniów, podkreślający z jednej strony szczególne umiłowanie przez Jezusa tych, których wzywa, by z nim przebywali i dzielili jego misję, z drugiej zaś to, że uczniowie nie są w stanie żyć tak, by sprostać powołaniu, z powodu trudu, jaki niesie za sobą naśladowanie Jezusa albo rozczarowania nim. Tak, więc jeden Go zdradza, inny zapiera się Go, wszyscy opuszczają (por. Mk 14, 43-46.52.66-71). Godnym uwagi jest jednak fakt, że po zmartwychwstaniu i zesłaniu Ducha Świętego, Kościół rodzi się nie ze zdrady jednego, ani z ucieczki wszystkich, ale z osobistej wiary, odważnego świadectwa, pełnego zaangażowania w posługę, z męczeństwa jedenastu. Dziś, tak jak wczoraj, w Kościele i Zgromadzeniu Jezus nie przestaje wzywać i wybierać mężczyzn „zwyczajnych”, niekiedy słabych i wystraszonych; dziś, tak jak wczoraj, nie wszyscy są wierni; a mass media odnotowały i wyolbrzymiły te odosobnione przypadki. Bardzo wielu, wręcz przytłaczająca większość kapłanów i zakonników, przeżyło i nadal przeżywa swoją wierność z radością, całkowitym poświęceniem i bezinteresownością, nieustannie dążąc do świętości. Szkoda, że w tych dniach kryzysu te historie – pokazujące dobrego człowieka – zostały przemilczane przez niemal wszystkich. Jest to wiele historii zwyczajnej świętości. Wolalbym jednak zatrzymać się chwilę nad fragmentem Ewangelii św. Jana (15, 1-8), nad jedną z mów pożegnalnych Jezusa (J 15, 1-16,3)³¹. Jezus definiuje w nich życie chrześcijańskie jako

³⁰ A. Gaspari, *Indagine sulla pedofilia nella Chiesa. Intervista a L. Bertocchi, studioso di storia del cristianesimo*, [w:] „Zenit”, 17.05.2010, 3. Zob. <http://www.zenit.org/article-22495?l=italian>.

³¹ Wyboru tego fragmentu dokonałem zainspirowany lekturą wywiadu, który ukazał się w hiszpańskiej gazecie „Vida Nueva” o Carlosa Aspiroza, Przełożonego Generalnego Zakonu Dominikanów; mówiąc o sytuacji pedofilii w Kościele i oceniając zawziętość wobec niej, powiedział, że nasz Bóg nie jest drwalem rąbiącym

trwanie w Nim (J 15,1-11), to znaczy, bycie kochanym przez Niego (J 15, 12-17) i znienawidzonym przez świat (J 15,18-16,3). Po alegorii krzewu winnego (J 15, 1-4.5-8), Jezus wzywa do wytrwania w Jego miłości (J 15,4.5./7./9./10) i wydawana owocu (J 15,2.4.5.8.16). Ci, którzy będą trwać w Nim niezachwianie, będą przez Niego kochani. Zostanie przez Niego wycięty, oddzielony i zniszczony ten, kto jest niezdolny do wydawania owocu, będzie Mu niewierny. Uczeń nie jest niewierny, kiedy czyni i ponieważ czyni zło, lecz kiedy nie wydaje owoców – niezdolność do wydawania owocu ukazuje niewierność. Natomiast ten, kto w Nim trwa, wydaje owoc i jest umiłowany przez Niego tak, jak On został umiłowany przez Ojca (J 15,9). Utożsamienie Jezusa z krzewem winnym wydaje się co najmniej niezwykłe (J 15,1.5). Krzew winny, nieodzowna część krajobrazu rolniczego Izraela (Lb 13,23; 1 Krl 5,5), stanowił metaforę ludu Bożego. Jezus mówi jeszcze więcej: – On jest krzewem winnym, jedynym i prawdziwym; jego Ojciec jest tym, który go dogląda (J 15,1); Jego uczniowie są latoroślami (J 15,2.5). On jest prawdziwym krzewem winnym, ponieważ nie rozczarował swojego Ojca, właściciela dbającego o winnicę, trudzącego się, by krzew winny mógł wydawać owoce. Jak przystało na dobrego właściciela winnicy, Ojciec odrzuca tych, którzy nie wydają owoców, a przycina wydających owoc, by był on większy i lepszy. Kto żyje w Chrystusie, staje się terenem uprawnym Ojca, pracowitego plantatora.

Uczniowie, przycinani przez Boga niczym latorośle, są oczyszczeni – słowo Jezusa oddzieliło ich od świata i osadziło w Bogu (J 15,3). Przycinanie ze strony Boga nastąpiło więc poprzez słowo Jezusa, które oderwało ich od świata, oczyściło i uczyniło urodzajnymi. Żyjni i oczyszczeni, muszą trwać w Jezusie (J 15,4.5). Do centralnego stwierdzenia „Ja jestem krzewem winnym wy – latoroślami” (J 15,5) Jezus dodaje nową wskazówkę – kto nie wytrwa w Nim, nie przyda się na nic; wszystko, czego się podejmie będzie nieskuteczne; kto nie

---

przewrócone drzewa, ale właścicielem winnicy, który przycina swoje krzewy tak, by latorośle przynosiły owoc. Świadomość, że Bóg trzusi się dzisiaj, by oczyścić i umocnić swój Kościół to naprawdę „dobra” wiadomość.

trwa mocno w Nim, usycha i staje się bezużyteczny, wyniszczony, nadaje się jedynie aby być spalonym (J 15,6). Jezus wskazuje na doświadczenie uczniów:

którzy oddalając się od Niego, zgubili Go i sami się zagubili. Właśnie dlatego obietnica, która następuje ma większą moc: trwanie w Nim, słuchanie Jego słów, sprawi, że spełnią się ich pragnienia i zostanie im dane to, o co proszą (J 15,7). Kto zachowuje słowa Jezusa, zostanie wysłuchany przez jego Ojca; słuchanie tego, co Jezus mówi do nas sprawia, że Bóg sam zaczyna nas słuchać!

Zachęcam Was do ponownej lektury skandalicznych faktów wykorzystywania nieletnich w świetle tej przypowieści, w której Jezus opisuje swoją relację z uczniami³². W obecnych wydarzeniach Jezus zwraca się także do nas, swoich uczniów. Mówi nam, że nie wystarczy słuchać, lecz trzeba w Nim trwać. Tylko w ten sposób On będzie mógł pozostać z nami; tylko w ten sposób możemy „coś uczynić” (por. J 15,5). A to „coś” nie jest niczym innym, jak przykazaniem miłości: „To jest moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowałem” (J 15,12); to jest dowód tożsamości ucznia: „Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali” (J 13,34-35).

Jeśli misja Jezusa polega na objawianiu Boga i jego miłości, jedyny sposób, by uczynić ją widoczną i wiarygodną jest miłowanie uczniów aż do końca; „Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (J 15,13). Taka a nie inna jest misja salezjańska, jak czytamy w art. 2 Konstytucji: „być w Kościele znakami i wyrazicielami miłości Boga do młodzieży, zwłaszcza najuboższej”. To jest nasz „salezjański” sposób stawania się uczniami Chrystusa, bycia w Nim zaszczepionymi, otoczonymi troską Ojca. Dlatego też niema nic bardziej sprzecznego z posłannictwem sale-

---

³² Por. J.J. Bartolomé, *Curato evangelico. Cartas de Juan. Introducción y comentario*, Madrid, CCS 2002. s. 307-309. Przy komentarzu do tego fragmentu Ewangelii posłużyłem się tym studium.

zjańskim, niż postępowanie odwrotne, to znaczy „bycie znakami naszego egoizmu w stosunku do młodzieży, zwłaszcza potrzebującej i najuboższej”³³. Jeśli chwała Ojca jest owocem komunii z Jezusem i wzajemnej miłości, to hańbą jest właśnie egoizm przejawiający się w złym traktowaniu, wykorzystywaniu, przemocy wobec nieletnich. Fakt, że świat nie ceni życia konsekrowanego jest logiczną konsekwencją tak wielkiej nienawiści, którą żywił do Jezusa, że przesądził o Jego śmierci. Powodem tego odrzucenia jest twierdzenie Jezusa, że przychodzi od Boga, aby objawić Go światu, który ma swoją wizję Chrystusa i relacji z Bogiem. Jeśli uczniowie zdecydują się ostatecznie przyjąć przekonania świata, wówczas i świat ich przyjmie, uzna za swoich, i nie znienawidzi. Jezus natomiast zjednoczył swoich uczniów wokół siebie i w konsekwencji również na nich ściągnął nienawiść świata. Uczniowie nie powinni się zbytnio dziwić. Los sługi nie może być lepszy od losu jego pana.

Otuchy dodaje nam fakt, że nie jesteśmy sami – Ojciec pracuje w nas, oczyszczając nas Swoją ręką właściciela doglądającego winnicy. Jest on wychwalany naszą wypróbowaną wiernością Jego Synowi. Możemy też liczyć na Ducha Świętego, naszego pocieszyciela, orędownika i mistrza (J 14,15; 16,7). To Jego obecność uświęca nas, ponieważ utrzymuje nas w łączności z Chrystusem, niczym latorośle z winnym krzewem; wzmacnia nas w walce ze złem, z pokusami przychodzącymi z naszego wnętrza i tymi, które przychodzą z zewnątrz; uczy nas jak mamy słuchać i jak być posłusznymi Ojcu, byśmy spełniali Jego wolę.

---

³³ Nie bez powodu Inspektor Niemiec, ks. Josef Grunner, w liście skierowanym do wszystkich współbraci zastanawia się (zastanawiał się), co powinniśmy zrobić dzisiaj, by odzyskać wiarygodność naszej instytucji, naszego wychowania, naszego posłannictwa? Odpowiedź zaś nie mogła być inna, niż wierność ks. Bosko, jego charyzmatowi, jego posłannictwu i jego Systemowi Prewencyjnemu. Jedynym wiarygodnym językiem mówienia o Bogu jest miłość.

„CÓŻ MAMY CZYNIĆ, BRACIA?” (Dz 2, 37)

W Jerozolimie, w dniu zesłania Ducha Świętego, „Żydzi ze wszystkich narodów pod słońcem” (Dz 2,5), mogli usłyszeć po raz pierwszy Ewangelię z ust Piotra. Tego ucznia, który niewiele wcześniej zaprał się trzykrotnie swojego Pana (Mk 14,68.70.71; J 18, 17.25.27). Uczeń, który nie przyznał się do Jezusa, był pierwszym ewangelizatorem, i to jak skutecznym! Gdy skończył przemawiać słuchacze, przejdę „do głębi serca”, zapytali go: „cóż mamy czynić?” (At 2,37). Tak, jak Piotr, my także nie powinniśmy pozwolić, by nawet duże błędy zwolniły nas z misji głoszenia Ewangelii (Dz 1,8). Ewangelizować może jednak ten, kto na wzór Piotra gorzko żałuje (Mk 14,71; Mt 26,75) i po egzaminie z miłości (J 21,15-17) podejmuje na nowo zaangażowanie w misję (J 21,19). Grzechy osobiste nie są wystarczającym powodem do zrezygnowania z ewangelizacji, pod warunkiem, że jest ona poprzedzona prawdziwym nawróceniem i powrotem na drogę naśladowania Jezusa. Co więc czynić, drodzy Współbracia?

1. Przejrzyste przyjęcie odpowiedzialności. Niezbędnym pierwszym krokiem ku pilnemu nawróceniu jest stawienie czoła, odważnie i ze współczuciem temu, co się wydarzyło. Trzeba mieć poczucie, że każdy przypadek przemocy i krzywdy wyrządzonej nieletnim zadaje nam rany.

Musimy nauczyć się od Benedykta XVI „nie bać się prawdy, nawet wówczas, gdy jest ona bolesna i haniebna, nie przemilczać jej, ani nie ukrywać”³⁴ i „przyjąć na siebie ból wywołany aktami niewierności” niektórych współbraci, „często także poważnymi”. „Aby odzyskać siły po tym bolesnym zranieniu” musimy przede wszystkim „uznać przed Panem i przed innymi ludźmi, że zostały popełnione ciężkie grzechy wobec bezbronnych dzieci”³⁵. „W tym bólu rodzi się opatrnościowa świadomość, że trzeba nam wejść w „okres odrodzenia

³⁴ Kard. A. Bagnasco, Prolusione del Cardinale Presidente alla 61a Assemblea Generale della Conferenza Episcopale Italiana, nr 3.

³⁵ Benedykt XVI, *List pasterski do katolików w Irlandii*, nr 2.

i odnowy duchowej” [...] i znaleźć nowe drogi przekazywania młodzięży piękna i bogactwa przyjaźni z Jezusem Chrystusem w komunii z jego Kościołem”³⁶.

2. *Przed wszystkim ofiary.* To odważne i pełne współczucia spojrzenie musi służyć bezapelacyjnemu myśleniu przede wszystkim o ofiarach, których zaufanie zostało zdradzone a godność osobista pogwałcona. Powinno też stanowić jego potwierdzenie. Nic nie zmaże wyrządzonej im krzywdy. Zrozumiałym jest też, że trudno im, wybaczyć oprawcom i pojednać się z Kościołem, ze Zgromadzeniem. Niekiedy bywa to wręcz niemożliwe. Tak, więc żadnego wahania, lub co gorsza wymówek przed przyznawaniem, że wykorzystywanie seksualne „zadaje bardzo głębokie rany”. Stajemy w obliczu osób, którymi trzeba się zaopiekować; które „proszą przede wszystkim o zrozumienie i troskę, z szacunkiem i subtelnością, na cierpliwej drodze uzdrowienia i pojednania w pierwszej kolejności ze sobą i z własnym losem”³⁷. Ofiary, oprócz poznawania „naszego bólu, naszego głębokiego ubolewania i życzliwej bliskości”³⁸, potrzebują sprawiedliwości i solidarności. Właśnie tu jest wyzwanie.

Wyraźne i obligujące wytyczne opracowane przez Stolicę Apostolską, już jakiś czas temu, a ostatnio zrewidowane i uaktualnione³⁹, muszą wyznaczać kierunek przejrzystych starań wskazywania przypadków wykorzystywania nieletnich i dążenia do prawdy, a po

³⁶ Kard. T. Bertone, Intervento nell’incontro sacerdotale sull’attualità e bellezza del celibato, Watykan, 6 czerwca 2010.

³⁷ Kard. A. Bagnasco, *Prolusione del Cardinale Presidente alla 61a Assemblea Generale della Conferenza Episcopale Italiana*, nr 2.

³⁸ Tamże.

³⁹ Kongregacja ds. Wychowania Katolickiego, *Przewodnik formacji do celibatu kapłańskiego*, Rzym 11 kwietnia 1974; Tamże, *Wytyczne określające korzystanie z kompetencji psychologicznych w przyjmowaniu i w formacji kandydatów do kapłaństwa*, Rzym 29 czerwca 2009. Kongregacja Nauki Wiary, *De delictis gravioribus Congregarioni pro doctrina fidei riservatis*, Rzym 18 maja 2001. Natomiast ostatnio: Kongregacja Nauki Wiary, *Normae de gravioribus delictis*, Rzym, 15 lipca 2010.

ich potwierdzeniu, podjęcia odpowiednich kroków prawnych. Już w 2006 r. Papież Benedykt zwrócił się do Biskupów Irlandii z prośbą o „ustalenie prawdy na temat wydarzeń z przeszłości, podjęcie wszelkich kroków, by nie powtórzyło się to w przyszłości, zadbanie o pełne przestrzeganie norm sprawiedliwości a przede wszystkim, o zalecenie ran ofiar i tych wszystkich, którzy ucierpieli z powodu tych wielkich zbrodni”⁴⁰.

Uściślając, iż odpowiedzialność za konkretne przypadki spoczywa na poszczególnych Inspektoriat, musimy przypomnieć, że w obrębie naszego Zgromadzenia począwszy od 2002 r. (19 lipca) Przełożony Generalny i jego Rada przekazywali Inspektorom wytyczne odnośnie problemu wykorzystywania nieletnich⁴¹. Następnie w 2004 r. Wikariusz Przełożonego Generalnego, w imieniu samego Generała i jego Rady, w liście skierowanym do wszystkich Inspektorów wydał konkretne rozporządzenia, jak radzić sobie z tymi problemami, przedstawiając w oparciu o protokół przekazany Ordynariuszom diecezjalnym i zakonnym przez Kongregację Nauki Wiary obowiązującą procedurę, której należy przestrzegać i regulacje, które należy przyjąć.

3. Opieka nad sprawcami wykroczeń. Nie możemy zapominać o sprawcach, członkach naszego Kościoła i naszych braciach w powołaniu i posłannictwie, którzy są częścią naszej wspólnoty. Zdradzili „niewinnych młodych ludzi oraz ich rodziców, którzy pokładali w [nich] zaufanie”, „zbezczęścili świętość sakramentu kapłaństwa, w którym uobecnia się Chrystus” i nie dotrzymani wierności swojego osobistego przymierza z Bogiem w konsekracji zakonnej. „Ogromną krzywdę [wyrządzili] ofiarom i [narazili] na wielką szkodę Kościoł

---

⁴⁰ Benedykt XVI, *Discorso ai Vescovi dell'Irlanda in visita ad limina*, 28.10. 2006. października 2006.

⁴¹ Wśród wytycznych zapisano między innymi, że każda Inspektoria musi powołać, „jako pomoc dla Inspektora wypełnianiu jego obowiązków, odpowiednią Komisję, która zajmować się będzie rozpatrywaniem zgłoszonych przypadków wykorzystywania nieletnich”.

i społeczny obraz kapłaństwa i życia zakonnego⁴². Ale nie wolno ich opuścić. Na wzór Chrystusa i właśnie za Chrystusem, który nie przyszedł powołać sprawiedliwych, ale grzeszników (Mk 2,17), podejmujemy się opieki nad nimi i odpowiedzialności przed Bogiem i ludźmi, że staniemy się „stróżami tych naszych braci” (por. Rdz 4,9).

Nasza opieka polegać powinna na pomocy im i skłanianiu ich do uznania swojego grzechu oraz „[do odpowiedzenia] przed Bogiem wszechmogącym, a także przed odpowiednio powołanymi do tego sądami”, ponieważ „sprawiedliwość Boga wymaga, byśmy zdali sprawę z naszych uczynków, niczego nie ukrywając⁴³. Towarzyszymy im na drodze do przyjęcia odpowiedzialności za popełnione zbrodnie i wyrażenia żalu; otaczajmy ich także naszą modlitwą i życzliwością podczas procesu poprawy i introspekcji sumienia, aż otwarcie przyznają się do winy, poddadzą pod osąd sprawiedliwości, nie wątpiąc nigdy w miłosierdzie Boże, ani w nasze braterskie uczucia. Jeśli niezbędnym okaże się postępowanie karne, zachęcajmy ofiary do wnoszenia oskarżeń, a oskarżonego do pełnej współpracy⁴⁴.

Wykorzystywanie nieletnich jest przestępstwem, chorobą i grzechem. „Osoba wykorzystująca nieletnich potrzebuje, zarówno wymierzenia sprawiedliwości, jak i opieki oraz łaski. Każde z tych działań jest nie-

⁴² Benedykt XVI, List pasterski do katolików w Irlandii, nr 7.

⁴³ Tamże.

⁴⁴ Sytuacja prawna nie jest wszędzie jednakowa; w niektórych krajach, gdzie system prawny opiera się na wzorze anglosaskim, ale nie tylko, Ordynariusz, Biskup lub Przełożony zakonny, który poza tajemnicą sakramentalną uzyska wiedzę o przestępstwach popełnionych przez podległe mu osoby, zobligowany jest przez prawo do zgłoszenia tego faktu odpowiednim władzom. Nawet, jeśli „jest to bolesna powinność, ponieważ Biskupi [lub Przełożeni zakonni] są zmuszeni do czynu podobnego złożeniu przez rodzica doniesienia na własne dziecko... , w przypadkach tych należy przestrzegać prawa”. Natomiast, jeśli Ordynariusz nie jest zobowiązany literą prawa do złożenia doniesienia, poza udzieleniem ofiarom „wszelkiej pomocy duchowej i nie tylko”, powinien „zwrócić się do nich, zachęcając do wniesienia oskarżenia wobec księży, których ofiarami się stali”. (G. Cardinale, *Chiesa rigorosa sulla pedofilia* [w:] „Avvenire” 13 marca 2010, s. 5).

zbędne, ale nie należy mylić ich między sobą i zaciemniać ich obrazu. Kara wymierzona za zbrodnie nie gwarantuje automatycznie wybaczenia, ani nie daje go, podobnie jak wybaczenie grzechów nie uleczy automatycznie choroby, ani nie zastąpi sprawiedliwości; tak samo troska nie zastępuje kary, ani tym bardziej nie odpuści grzechu⁴⁵.

4. Zapobieganie wykorzystywaniom. Naprawienie krzywd przeszłości i zmierzenie się z własną odpowiedzialnością związaną z wykorzystywaniem nieletnich nie wystarczy. Obecny kryzys „spowodowany niedopatrzzeniami, których dopuściliśmy się my sami, jako Kościół” i jako Zgromadzenie, „jest dla nas okazją, by zbliżyć się do Boga”, „aby odkrywać Jezusa bliżej niż kiedykolwiek moglibyśmy sobie to wyobrazić⁴⁶. Zachęca to nas właśnie do bardziej pokornej i radykalnego nawrócenia do Boga i braci oraz do odważniejszej obecności ewangelizacyjnej; niesie też za sobą prawdziwy „czas odrodzenia i duchowej odnowy⁴⁷. Ale jak to czynić, bracia? Pozwólcie, że powiem Wam to wprost, choć w wielkim skrócie.

Ojciec Święty powiedział: „Nie można zaprzeczyć”, że niektórzy z nas, zwłaszcza ci powołani do bycia autorytetami, dopuścili się „poważnych niekiedy zaniedbań, nie stosując przewidzianych od dawna przepisów prawa kanonicznego dotyczących przestępstwa, jakim jest molestowanie dzieci” oraz że „popelniono poważne błędy w podejściu do oskarżeń”. Nawet, jeśli z uwagi na złożoność faktów i emocjonalne zaangażowanie osób, których one bezpośrednio dotyczą, trudno jest „uzyskać rzetelne informacje i podjąć słuszne decyzje [...], trzeba przyznać, że popelniono poważne błędy w ocenie sytuacji i kierownictwie⁴⁸. W imieniu Zgromadzenia, wszystkich salezjanów

⁴⁵ Kard. A. Bagnasco, Prolusione del Cardinale Presidente alla 61a Assemblea Generale della Conferenza Episcopale Italiana, nr 2.

⁴⁶ T. Radcliffe, *Venite a me, voi che siete oppressi*, [w:] „Il Regno”, nr 076- Regno-att. nr 7, 2010, s. 201-202.

⁴⁷ Benedykt XVI, List pasterski do katolików w Irlandii, nr 13.

⁴⁸ *Tamże*, nr 11. Powiedziawszy bardziej dobitnie: „Kto sprzyjał postawom poślizgnięciom lub praktykom przesunięciom w inne miejsce nie stosował się wcale do

i moim osobistym, w ślad za Papieżem Benedyktem i wraz z nim „my również usilnie prosimy Boga i osoby dotknięte tymi sytuacjami o wybaczenie, jednocześnie zapewniając, że dołożymy wszelkich starań, aby już nigdy się nie powtórzyły”⁴⁹.

Dlatego też zobowiązuję siebie i całe Zgromadzenie nie tylko do okazywania „[ból] z powodu krzywd wyrządzonych ofiarom nadużyć i ich rodzinom”, ale także mobilizuję „do podjęcia wspólnego wysiłku, aby zagwarantować dzieciom ochronę przed podobnymi zbrodniami w przyszłości”⁵⁰ we wszystkich naszych dziełach i posługach, jakie pełniimy. Powstaliśmy, aby „być w Kościele znakami i nosicielami miłości Bożej do młodzieży, zwłaszcza uboższej” (Konst. 2) i jesteśmy przeznaczeni w sposób szczególny do przewodzenia i służenia jej. Aby młodzież czuła się między nami dobrze, otoczona opieką i chroniona, by nasze instytucje były jej domem i aby nie znajdowała w nich niczego, ani nikogo, czego musiałaby się obawiać, zaangażujemy się w przywrócenie i rozpowszechnienie „kultury czystości”, którą głęboko odznaczała się myśl i dzieło księdza Bosko.

Będąc przekonany tak, jak on, że ta wielka cnota [czystość] „której towarzyszy orszak wszystkich innych cnót [...] została szczególnie upatrzona przez nieprzyjaciela naszych dusz, ponieważ on wie, że jeśli uda mu się nam ją odebrać, to sprawę naszego uświęcenia można uważać za straconą”⁵¹, biorę sobie także do serca przemyślenie i wzmocnienie środków prewencji obecnie obowiązujących w Zgromadzeniu. Zwracam się do Inspektorii z prośbą o opracowanie i wdrożenie zgodnie z procedurami potwierdzonymi przez Stolicę Apostolską postępowania dotyczącego ochrony nieletnich.

---

wskazówek Kościoła, lecz jedynie je łamał, przekraczając należną ostrożność we współwinne krycie” (J.E. M. Crociata, *Sguardo alla situazione della Chiesa in Italia*).

⁴⁹ Benedykt XVI, *Homilia na zakończenie Roku Kapłańskiego*, 11 czerwca 2010.

⁵⁰ Benedykt XVI, *List pasterski do katolików w Irlandii*, nr 2.

⁵¹ J. Bosko, *Do współbraci salezjanów*, [w:] „Konstytucje Towarzystwa św. Franciszka Salezego, Wydawnictwo S.D.B., Rzym 2003, s. 223; wydanie polskie: Konstytucje i Regulaminy, s. 409-410.

Proszę o rozpowszechnienie go i wdrożenie w stosowanie, przez Salezjanów i wszystkich współpracowników świeckich zaangażowanych w naszych dziełach.

Zgadzam się też, że „każda instytucja pracująca z dziećmi i młodzieżą przyciąga osoby szukające niedozwolonego kontaktu z nieletnimi”. Dotyczy to zarówno organizacji sportowych, struktur opiekuńczych zajmujących się młodzieżą i oczywiście także Kościołów⁵². Dlatego też uważam za mój nieustanny obowiązek przyglądanie się bliżej, w osobie Rady ds. Formacji, długiej drodze rozeznania powołania do życia salezjańskiego, sprawdzenie adekwatności procedur decydowania o zdatości kandydata (korzystając także z najlepszych osiągnięć nauk humanistycznych), aby zapewnić jego właściwe przygotowanie oraz uprzedzić sytuacje niezgodne z wyborem Boga i poświęcenia bliźniemu. Zdaję sobie dobrze sprawę, że obecna, mała liczba powołań może czasami budzić „pokusę przyjmowania z łatwością osób dotkniętych problemami, które z czasem okazywały się niszczące [...]”. Bolesne fakty ostatnich lat skłaniają jednak do uznania, że przyjęte procedury i propozycja formacyjna nie zawsze okazywały się sprostać temu wyzwaniu⁵³.

Moja troska nie kończy się na zapewnieniu zdolności kandydatów do życia konsekrowanego i kapłaństwa. Wśród elementów, które leżą u podstaw dzisiejszego kryzysu Benedykt XVI wymienił „niewystarczającą formację ludzką, moralną, intelektualną i duchową”⁵⁴. Poza oceną autentyczności powołań, musimy zaangażować się bardziej w kierownictwo salezjanów konsekrowanych, księży i koadiutorów, „aby Pan ich chronił i strzegł w trudnych sytuacjach i w życiowych niebezpieczeństwach”⁵⁵. By zapewnić skuteczną prewencję zapobiegania nadużyciom, zaangażuję się też w przemyślenie i ponowne

⁵² M. Lütz, *Kościół i dzieci*, [w:] „L'Osservatore Romano”, 17 lutego 2010, s. 4.

⁵³ G. Cucci - H. Zollner, *Chiesa e pedofilia. Una ferita aperta. Un approccio psicologico-pastorale*, Ancora, Mediolan 2010, s. 10.

⁵⁴ Benedykt XVI, *List pasterski do katolików w Irlandii*, nr 4.

⁵⁵ Benedykt XVI, *Homilia na zakończenie Roku Kapłańskiego*.

sformułowanie integralnej i dojrzałej formacji współbraci oraz personelu w naszych placówkach wychowawczych i duszpasterskich, również z punktu widzenia seksualności. Było to zawsze niełatwym wyzwaniem, zwłaszcza w kontekście społecznym i kulturowym naczynym panseksualizmem i wojującą sekularyzacją. „W gruncie rzeczy chodzi o ponowne odkrycie i potwierdzenie sensu i ważności znaczenia seksualności, czystości i relacji uczuciowych w dzisiejszym świecie, w formach bardzo konkretnych, nie tylko słownych czy abstrakcyjnych. Jak wielkim źródłem bałaganu i cierpienia może być jego naruszenie lub niedocenienie!”⁵⁶.

Pisząc list okólny z Rzymu, tak, jak dzisiaj czynię to ja, „o sposobie propagowania i zachowywania moralności wśród młodzieży, którą Opatrzność Boża w swojej dobroci nam powierzyła”, 5 lutego 1874 roku, ksiądz Bosko tak mówił do swoich duchowych synów we wspólnocie w Turynie: „jeśli chcemy zachęcić młodych ludzi w naszych domach do obyczajnego zachowania, musimy uczyć ich własnym, dobrym przykładem. Proponować innym coś dobrego, kiedy sami zachowujemy się wręcz przeciwnie, to [czynimy podobnie], jak ten, który chciałby rozświetlić ciemności nocy zgasłym kagankiem [...] w ten sposób nie tylko nie można szerzyć dobrych obyczajów, ale stwarza się też okazję do czynienia zła, wywołuje się skandal”. Kontynuował bardzo aktualnymi i surowymi obserwacjami: „Opinia publiczna często skarży się na niemoralne czyny, doprowadzające do upadku obyczajów i okropnych skandali. To wielkie zło, to tragedia, dlatego proszę Pana, żeby lepiej pozamykano wszystkie nasze domy, niż przydarzyłyby się w nich podobne nieszczęścia”⁵⁷.

Spójrzcie, moi drodzy, jak powracając do księdza Bosko, do jego słów i działania, możemy znaleźć światło i odwagę do stawienia czoła dzisiejszym wyzwaniom. To, co nasz ukochany ojciec chce nam powiedzieć jest bardzo wyraźne – nasza młodzież, aby pozostała czystą, potrzebuje naszej czystości, przeżywaney w radości poświecenia się dla niej; bez nas, powołanych

⁵⁶ Notatka prasowa ks. Federica Lombardiego na temat nadużyć (9 kwietnia 2010).

⁵⁷ MB X, s. 1105.

do bycia wychowawcami i nauczycielami życia poprzez to, co proponujemy młodzieży, nie będzie ona potrafiła poradzić sobie, ani nie znajdzie odwagi do zaangażowania w życie w czystości. Co więcej - i nie powinniśmy o tym nigdy zapominać – ksiądz Bosko wołałby nie prowadzić dzieł dla młodzieży, jeśli byłaby to cena ocalenia chociażby jednego z młodych ludzi od wykorzystywania. On bardziej kochał świętość swoich podopiecznych, niż swoje dzieło. Jak nie kochać tego naszego Ojca i Nauczyciela?

ZA PRZYKŁADEM KS. RUA

Nie mogę w tym miejscu nie wspomnieć znanych i bolesnych „skandalów w Varazze” i przykładowego sposobu poradzenia sobie z nimi przez księdza Rua. W lipcu 1907 r. doszło do bezpodstawnego oskarżenia o pedofilię, była to „prawdziwa, diabelska sprawa, która miała doprowadzić Zgromadzenie Salezjańskie do upadku”. Rzeczywiście wiadomość szybko obiegła Włochy. Tytuły w prasie były bardzo nieprzychylnie, a reakcje takie, że dzieła salezjańskie w Sampierdarena, Alassio, Savonie, Faenzy, Florencji i innych miejscach znalazły się na celowniku grup fanatyków. Dopiero w czerwcu 1908 r. sąd w Savonie orzekł całkowitą bezpodstawną oskarżeń wytoczonych przeciwko Salezjanom, a minęły kolejne dwa lata zanim 2 sierpnia 1910 r. ten sam sąd uznał za uzasadnione wniesione przez nich oskarżenie o oszczerstwo i publiczne naruszenie dobrego imienia.

Początkowo ksiądz Rua był przygnębiony i pogrążony w bólu; płakał i modlił się widząc jak Zgromadzenie było atakowane. Kiedy jednak odzyskał siły, odpowiedział pełną energią reakcją wobec Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Włoch. Swoje najgłębsze uczucia wyraził przede wszystkim w protokołach ze spotkań Rady Generalnej. Dnia 5 sierpnia ksiądz Rua, po przypomnieniu „krytycznej sytuacji, w jakiej się znajdujemy, może najtrudniejszej, przez jaką przechodziło Zgromadzenie, robiąc na marginesie uwagę o niegodziwości ludzi” dodał, że „chce dostrzec w tych [wydarzeniach] ostrzeżenie z Nieba, od Sługi Bożego księdza Bosko, i chciałby skorzystać z okazji, by wciąż lepiej oczyszczać nasze domy, wykluczając z nich niegodnych

i oddalając obrazę Bożą, ostatnią rzecz, jakiej chciałby w swoich dziełach ksiądz Bosko. Ksiądz Rua radzi przede wszystkim postępować bardzo powoli i z zachowaniem wszelkich środków ostrożności w przyjmowaniu do nowicjatu, dopuszczaniu do ślubów zakonnych i święceń kapłańskich⁵⁸.

Aby lepiej poznać personel naszych domów, koniecznym było zarządzenie wizytacji generalnej. Według protokołu zostały podjęte cztery decyzje, które zadziwiają zarówno odwagą i swoją aktualnością: „1. Oddalić od młodzieży tych, (choćby byli oni kapłanami, klerykami albo koadiutorami - profesami, aspirantami lub osobami świeckimi, które przebywają i pracują w dziełach salezjańskich), którzy dopuścili się poważnych aktów niemoralnych albo znęcania się. 2. Wyznaczyć inne zajęcie tym Dyrektorom, którzy nie są w stanie sprostać swoim obowiązkom, zwłaszcza kierowaniu współbraćmi i nadzorowaniu (czuwaniu) młodzieży. 3. Zmniejszyć liczbę Inspektorów, by w ten sposób mieć większą liczbę dobrych Dyrektorów i spowiedników, których tak bardzo potrzeba. 4. Ogłosić w roku 1907-1908, niemal jednocześnie, wizytację generalną we wszystkich domach Zgromadzenia, by przyjrzeć się prawdziwemu stanowi moralności, dyscypliny, finansów całego Zgromadzenia. [...] Ksiądz Rua dodaje, że kiedy w grę wchodzi oskarżenia o niemoralność, przełożeni lokalni muszą poznać dogłębnie powagę zaniedbań oraz natychmiast i dokładnie zdać z nich relację, aby można było podjąć stosowne decyzje, wśród których nadmieniam tę o złożeniu sutanny, jeśli winnym okazały się kleryk jeszcze niewyświęcony⁵⁹”.

W roku obchodów rocznicy stulecia śmierci, ksiądz Rua, dodaje nam odwagi i zachęca nas do podjęcia trudnego zadania, które stoi przed nami. Aby podjąć decyzje, ksiądz Rua poświęcił kilka zebrań Rady

Generalnej znalezieniu dróg wprowadzenia w życie tych podjętych decyzji oraz inne posiedzenia Rady, aby spotkać wszystkich Inspektorów. Ksiądz Rua jest dla nas przykładem, patronem i orędownikiem.

⁵⁸ *Protokoły Rady Generalnej*, 5 sierpnia 1097, [w:] FdR 4247A11.

⁵⁹ *Tamże*, [w:] FdR 4247A11-12

ZAKOŃCZENIE

Najdrożsi Współbracia, napisałem do Was z sercem na dłoni i z ręką na sercu, pozwalając się oświecić fragmentowi Ewangelii św. Jana, w którym Jezus mówi do nas jak do przyjaciół, nie nazywa nas sługami, odkrywa przed nami tajemnice Królestwa i zaprasza nas do trwania w Nim, jak latorośl w krzewie winnym, aby mieć życie i przynosić owoc.

Żywię nadzieję, że ten list i zawarte w nim wskazania wszystkim nam posłużą. Pomogą nam one powrócić do księdza Bosko i do radości życia, jako świadkom prawdziwej kultury czystości oraz będą one inspirowały nasze konkretne działania i programowe wskazania na przyszłość.

Wszystkich Was otaczam moją życzliwością i udzielam błogosławieństwa.

Ks. Pascual Chávez Villanueva

Przełożony Generalny

2. WSKAZANIA I DYREKTYWY

2.1. FORMACJA DO UCZUCIOWOŚCI I CZYSTOŚCI⁶⁰

Ksiądz Francesco CEREDA
Radca Generalny ds. Formacji

W „Liście pasterskim Papieża Benedykta XVI do Katolików z Irlandii” znajdujemy sformułowanych kilka zarzutów, które doprowadziły do obecnej sytuacji Kościoła, odnośnie nadużyć seksualnych na niepełnoletnich. Wyraża się on w ten sposób: „Tylko wtedy, kiedy uważnie przeanalizujemy liczne elementy, które znalazły się u źródeł obecnego kryzysu, będziemy mogli postawić jasną diagnozę, odnośnie do jego przyczyn i znaleźć skuteczne lekarstwo. Wśród czynników, które się na to złożyły, można wymienić takie, jak niewłaściwe procedury stosowane przy określaniu, czy kandydaci do kapłaństwa i do życia zakonnego spełniają konieczne do tego warunki; niewystarczająca formacja ludzka, moralna, intelektualna i duchowa w seminariach i nowicjatach; ... Należy bezzwłocznie działać, by stawić czoło tym kwestiom” (n. 4). Ta konieczność jest nie do pominięcia, także dla naszej formacji.

W „Ratio” i w „Kryteriach i normach dla rozeznania powołania salezjańskiego” znajdujemy już kilka wskazówek mogących pomóc zapobiec przykrym sytuacjom, które uwydatnił obecny kryzys Kościoła i Zgromadzenia. Takie wskazówki nie są głównie skierowane do przezwyciężenia problemu nadużyć seksualnych na niepełnoletnich, lecz ich zastosowanie będzie wspierać w ofiarowaniu solidniejszej formacji i gruntowniejszego rozeznania. One odnoszą się do uczuciowej i seksualnej dojrzałości, formacji do czystości konsekrowanej, braterskiego wsparcia wspólnoty, rozeznania zdolności kandydatów. Są wskazówkami, które w świetle tej nowej sytuacji wymagają mniej ogólnikowego, a bardziej celowego, konkretniejszego i pilniejszego zastosowania.

⁶⁰ W tych „Wskazaniach” zwykle odnosimy się do czystości konsekrowanej salezjańskiej, także jeśli nie jest zawsze powtarzany przymiotnik „konsekrowana” za każdym razem, jak mówi się o czystości.

1. Uczuciowa i seksualna dojrzałość

W „Ratio”, w numerach 63-65, zostają opisane niezbędne motywacje, treści, procesy i środki, aby zaoferować dla formujących się drogę uczuciowej i seksualnej dojrzałości. Obecnie, w Zgromadzeniu uwaga w tym zakresie formacji ludzkiej, okazuje się często brakująca. Paradoksalnie, w nieomal upowszechnionej kulturze, która gloryfikuje uczucia, emocje i seksualność, jest milczenie wychowawcze i formacyjne, które pozostawia młodzież i współbraci bez punktów odniesienia.

Przede wszystkim jest konieczne, aby formujący się nabywali dobre poznanie siebie i byli otwarci do poznania siebie przez ich formatorów, także w rozległym zakresie emocji i uczuć. Formacja początkowa powinna wprowadzać kandydatów i formujących się do prawdziwego „rozumienia emocjonalnego i uczuciowego”. Nie może być nie poznana pozytywna siła uczuć, jak również nie może być zlekceważona ich siła burząca. Dojrzała uczuciowość salezjanina wyraża się przede wszystkim w duchu rodzinnym, serdeczności, przyjaźni, lecz nie może być ona praktykowana bez dyscypliny uczuć, pragnień, myśli i przyzwyczajień.

Zarazem należy wziąć pod uwagę, że uczucia noszą znamiona seksualności i wyrażają się poprzez język seksualności; przeto wynika ważne poznać i zapanować nad takim językiem. Wobec kultury prohibicyjnej czy zezwalającej dotyczącej seksualności, należy podjąć natychmiast odpowiednią formację. W związku z tym „Ratio” ofiaruje dokładne ukierunkowanie, które wymaga bycia zastosowanym: „Od pierwszych lat formacji zapewni się poprzez osobisty dialog i towarzyszenie przez całe doświadczenie formacyjne, indywidualny charakter wychowania seksualnego, który pozwoli poznać prawdziwą ludzką i chrześcijańską naturę oraz cel małżeństwa i życia konsekrowanego⁶¹; który poprowadzi nas do poszanowania i miłości dla konsekrowania i pozwoli ‘wzrastać w pogodnej i dojrzałej postaci w stosunku do kobiecości’”⁶² (FSDB 112).

---

⁶¹ Por. PDV 50.

⁶² KG24 178.

„Dlatego, w każdym Regionie Zgromadzenia, poprzez regionalną Komisję ds. formacji i z pomocą psychologów i moralistów przygotowuje się jako część formacji ludzkiej, *plan dojrzewania uczuciowego i seksualnego*, do realizacji, począwszy od aspirantatu i prenowicjatu, aż do formacji specyficznej. W tym planie zostaną określone cele, procesy, zawartości, narzędzia; nie mogą być w nim pominięte aspekty psychologiczne uczuciowości i seksualności, włącznie z ich patologiami. Oczywiście są inne aspekty formacji ludzkiej, które trzeba mieć na uwadze, a odnoszące się do formacji uczuciowej i seksualnej, takie jak na przykład formacja psychicznej równowagi, zdolności relacji, odpowiedzialnej wolności. Bez planu, który będzie zawierał etapy, weryfikacje i akompaniowanie, nie jest możliwe dojrzewanie.

Formatorzy są coraz bardziej świadomi słabości naszej drogi formacyjnej odnośnie uczuciowej i seksualnej dojrzałości formujących się. Jeśli dołączy się do tego dezorientację etyczną społeczeństwa i relatywizm kulturowy, łatwo można napotkać w formowanych niewystarczającą zdolność oceny moralnej uczuciowości i seksualności oraz następnie słabą formację sumienia. Stąd w początkowych etapach prenowicjatu, nowicjatu i postnowicjatu trzeba również zapewnić systematyczne przedstawienie wizji moralności chrześcijańskiej, z uwagą na moralność seksualną, na przykład inspirując się gruntownym ujęciem z „Katechizmu Kościoła Katolickiego”⁶³.

Aby ofiarować pomoc formującym się, w ich dojrzewaniu, konieczne jest przygotowanie i potem *formacja formatorów*. Niech oni dadzą swój wkład w formułowanie planu uczuciowej i seksualnej dojrzałości. Niech zaangażują się w formowaniu się według wymagań takiego planu, także poprzez wymianę doświadczeń i akompaniament, jako *équipe* pod przewodnictwem koordynatora. We wspólnotach formacji początkowej niech będzie podjęty ten program oraz, aby formujący się byli dyspozycyjni do podjęcia tej drogi w sposób personalny. Do realizacji tego należy skorzystać, przede wszystkim w aspirancie i prenowicjacie, z pomocy psychologów, czy to przez „ćwiczenie” w grupie, czy to „kierownictwo” personalne.

⁶³ J. L. BRUGUÈS, *Discorso ai Rettori dei Seminari Pontifici Romani*, w „L'Osservatore Romano”, 3 czerwca 2009.

Plany dojrzewania uczuciowego i seksualnego niech przewidują w końcu część zarezerwowaną dla *formacji ciągłej*, która oprócz rozjaśnienia najróżniejszych bieżących sytuacji, wzmacniają umiejętność rozeznania, otwierają na głębsze relacje wśród współpracowników, pomagają w przewyciężaniu powiązań, zależności i uczuciowej niedojrzałości, jakie czasami są obecne także w wieku dorosłym, sprzyjają bardziej uaktualnionej praktyce wychowawczo duszpasterskiej z młodzieżą. Dojrzałość uczuciowa i seksualna współbrata nie kończy się na formacji początkowej. Wyzwania wychowawcze i duszpasterskie dotyczą również każdego etapu życia i wymagają przygotowania; dlatego nie musimy obawiać się, aby przedstawić współpracownikom te tematyki, obejmujące także skomplikowane sytuacje, które dotyczą pedofilii, efebofilii i nadużyć seksualnych na niepełnoletnich.

2. Formacja do czystości konsekrowanej

Uczuciowa i seksualna dojrzałość, która jest częścią formacji ludzkiej, jest niezbędnym wprowadzeniem do formacji, dotyczącej czystości konsekrowanej, która przynależy fundamentalnie do wymiaru duchowego. Czystość osoby konsekrowanej, ma swój specyficzny sposób przeżywania dojrzałości uczuciowej i seksualnej. Bez dobrej dojrzałości uczuciowej i seksualnej, nie może być radosnego i owocnego życia w czystości. Odnośnie formacji do czystości, „Ratio” poświęca jej numery 96-97, które także zasługują do bycia poznanymi i zastosowanymi praktycznie.

W szczególności, „Ratio” wskazuje ukierunkowanie operatywne, jeśli chodzi o formację do czystości konsekrowanej: „Współbracia odpowiednio wspierani, świadomie podejmują ascezę, którą zakłada konsekrowana czystość⁶⁴. Szczególnie, niech zweryfikują, czy postawy i zachowania względem innych, kobiet i mężczyzn, oraz młodzieży są konsekwentne z wyborem życia zakonnego i świadectwem, jakie jest jemu właściwe⁶⁵; przyjmują ewentualne braterskie

⁶⁴ Por. PO 16; KG21 39.59.

⁶⁵ Por. R 68; KGS 675.

uwagi⁶⁶; umieją korzystać w sposób zrównoważony z czasu wolnego, środków społecznego przekazu i czytelnictwa⁶⁷; i niech będą roztropni w składaniu wizyt i uczestnictwie w widowiskach⁶⁸ (FSDB 113).

Czystość nadaje oryginalny styl naszej zdolności kochania i jest znakiem mocy łaski i naszej kruchości. Dlatego formacja do czystości wymaga żywej miłości Boga i *relacyjnej zażyłość z Panem Jezusem*. A zatem cała formacja niech będzie ukierunkowana na miłość do Pana Jezusa, Jego naśladowanie, imitowanie i przyjaźń. Bez modlitwy nie może być czystości, ponieważ będzie brakowało podstawowej relacji miłości z Bogiem i Jezusem. Nasza zdolność kochania wymaga głębi i zażyłości; dla osoby konsekrowanej taka głębia i zażyłość wyrażają się w relacji z Panem Jezusem, a zwłaszcza w modlitwie.

W świetle tych rozważać, plan uczuciowej i seksualnej dojrzałości, powyżej zaproponowany, niech będzie zintegrowany z aspektami dotyczącymi czystości; można wtedy mówić o *planie formacyjnym do uczuciowości i czystości*. Pośrodku formacji do czystości znajduje się doświadczenie miłości: miłowanie Boga ze wszystkich sił, wychowywanie się do szlachetnej miłości względem innych, scalanie potrzeby miłowania i bycia kochanymi, bycie świadomymi własnej kruchości, modlenie się o pomoc do Boga, praktykowanie nadzoru serca. Z przedstawieniem piękna czystości kontrastuje klimat kulturalny, niekiedy obsesyjny, koryguje jednostronną wizję miłości i popiera jej pozytywną wizję.

W formacji ciągłej niech nie zabraknie wypowiedzi, które proponują piękno życia konsekrowanego i wdzięk do naśladowania Jezusa; niech przedstawiają czystość ze specyficznymi cechami naszej duchowej tradycji i salezjańskiej ascetyki; niech pamiętają o czujności i strzeżeniu serca; niech ożywią świadomość, że „mamy skarb w naczyniach glinianych” (por. KG26 22).

---

⁶⁶ Por. KG21 59.

⁶⁷ Por. R 44.

⁶⁸ Por. R 50.66.

3. Podpora życia braterskiego we wspólnocie

„Ratio” w ukierunkowaniu operatywnym numeru 113, dodaje szczególny element, jaki zasługuje na pewien specyficzny komentarz. Ono wyraża się w ten sposób: „Aby wesprzeć dar salezjańskiej czystości, niech wspólnota pielęgnuje braterski i rodzinny klimat wśród współbraci i w relacjach z młodzieżą”⁶⁹.

Ksiądz Generał często powtarza, że „współbrat żyje, gdzie jest kochany”; on może mieszkać fizycznie we wspólnocie, lecz tylko, gdzie znajduje znaczące relacje i zrozumienie, gdzie jest otoczony szacunkiem i uczuciem, gdzie spotyka przyjaźń i współpracę: tam czuje się dobrze. Niekiedy relacje we wspólnocie są oziębłe i podzielone, albo też są funkcyjne i skupione tylko na pracy; innymi razy nie ma prawdziwej komunikacji; następnymi jeszcze razy we wspólnocie doświadczamy samotności i opuszczenia; często panuje indywidualizm; każdy organizuje sobie swój czas wolny i kiedy nie ma pracy, umyka się ze wspólnoty. Następnie kiedy wspólnota jest zbyt mała i nie jest zapewniona konsystencja ilościowa i jakościowa, kiedy wykonuje pracę nie proporcjonalną do własnych sił, kiedy nie umie znaleźć przestrzeni braterskiego dzielenia się, wówczas o wiele łatwiej jest bycie opanowanymi przez stres i przepalonymi przez działanie.

Chodzi więc o to, aby tworzyć wspólnoty braterskie, które będą umiały przewycięzać formalność relacji, i w których każdy czuje się akceptowany; wówczas trudno, aby poszukiwało się ucieczek. Wspólnota staje się swoją rodziną i wspiera współbrata w dojrzewaniu uczynienia z siebie daru. Także w wolnym czasie przebywa się chętnie we wspólnocie; nie nuży się wspólna modlitwa; doświadcza się bliskości w radościach i trudnościach. Wspólnota jest pierwszym miejscem, gdzie dojrzewają uczucia i przeżywa się pełnię czystości, kochając Boga i poświęcając się dla współbraci. To pomaga także w strzeżeniu serca. Nie bójmy się poświęcić czas, aby budować braterskość; stąd będzie pochodziła radość życia i skuteczność świadectwa pośród młodzieży i osób świeckich.

---

⁶⁹ Por. KG21 39.58; PC 12; K 15.

W tym wszystkim fundamentalną rolę odgrywa *Dyrektor*. Trzeba mieć na uwadze wybór i przygotowanie Dyrektorów. Niech będą to osoby zdolne tworzyć braterskość, budować relacje, wspierać intensywne życie duchowe. Ich pierwszym zajęciem niech będzie troska o współbraci i budowanie wspólnoty. Niech okazują w stosunku do współbraci bliskość, umiejętność słuchania, zainteresowanie. Aby potrafili mówić do współbraci o uczuciowości, seksualności i czystości z otwartością i w sposób pozytywny, jak to czynił Ksiądz Bosko; niech im przedstawiają naszą rolę wychowawców młodzieży do czystości i ostrzegają ich przed zagrożeniami, takimi jak na przykład pornografia; niech poddają myśl praktyki Sakramentu Pojednania. Dyrektorzy niech będą odbierani jako ojcowie, bracia i przyjaciele; niech postępują, jak kierownicy duchowi; faworyzują rozmowy ze współbraćmi; niech posiadają zdolności akompaniamentu personalnego.

Należy wziąć pod uwagę niezbędne warunki formacyjne, które lepiej pozwolą na budowanie braterskości we wspólnocie; chodzi o to, aby od początków drogi formacyjnej troszczyć się o *umiejętność relacyjną współbraci*. „Ratio” przedkłada ten aspekt w formacji ludzkiej w numerach 66-67 i ofiaruje także następujące ukierunkowanie: „Każdy salezjanin niech rozwija swoje zdolności komunikowania i dialogu⁷⁰, pielęgnuje zaufanie do współbraci, niech będzie skory do zaakceptowania różnic i przezwyciężenia uprzedzeń; niech czynnie uczestniczy we wspólnotowych spotkaniach, wykonuje z dokładnością obowiązki, które zostały mu powierzone i uczy się postępować z odpowiedzialnością, aby przyczyniać się do braterskiej i operatywnej zbieżności”⁷¹.

4. Rozeznanie odnośnie zdatości powołaniowej

Aby wspierać dojrzałość uczuciową i seksualną do życia w czystości, potrzeba rozeznąć uprzednio, czy u kandydatów jest

⁷⁰ Por. R 99.

⁷¹ Por. J. VECCHI, *Esperti, testimoni e artefici di comunione*, ACG 363 (1998), ss. 32-33.

zdatność do życia w czystości konsekrowanej. Z tego powodu konieczne jest lepiej poznać i bardziej konsekwentnie zastosować „Kryteria i normy dla rozeznania salezjańskiego powołania”, przede wszystkim w drugim rozdziale, w którym są przedstawione kryteria zdatności kandydatów do salezjańskiego życia konsekrowanego. W tym zakresie będziemy musieli uczynić więcej.

Zdatność jest *wymogiem, który należy zweryfikować* jako wstępny warunek na początku formacyjnej drogi i nie jest celem do osiągnięcia w czasie takiej formacyjnej drogi. Nie można postulować do formacji, aby uczynić zdatnym kandydata, który dąży do salezjańskiego życia konsekrowanego; natomiast formacja musi zweryfikować, czy subiektywna aspiracja odpowiada faktycznej zdatności obiektywne-go bycia w życiu konsekrowanym. W szczególności, są to pozytywne wymogi i absolutne lub względne przeciwwskazania (CN 38-41), tak znakomicie opisane w „Kryteriach i normach”, odnośnie uczuciowej i seksualnej dojrzałości i czystości (CN 65-79). Takie kryteria często nie są znane przez kandydatów i niekiedy, ani nawet przez tego, kto razem z kandydatem, ma odpowiedzialność dokonywania rozeznania; następnie czasami są stosowane z powierzchownością albo są zanedbywane.

Rozeznanie dotyczące zdatności powinno być dokonywane *w aspirantacie i prenowicjacie*, najwyżej w nowicjacie przed złożeniem pierwszej profesji zakonnej. Wydaje mi się, że jeśli te początkowe etapy będą zrealizowane z uwagą i dobrze przygotowanymi formatorami, jest wystarczający czas, aby ocenić zdatność. Jest prawdą, że w niektórych przypadkach pewne sytuacje nie zostaną od razu poznane i zrozumiane, lecz dopiero później; te przypadki muszą stanowić wyjątek i pomimo wszystko muszą być rozwiązywane przed profesją wieczystą.

Na pewno łatwiej jest z pomocą ekspertów w psychologii rozpoznać zaburzenia seksualne, orientację seksualną kandydatów, zaburzenia w relacjach; podczas gdy nie jest łatwo postawić *diagnozę o pedofilii* (CN 75). „Pozostaje bardzo trudne do dziś dnia precyzyjnie ustalić przyszłą pedofilijną potencjalność: pozostaje zbyt wiele nieja-

snych elementów i wymagają one dalszych studiów i badań. Często wywnioskowuje się ją dopiero po tym, jak został zweryfikowany i stwierdzony przypadek nadużycia⁷². To jest także wynikiem zamektu kulturowego odnośnie pedofilii, gdyż „często nie mogła dokonać odpowiednich badań i leczenia, ponieważ uważana za wyraz wolności seksualnej, której trzeba bronić przeciw ewentualnym ‘represjom’ i ‘dyskryminacjom’⁷³. Psychologia nie jest przeto jeszcze w pełni wyposażona do dokonywania tej oceny, lecz zapewne potrzeba lepiej działać, aby dokonać „selekcji” kandydatów, mówiąc także otwarcie o problemie⁷⁴.

Dziś należy zwrócić uwagę, w szczególności, na *minione doświadczenia kandydatów* (CN 75) i *kontekst rodzinny* (CN 55-58). Niektóre sytuacje kandydatów, których została poznana sytuacja bycia wykorzystanymi, przede wszystkim w środowisku rodzinnym, zostały wsparte i uzdrowione; inne natomiast okazały się do tego stopnia zakorzenione, że okazały się nieuleczalne. Bardziej w ogólności, minione doświadczenia i sytuacje rodzinne, w niektórych przypadkach, mogą pozostawiać głębokie rany, niektóre z nich uleczalne, inne zaś nieodwracalne; jedynie biorąc je pod uwagę, niektóre sytuacje mogą być przezwyciężone, albo też mogą prowadzić do oceny o niezdatności do sałejjańskiego życia konsekrowanego.

* * *

Nie popadajmy w zniechęcenie przez sytuacje, które wytworzyły się w naszych Inspektoriat, które w pewnych przypadkach okazują się złożone i niełatwe. Natomiast podejmujemy z pilnością i daleko-

⁷² G. CUCCI - H. ZOLLNER, *Osservazioni psicologiche sul problema della pedofilia*, w “La Civiltà Cattolica”, 1 maja 2010, s. 220.

⁷³ G. CUCCI - H. ZOLLNER, *Contrastare la cultura della pedofilia*, w “La Civiltà Cattolica”, 15 maja 2010, s. 323.

⁷⁴ Por. G. CUCCI - H. ZOLLNER, *Chiesa e pedofilia. Una ferita aperta*, Ancora, Milano 2010.

wzrocnością działanie formacyjne, które będzie przedkładało propozycje i zapobiegawcze. Także w trudnościach Bóg ofiaruje wielką sposobność nawrócenia i odnowy. To jest czas łaski⁷⁵.

---

⁷⁵ Por. BENEDETTO XVI, *Omelia ai Membri della Pontificia Commissione Biblica*, Città del Vaticano, 15 kwietnia 2010.

2.2. PROJEKT MIEJSC SALEZJAŃSKICH NA DWUSETLECIE W 2015

KSIĄDZ GENERAL I RADA GENERALNA

Ten „Projekt dla Miejsc Salezjańskich” został opracowany w siedzibie Rady Generalnej i zatwierdzony na zebraniu dnia 9 lipca 2010 r. Celem jest promowanie znaczenia „miejsc salezjańskich” (miejsc początków charyzmatu i Rodziny Salezjańskiej), zwłaszcza przez silne doświadczenie charyzmatyczne, które mogą zaoferować, także w perspektywie i przygotowaniu do dwustulecia narodzin Księdza Bosko w 2015 r.

Podmioty odpowiedzialne za „Projekt dla miejsc salezjańskich”

Projekt dla miejsc salezjańskich jest pod odpowiedzialnością Księdza Generała i Rady Generalnej. Wraz z nim i Radą są tam inne podmioty, które mają odpowiedzialność za projektowanie, realizowanie i ocenianie Projektu i do których ten Projekt ma odniesienie.

* Przede wszystkim są tam *cztery salezjańskie Wspólnoty*, które żyją w miejscach salezjańskich i mające odpowiedzialność ich animacji. One są: wspólnota „Maria Ausiliatrice” z Valdocco, wspólnota na Colle Don Bosco z Castelnuovo i wspólnota z Chieri; dołącza się do nich wspólnota „San Francesco di Sales” z Valdocco, która działa w harmonii ze wspólnotą „Maria Ausiliatrice” w animacji Domu Macierzystego. Spośród współpracowników tych wspólnot stworzone są dwie *Équipes animacyjne*, które przewodniczone są przez Inspektora ICP: équipe ze wspólnot z Valdocco i équipe ze wspólnot z Castelnuovo i Chieri. W każdej z dwóch équipes są obecni dyrektorzy wspólnot, przedstawicielstwo ekonomów i odpowiedzialnych za sektory animacji miejsc salezjańskich, Inspektor ICP i jego Wikariusz. Członkowie équipes nominowani są przez Inspektora ICP. Équipes spotykają się przynajmniej cztery razy w roku aby koordynować pracę wspólnot i projekty animacji z różnorodnymi działalnościami i propozycjami.

* Następnie jest *Komisja inspektorialna dla miejsc salezjańskich*, przewodniczona przez Inspektora ICP, wspomaganego przez jego Wikariusza. Jej dążeniem jest lepsze docenianie tego co już istnieje, współpracować w realizacji Projektu dla miejsc salezjańskich, aktywnie koordynować zabiegi zaproponowane przez Księdza Generała i Radę Generalną, rozważać, programować i uzgadniać nowe propozycje. W swoją pracę koordynowania i programowania ona angażuje Rodzinę Salezjańską, Kościół lokalny i tych którzy mogą wspierać bardziej korzystną drogę animacji.

* Ponadto utworzona jest przez Księdza Generała, z datą zatwierdzenia Projektu, *Komisja centralna dla miejsc salezjańskich*, składająca się z Rady ds. formacji, który jej przewodniczy, Rady ds. duszpasterstwa młodzieżowego, Ekonoma generalnego, Inspektora ICP, Wikariusza inspektorialnego ICP, Dyrektorów Wspólnot Maria Ausiliatrice i San Francesco di Sales z Turynu, Colle Don Bosco i Chieri, przedstawiciela studiów salezjańskości z UPS, Rektorów Bazyliki Maria Ausilatrice z Turynu i Bazyliki Don Bosco z Colle, kiedy ich funkcje zostałyby rozgraniczone od funkcji poszczególnych dyrektorów. Komisja spotyka się przynajmniej dwa razy w roku i ma następujące zadania: pomagać w daniu jednolitości i spójności Projektu, poszerzać współpracę, mieć na uwadze potrzeby Zgromadzenia, poddawać myśl przysłania personelu z innych Inspektorii, wskazywać potrzeby strukturalne, proponować linie operatywne, które włączą sektory formacji, duszpasterstwa młodzieżowego i Rodziny salezjańskiej, działać w perspektywie dwustulecie narodzin Księdza Bosko.

* W końcu jest tam *Ksiądz Generał z Radą Generalną*, który ma odpowiedzialność za Projekt i w którego posłudze ustanowiona jest Komisja centralna dla miejsc salezjańskich. Rady generalni mają następnie zadanie animacji swoich Sektorów i Regionów aby wzbudzić zainteresowanie i uwagę współbraci dla miejsc salezjańskich, w celu powrotu do ducha początków i pogłębienia naszego charyzmatu.

1. Tożsamość propozycji

APEL

KG26 zaprasza nas do powrotu do Księdza Bosko, pogłębienia tożsamości charyzmatycznej i życia pasją apostołską. Odnośnie tego, miejsca salezjańskie są cennym źródłem. Chodzi o miejsca które trzeba zwiedzać i strzec lecz przede wszystkim należy docenić przez silne i znaczące doświadczenie charyzmatyczne, które mogą ofiarować. Dla ich pełnej waloryzacji wymagane są wykwalifikowane propozycje, przygotowane équipes i dogodne struktury. Realizowane są podobne doświadczenia przez inne Instytuty zakonne lub Ruchy kościelne na miejscach początków ich charyzmatu, którymi możemy się zainspirować.

Propozycje animacji w miejscach salezjańskich mogą być różnorodne lecz muszą charakteryzować się jako doświadczenie charyzmatyczne i podróż. Doświadczenie charyzmatyczne może być tworzone przez życie wspólnotowe, modlitwę salezjańską, posługę ubogiej młodzieży, konfrontację ze Słowem Bożym i rozważanie dotyczące charyzmatu. Podróż wymaga akompaniamentu, celów, etapów, interwencji, aktywności i inicjatyw; chodzi o podróże historyczne i geograficzne ale przede wszystkim o podróże duchowe i duszpasterskie, które nie ograniczają się do zwiedzania miejsc.

Wspólnoty i Équipes animujące miejsca salezjańskie wezwane są do komunikowania i przekazywania charyzmatu Księdza Bosko, który przez swój początek i rozwój ma do czynienia z tymi miejscami. One nie są po prostu powołane do strzeżenia miejsc, ile raczej do zaofiarowania, zachęcania i wspierania propozycji. Wspólnoty i Équipes wymagają zatem osób, które chcą żyć, dzielić się i komunikować własne doświadczenie Księdza Bosko i życia salezjańskiego.

Co dotyczy się struktur, Colle Don Bosco może bardziej zaproponować doświadczenia z pobytem na miejscu. Począwszy od Colle

mogą być zaoferowane szlaki historyczne i duchowe na temat innych miejsc salezjańskich przy pomocy équipe z Valdocco. Wspólnoty z Valdocco mają podwójną możliwość: czy to Sanktuarium maryjne, czy też miejsc salezjańskich jak pokoiki, pierwsze oratorium, centrum kształcenia zawodowego. W Turynie są również inne miejsca jak kościoły San Giovannino i San Francesco d'Assisi; w pobliżu Colle znajdują się także Mondonio, Chieri...

SYTUACJA

Propozycje animacji są obszerne i urozmaicone. Jest się świadomy, że duszą Colle i Valdocco są dwie Bazyliki ofiarując propozycje przystąpienia do sakramentów świętych i odprawiania celebracji liturgicznych. W takich miejscach jest tam również możliwość odprawienia dni skupienia, rekolekcji, oprowadzania z przewodnikiem. Wiele może być jeszcze zaofiarowane przez Wspólnoty miejsc salezjańskich lecz dużo jest już realizowane z inicjatywy Inspektorii i Regionów. Chieri jest jeszcze w początkowych krokach w ustaleniu propozycji animacji.

Tworzą się dwie équipes animacyjne w Colle i na Valdocco z wkładem czterech istniejących wspólnot. Tutaj przyjęcie gości okazuje się wciąż coraz bardziej doceniane; rozwinęła się możliwość przyjęcia z wyżywieniem i mieszkaniem. Na Valdocco jest potrzeba utworzenia centrum rezerwacji, który będzie wskazywał pielgrzymom możliwe propozycje, rozciągnięte na San Giovannino i miejsca salezjańskie w Turynie. W Colle trzeba bardziej zintegrować zarządzanie „ristoro Mamma Margherita” ze wspólnotą i lepiej określić rezerwacje do Chieri i do innych mniejszych miejsc salezjańskich z rejonu.

Miejsca salezjańskie ofiarują także odpowiednie struktury logistyczne. Na Valdocco odnowienie struktur jest prawie kompletne; w stadium dokończenia są prace w Bazylice; do restrukturyzacji jest parter pokoiów. W Colle zakończyły się prace w dwóch kościołach; pozostaje do zwiększenia zdadności przyjęcia osób dorosłych, restruk-

turyzacja przestrzeni byłej typografii i muzeum, nabycie mniejszych miejsc salezjańskich. W Chieri jest do uzupełnienia restrukturyzacja „Caffè Pianta”; do wyposażenia są pomieszczenia „byłego seminarium”; trzeba przygotować odpowiednie pomieszczenia dla przyjęcia gości.

LINIE DZIAŁANIA

Cel: Pomagać wspólnotom miejsc salezjańskich w stworzeniu dwóch międzynarodowych Équipes animacyjnych na Valdocco i Colle oraz stania się centrami ofiarującymi propozycje doświadczeń charyzmatycznych i szlaków historycznych i duchowych.

Interwencja 1. Équipes animacyjne Domu Macierzystego i Colle-Chieri zaproponują dla Komisji inspektorialnej ICP i następnie dla Komisji centralnej dla miejsc salezjańskich jak wspólnoty miejsc salezjańskich powinny przekształcić się aby móc zaproponować doświadczenia i szlaki.

Interwencja 2. Équipes animacyjne, Komisja inspektorialna i następnie Komisja centralna dla miejsc salezjańskich wyodrębnią nowe propozycje doświadczeń charyzmatycznych i szlaków.

Interwencja 3. Équipes animacyjne, Komisja inspektorialna i następnie Komisja centralna dla miejsc salezjańskich ustalą jakie usługi pastoralne będą musiały udzielić Wspólnoty miejsc salezjańskich i jak zorganizować te wspólnoty na podstawie tychże usług pastoralnych.

Interwencja 4. Ksiądz Generał i Rada Generalna przyczynią się aby uczynić międzynarodowymi Équipes animujące i wspólnoty miejsc salezjańskich, z udziałem współbraci pochodzących ze wszystkich Regionów Zgromadzenia i mających przygotowanie w studiach salezjańkości.

Interwencja 5. Komisja inspektorialna i następnie Komisja centralna skonfrontują się z doświadczeniami miejsc powstania charyzmatu niektórych Instytutów zakonnych aby zaczerpnąć z nich wskazówki do propozycji, Équipes animacyjnych i struktur miejsc salezjańskich.

2. Różność i komplementarność propozycji

APEL

Wspólnoty i Équipes animacyjne miejsc salezjańskich zaproszone są do zaproponowania różnych propozycji co się dotyczy intensywności, czasu trwania i organizacji według adresata, szczególnie mając na uwadze zakresy formacji, misji salezjańskiej, Rodziny Salezjańskiej, Kościołów lokalnych, włączając Inspektorie, Sektory i Regiony Zgromadzenia.

Wezwane są aby zaoferować propozycje, które odróżniają się przez intensywność doświadczenia, według tego jak chce się więcej refleksji, konfrontacji, kierownictwa duchowego lub turystyki religijnej; według okresu trwania doświadczenia, koncentrując się na istotnych aspektach, w przypadku krótkości czasu będącego do dyspozycji, albo też poszerzając propozycję; według zorganizowania, stosownie czy to do grupy samodzielnej w poprowadzeniu lub proszącej o pomoc lokalnych animatorów.

W szczególności, wezwane są one do lepszego scharakteryzowania doświadczenia pielgrzymkowego ze sposobami które dzisiaj są bardziej odczuwalne; albo też doświadczenia rekolekcji dla współbraci, młodzieży, świeckich; ewentualnie odkrywanie powołania i uczestniczenie w życiu wspólnotowym.

SYTUACJA

Pypologie propozycji są wielorakie i okazują się podobne czy to dla Valdocco czy to dla Colle. Przede wszystkim są tam Inspektorie, Regiony, Grupy Rodziny Salezjańskiej i Diecezje, które mają określone szlaki. Wciąż są coraz liczniejsze grupy formacyjne, pielgrzymki, grona młodzieży które przybywają do miejsc salezjańskich z własnym programem. Proszą one Wspólnoty miejsc salezjańskich o wsparcie logistyczne, przewodników, pomoc w celebracji Sakramentów. Tego rodzaju prośba jest w dużym wzroście.

Następnie są tam propozycje które zaplanowane są przez Équipes animacyjne miejsc salezjańskich. Rozwinęły się rekolekcje w podró-

ży do miejsc salezjańskich dla współbraci, młodzieży w odkrywaniu powołania, grup młodzieżowych. Chodzi o propozycje składające się z kilku dni, które na trasie Colle - Chieri - Valdocco ofiarują treści dotyczące charyzmatu salezjańskiego. Odnosnie takich propozycji, programowanie i realizowanie zależy od personelu miejsc salezjańskich przy pomocy odpowiedzialnych za różne grupy. Także w tym przypadku doceniane są celebracje w Bazylikach.

Pielgrzymki są we wzroście; mogą trwać jeden lub więcej dni; włączają się także różne Diecezje, przede wszystkim włoskie. Wspólnoty ofiarują przyjęcie, rozwiązania logistyczne, przewodników do różnych miejsc, celebracje, zwiedzanie muzeów i wystaw. Dla dzieci i młodzieży utrwalone są „wycieczki szkolne” i zwiedzanie Colle dla dzieci z kolonii wakacyjnych. W Bazylikach na Valdocco i Colle jest ustawiczna powszednia frekwencja, zapewniona jest formacja liturgiczna, chrześcijańska i salezjańska.

LINIE DZIAŁANIA

Cel: Ustalić różnorodność doświadczeń i szlaków aby móc poradzić i zaproponować dla Inspektorii, Regionów, Sektorów, Rodziny Salezjańskiej, Kościołów lokalnych.

Interwencja 1. Komisja inspektorialna dla miejsc salezjańskich, w dialogu z Équipes animacyjnymi i Komisją centralną dla tych miejsc, począwszy od obecnych propozycji niech poszukuje konkretnych sposobów realizacji doświadczeń i szlaków aby móc zaproponować Inspektoriom, Regionom, Sektorom, Rodzinie Salezjańskiej, Kościołom lokalnym, niech określi ich specyficzność i zapewni ich zintegrowanie.

Interwencja 2. Komisja inspektorialna dla miejsc salezjańskich, w dialogu z Équipes animacyjnymi i Komisją centralną dla tych miejsc, w szczególny sposób niech zgłębi propozycję pielgrzymki, rekolekcji, odkrywania powołania i doświadczenia wspólnotowego w miejscach salezjańskich aby móc zaoferować różnym podmiotom oraz sposoby realizowania.

3. Charyzmatyczne dowartościowanie miejsc salezjańskich

APEL

W tym sześćcioleciu Zgromadzenie wezwane jest do zaplanowania lepszego poznania Księdza Bosko dowartościowując także miejsca salezjańskie (KG26, 11 i 12), i do przygotowania się w ten sposób do Dwustulecia jego narodzin w 2015. Sektory, Regiony i Inspektorie Zgromadzenia zaproszone są odpowiedzieć na ten apel i wzmocnić to poznanie, które zostało już wsparte przez rocznicę 150-lecia założenia Zgromadzenia i stulecie śmierci Księdza Rua.

Rodzina Salezjańska w Maryi Wspomożycielce ma Patronkę i w Księdzu Bosko ma Ojca tej samej Rodziny; to określa wspólną duchowość. Pielgrzymka do miejsc salezjańskich może żywić tą samą inspirację i uczynić widzialną tę wspólną więź. Nasze zadanie animacji (Konst. 5) wzywa nas do zaproponowania Rodzinie Salezjańskiej na różnych poziomach, lokalnym, inspektorialnym, regionalnym i światowym, dowartościowanie tych miejsc i wstawić w nie widzialne znaki komunii.

Charyzmat Księdza Bosko jest darem Ducha Świętego dla Kościoła i młodzieży. Należy także do nas zapoznawanie innych z Księdzem Bosko, jego duchową i duszpasterską propozycją, drogą świętości młodzieżowej, świeckiej i kapłańskiej, metodą wychowawczą, poczynając również od doświadczenia tych miejsc.

SYTUACJA

Jest kilka Regionów i liczne Inspektorie, które mają doświadczenie i szlaki miejsc salezjańskich, połączone ze sprecyzowanymi programami: formacja inspektorialna salezjanów i świeckich, czwarty poziom studiów salezjańkości, jubileusze współbraci, 'obózbosko' dla młodzieży, regionalne przygotowanie do profesji wieczystej, kapituły inspektorialne, rekolekcje, formacja dyrektorów, ... Sektory mają także kilka własnych inicjatyw: doroczne spotkanie europejskich nowicjuszy, europejskie spotkanie MGS, coroczne spotkanie nowych misjonarzy, ...; ich propozycja mogłaby być poszerzona.

Wiele grupy Rodziny Salezjańskiej ma odniesienie do miejsc salezjańskich, przede wszystkim na poziomie inspektorialnym; to zainteresowanie jest dopiero początkowe, zwłaszcza ze strony Rad tejsze Rodziny. Także niektóre Kościoły lokalne, szczególnie parafie i grupy młodzieżowe przyjeżdżają w te miejsca, doceniając przede wszystkim pielgrzymki na Valdocco i Colle.

W tych inicjatywach Komisja inspektorialna i Équipes animacyjne z Valdocco i Colle spełniają przede wszystkim rolę koordynacyjną i wsparcia logistycznego; można by było zaplanować również ich pozytywne działanie, przede wszystkim w ramach przygotowania i w obliczu 2015 r.

LINIE DZIAŁANIA

Cel: Bardziej dowartościować miejsca salezjańskie ze strony Inspektorii, Regionów, Sektorów i zaoferować propozycje dla Rodziny Salezjańskiej i Kościołów lokalnych, także w perspektywie dwustulecie narodzin Księdza Bosko w 2015 r.

Interwencja 1. Regiony Zgromadzenia, poprzez Radców regionalnych z Inspektorami i Radcami Sektorów z poszczególnymi Komisjami regionalnymi, niech poszukują dróg aby dokonać większego dowartościowania miejsc salezjańskich.

Interwencja 2. Rada światowa Rodziny Salezjańskiej niech rozważy w jaki sposób zaangażować różne grupy w dowartościowaniu miejsc salezjańskich, jako sposobność poznania i przeżycia doświadczenia charyzmatycznego Księdza Bosko w miejscach początków charyzmatu.

Interwencja 3. Komisja centralna dla miejsc salezjańskich niech pobudza Inspektorie, Regiony, Sektory, Rodzinę Salezjańską do określenia ich własnych sposobów dowartościowania miejsc salezjańskich.

Interwencja 4. *Komisja inspektorialna dla miejsc salezjańskich niech przestudiuje jakie propozycje zaproponować i jak włączyć Kościoły lokalne z doświadczeniami w tych miejscach, także w obliczu 2015 r.*

Rzym, 9 lipca 2010 r.

4. DZIAŁALNOŚĆ RADY GENERALNEJ

4.1. Kronika Przełożonego Generalnego

Kwiecień 2010

Powróciwszy do Rzymu po wizycie w Inspektorii Południowej, gdzie uczestniczył w święcie wspólnoty inspektorialnej w Caserta (zob. DRG 407, *Kronika Przełożonego Generalnego, kwiecień 2009*), od poniedziałku 19 do czwartku 22 kwietnia Ksiądz Generał pracuje u siebie mając liczne spotkania i rozmowy. Należy zasignalizować spotkanie z Biskupem Giuseppe Foralosso, SDB. W poniedziałek 19, wieczorem przewodniczy w siedzibie zebraniu Rady. We wtorek 20 uczestniczy w Krajowym Zjeździe na temat „Młodzież i System Wychowawczy w Kształceniu i Formacji we Włoszech”, zorganizowanym przez CNOS/Fap.

W czwartek 22 kwietnia wieczorem ks. Chávez wyjeżdża z wizytą do Hiszpanii *do Inspektori w Barcelonie*, z okazji 125 rocznicy ostatniej podróży Księdza Bosko. W piątek 23, odwiedza salezjańskie dzieło w Sarrià, EDEBE i Uniwersytet Salezjański. Następnie spotyka dyrektorów wspólnot w Martí Codolar a po obiedzie, pozdrowia chorych współbraci. Później udaje się z wizytą do Arcybiskupa Barcelony, J.Em. Kard. Lluís Martínez Sistach. Potem zwiedza miejsca, gdzie przebywał Ksiądz Bosko. W sobotę 24, w Sarrià, spotyka się ze współbraćmi z Inspektorii, przewodniczy Eucharystii a po południu, spotyka młodzież z MGS.

W niedzielę 25 kwietnia, wciąż w Sarrià, składa wizytę w domu inspektorialnym CMW, odmawiając z nimi modlitwę Jutrzni. Następnie, spotyka się z Rodziną Salezjańską. Wieczorem powraca do Rzymu.

W kolejne dni – od poniedziałku 26 do piątku 30 kwietnia – Ksiądz Generał pracuje zasadniczo na miejscu. Odnotować należy następujące wydarzenia: spotkanie w Watykanie z Sekretarzem Stanu, J.Em. Kard. Tarcisio Bertone SDB, w czwartek 29 kwietnia

rano, [spotkał się] z ks. Francesco Cereda. W południe tegoż czwartku 29, przewodniczy Mszy św. dla Rady VDB z okazji 20 rocznicy beatyfikacji ks. Filipa Rinaldi. Po południu przyjmuje J.E. Alberta Vanbuel SDB, Biskupa z Bangui, w Centralnej Afryce.

W piątek 30 kwietnia, w godzinach porannych, Ksiądz General przyjmuje przewodniczącego Fundacji Dzieła Piccole Scuole O. Bohnen, w Holandii, Pana Arno Otten, w posłudze Dzieła Piccole Scuole. Późnym popołudniem skierowuje słowa pozdrowień do współpracownicy biorących udział w Konsulcie na temat kierownictwa w formacji, zorganizowanej przez Dykasterię ds. Duszpasterstwa młodzieżowego.

Maj 2010

W sobotę 1 maja Ksiądz General udaje się w podróż do *Madagaskaru*, której głównym celem jest wygłoszenie *Rekolekcji* dla dyrektorów Inspektorii i Wizytatorii języka francusko i portugalsko języcznych z Afryki i Madagaskaru. Przybywszy na lotnisko w Antananarive, został powitany przez ks. Erminio De Santis, wraz z innymi współpracownikami i po zatrzymaniu się w Domu inspektorialnym w Ivato, został przewieziony do Moramanga, do Domu Rekolekcyjnego Karmelitów.

Rekolekcje odbywały się od wieczora w niedzielę 2 maja, do wieczora w piątek 7 maja. Podczas tych dni Ksiądz General ma możliwość rozmawiania z Inspektorami, Przełożonymi Wizytatorii oraz z tymi współpracownikami, którzy proszą o rozmowę.

W sobotę 8 maja, ks. Chávez wyjeżdża do Rzymu, gdzie przybywa dopiero w poniedziałek 10 maja, z powodu problemów połączeń lotniczych, co sprawia, że w niedzielę zatrzymuje się w Mauritius.

We wtorek 11 maja rano przyjmuje Inspektora z Sewilli, ks. Francisco Ruiz, który towarzyszy bratu i bratowej ks. Pablo Marín, którym składa kondolencje po śmierci naszego współpracownika, który w sposób zaangażowany i kompetentny pracował w Salezjańskim Instytucie Historycznym w Domu Generalnym.

W środę 12 maja, w pierwszych godzinach popołudniowych, Ksiądz Generał, ponownie wyjeżdża z wizytą do Inspektorii w León, w Hiszpanii, która obchodzi stulecie dzieła w Ourense. Wieczorem udziela konferencji prasowej, spotyka się z wychowankami różnych wydziałów szkoły i zwiedza instytucję o charakterze społecznym dla potrzeb emigracji, „Teranga”.. Następnego dnia spotyka się z dyrektorami i Radą inspektorialną, wygłasza konferencję do profesorów ze szkół Inspektorii i uczestniczy w oficjalnym akcie obchodów stulecia, w który uczestniczą władze cywilne i Administracji Apostolskiej. W Santiago di Compostela, w sobotę 15 maja, spotyka się z młodzieżą, po czym następuje spotkanie z Arcybiskupem Julián Barrio. Następnie uczestniczy w zebraniu z całą Rodziną Salezjańską, która udaje się z pielgrzymką do Katedry, gdzie Ksiądz Generał przewodniczy Mszy świętej. Następnego dnia spotyka się z Salezjanami z Inspektorii i przewodniczy Eucharystii, w czasie której jeden ze współbraci składa profesję wieczystą i świętuje się z tymi, którzy obchodzą jubileusze profesji i święceń kapłańskich. W poniedziałek 17 maja uczestniczy w posiedzeniu Rady inspektorialnej, inauguruje działalność ADMA w Villas, w parafii Morgadans, pozdrawia krewnych ks. Manuel Benito Hermida, pierwszego salezjanina kapłana z Hiszpanii i pierwszego Przełożonego Inspektorii Tarracon, zatrzymuje się na obiedzie razem z nimi i Biskupem Diecezji Tui-Vigo, Mons. Luis Quinteiro. Wizyta kończy się obchodami stulecia ADMA w Vigo, która rozpoczyna nową drogę do Maryi Wspomożycielki i spotkaniem z dziećmi z dwóch szkół z Vigo.

Powróciwszy do Rzymu wieczorem we wtorek 18 maja, Ksiądz Generał spędza kolejne dni na miejscu, mając wielorakie spotkania i rozmowy, wśród których z wieloma salezjańskimi Biskupami, którzy przybywają na zaprogramowany zjazd w Turynie. W piątek 21 maja, w godzinach porannych, ks. Chávez udaje się do Kongregacji ds. Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego na zebranie „Rady 16-u”. Po południu wyjeżdża do Turynu, razem z Radcami, na *Spotkanie Biskupów Salezjańskich*, których sam Ksiądz Generał zaprosił, mając na uwadze trzy rocznice, czy też wydarzenia bardzo znamienne: 150-lecie założenia

Zgromadzenia, stulecie śmierci Księdza Rua i 125 rocznica konsekracji biskupiej Giovanni Cagliero. Tematem Spotkania jest „*Charyzmat salezjański i urząd biskupi*”.

Jako pierwszy akt, w sobotę 22 maja, Ksiądz Generał przewodniczy Eucharystii w Katedrze Turyńskiej przed Świętym Całunem, wraz z Biskupami salezjańskimi, także w obecności Arcybiskupa Turynu, Kard. Severino Poletto. Następnie, na pierwszym zebraniu Ksiądz Generał skierowuje słowa powitania, wprowadzając w program prac; po południu przedstawia temat „Wizja życia konsekrowanego: aktualności i perspektywy”.

Niedziela 23 maja, Uroczystość Zesłania Ducha Świętego, cały dzień na Colle Don Bosco. Kard. Tarcisio Bertone przewodniczy Eucharystii, w czasie której odczytuje *dekret erekcyjny wynoszący Świętynię Księdza Bosko na Colle do godności Bazyliki*. Po Mszy św. Ks. Kardynał rozmawia z uczestnikami Spotkania Biskupów. Wieczorem ks. Chávez powraca do Rzymu, aby przewodniczyć spotkaniu Unii Przełożonych Generalnych (USG), jako jej przewodniczący.

W poniedziałek 24 maja, Uroczystość Maryi Wspomożycielki, rankiem Ksiądz Generał udaje się do siedziby USG na zebranie Rady Wykonawczej. Po jej zakończeniu, ponownie wyjeżdża do Turynu. Ma spotkanie z CMW i następnie przewodniczy Mszy św. w Bazylice Maryi Wspomożycielki oraz uczestniczy w uroczystej Procesji razem z Biskupami Salezjańskimi.

We wtorek 25 maja, ks. Chávez zamyka Spotkanie Biskupów i wieczorem powraca do Rzymu.

Od środy 26 do piątku 28 maja, przewodniczy Zgromadzeniu USG, zebranemu w ‘Salesianum’.

W sobotę 29 maja, Ksiądz Generał spotyka się z Konsultą Rodziny Salezjańskiej, aby przedstawić zarys ‘Karty Tożsamości’ i temat Wiązanki 2011. Po południu przyjmuje ks. Jonas Abib, Założyciela Canção Nova, i następnie pozostałych uczestników Konsulty. W niedzielę 30 maja, przewodniczy Eucharystii dla Konsulty Rodziny Salezjańskiej.

W poniedziałek 31 maja, cały dzień przebywa w Turynie na otwarciu Kapituły Generalnej Orionistów. Rano wygłasza tam konferencję a wieczorem przewodniczy Mszy świętej.

Czerwiec 2010

We wtorek 1 czerwca, rozpoczyna się *letnia sesja plenarna Rady Generalnej* z dwoma posiedzeniami, jedna rano i druga wieczorem.

W środę 2 czerwca, o tej samej godzinie, ks. Chávez przewodniczy zebraniu Rady Generalnej. Wieczorem, w towarzystwie ks. Adriano Bregolin, wspólnie z Przewodniczącym, dyrektorem i innymi członkami Fundacji ‘Italcementi’, wyjeżdża do *Sri Lanki* na inaugurację Centrum Szkolenia Zawodowego ‘Don Bosco’, sfinansowanego i wybudowanego przez tę Fundację, po zniszczeniu spowodowanym przez ‘tsunami’.

W czwartek 3 czerwca, przybywszy na lotnisko w Colombo, Ksiądz Generał i osoby mu towarzyszące zostali powitani przez Nuncjusza Apostolskiego, Mons. Giuseppe Spitteri, przez Arcybiskupa z Colombo, Mons. Malcom, a także przez władze cywilne, Przełożonego Wizytatorii, ks. Anthony Humer Pinto i innych współbraci, którzy towarzyszyli im do domu inspektorialnego. Wieczorem zostają zaproszeni na kolację przez Nuncjusza z okazji 5 rocznicy pontyfikatu Papieża Benedykta XVI, na której głównymi gośćmi są Premier i J.Em. Kard. Raffaele Farina SDB.

W piątek 4 czerwca wieczorem, przy udziale całej Rodziny Salezjańskiej z Dungalpitiya ma miejsce uroczyste podziękowanie dla ‘Italcementi’ za szlachetny gest solidarności po tsunami, za wybudowanie Centrum Szkolenia Zawodowego w Metyagane.

W sobotę 5 czerwca, przez cały dzień spędzony w Metyagane przybywają liczni przedstawiciele osobistości politycznych, kościelnych i dzieł salezjańskich w Sri Lance, na poświęcenie i inaugurację tego nowego dzieła. Po ceremonii i krótkim odpoczynku, grupa przemierza się do Kandy. Tutaj w niedzielę 6 czerwca, w uroczystość Bożego Ciała, ma miejsce spotkanie z dyrektorami odprawiającymi Rekolekcje. Wieczorem powrót do Dungalpitiya. Natomiast w poniedziałek 7 czerwca powrotna podróż do Rzymu.

We wtorek 8 czerwca, Ksiądz Generał uczestniczy w dwóch posiedzeniach Rady, jedna rano a druga wieczorem, w międzyczasie ma wiele spotkań. Podczas kolacji Ksiądz Generał skierowuje słowa po-

witania do przybyłych na kurs do Rzymu, nowych inspektorów.

W środę 9 czerwca, w godzinach porannych, ks. Chávez przewodniczy Eucharystii z grupą nowych Inspektorów a o godz. 9 robi wprowadzenie w rozpoczynający się kursu.

Potem, w ciągu tygodnia, podczas gdy następują kolejne zebrania Rady Generalnej, [Ks. Generał] przyjmuje i rozmawia z poszczególnymi Inspektorami, analizując z nimi sytuację Inspektorii i zwracając uwagę na temat zadania animacji i zarządu Inspektora.

Doniosłym momentem był ten, gdy w piątek 11 czerwca po południu, Ksiądz Generał, wszyscy Rady i Inspektorzy udają się do Bazyliki Najświętszego Serca Jezusowego, gdzie Ksiądz Generał przewodniczył Mszy św.; następnie zatrzymują się wszyscy na kolację.

W następnych dniach podejmuje na nowo intensywną pracę z Radą Generalną, z jednym a czasami z dwoma posiedzeniami dziennie, i z wciąż licznymi spotkaniami i rozmowami z Inspektorami obecnymi na kursie, z Radcami i innymi współpracownikami.

Doniosłym momentem jest to ze środy 16 czerwca, na zakończenie posiedzenia Rady, kiedy Ksiądz Generał poświęca rzeźbę Księdza Bosko i Księdza Rua, dzieło dwóch polskich współpracowników Roberta i Leszka Kruczek.

Inny ważny moment miał miejsce w sobotę 19 czerwca, kiedy Ksiądz Generał prowadzi i animuje dzień skupienia dla Inspektorów.

W środę 23 czerwca rano, razem z całą Radą Generalną i Inspektorami, ks. Chávez udaje się do wspólnoty San Tarcisio i przewodniczy Mszy św. na cmentarzu salezjańskim, gdzie są groby ostatnich trzech Przełożonych Generalnych. Po powrocie ma spotkanie kończące kurs dla nowych Inspektorów, po czym udaje się do siedziby Rady.

W czwartek 24 czerwca, w dzień imienin Księdza Bosko, tradycyjnie obchodzone jest *święto Księdza Generala*. Rano ks. Chávez, po spotkaniu Rady, przewodniczy eucharystycznej koncelebrze, w której uczestniczą, oprócz Radców, nowi Inspektorzy obecni na kursie i wspólnota Domu Generalnego, Przełożony Wizytatorii UPS i Rektor Uniwersytetu, współpracownicy domów z Watykanu

i Św. Kaliksta oraz inni współbracia z Inspektorii ICC. Wieczorem po kolacji, Ksiądz Generał wygłasza Słówko na zakończenie.

W sobotę 26 czerwca, w godzinach porannych ks. Chávez przewodniczy 'Kuratorium' UPS. Wieczorem, wspólnie z wszystkimi Radcami, udaje się do wspólnoty salezjańskiej w Watykanie, gdzie uczestniczą w Nieszporach, po czym ma miejsce wspólna braterska kolacja.

W niedzielę 27 czerwca Ksiądz Generał i Rady wyjeżdżają do *Camaldoli*, gdzie rozpoczynają *Rekolekcje*, które zakończą się w sobotę 3 lipca. Konferencje głosi ks. José Luis Plascencia, mając jako główny temat „Kapłaństwo salezjańskie”, w jego różnych aspektach, teologiczno-duchowo-salezjańskich, biorąc jeszcze za punkt odniesienia niedawno zakończony Rok kapłański, ukazując takie wzorce jak Ksiądz Bosko, Ksiądz. Rua, Ksiądz Giuseppe Cafasso i Ksiądz Quadrio.

4.2. Kronika Radców Generalnych

Wikariusz Przełożonego Generalnego

Po zakończeniu zimowej sesji Rady Generalnej, Wikariusz Księdza Generała ks. Adriano Bregolin, został zaproszony 29 stycznia do Instytutu Don Bosco w Rzymie – Cinecittà, aby dokonać prezentacji Wiązanki Księdza Generała. Następnego dnia udał się do Turynu, gdzie był obecny na Uroczystości Księdza Bosko, w imieniu Księdza Generała, który pojechał do Argentyny, aby zapoczątkować działalność dwóch nowych Inspektorii ARN i ARS. Ksiądz Wikariusz przewodniczył Uroczystej Koncelebrze o godz. 18.00, w której wzięła udział licznie zgromadzona Rodzina Salezjańska.

Dnia 2 lutego, po powrocie do Rzymu, udał się do Domu Generalnego CMW na Mszę św. z nowymi Inspektorkami, przybyłymi na kurs formacyjny. Wciąż w Domu Generalnym CMW, dnia 4 lutego po południu, uczestniczył w sympozjum historycznym „Ksiądz Rua a Instytut CMW”. Następnego dnia, 5 lutego, reprezentował Księdza Generała w spotkaniu „Rady szesnastu” (Komisja miesza-

na złożona z przedstawicieli Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, CIVCSVA).

Od 10 do 14 lutego, wraz z członkami zespołu animacyjnego Rodziny Salezjańskiej, uczestniczył w spotkaniu formacyjnym Delegatów i Delegatesk Współpracowników i byłych Wychowanków/Wychowanek, które miało miejsce w Częstochowie, w Polsce.

Od 15 do 19 lutego odbyła się Wizytacja Kanoniczna we Wspólnocie Salezjańskiej z Watykanu.

Dnia 1 marca wyjechał na *Haiti*, aby złożyć wizytę naszym współpracownikom, którzy ponieśli straty w ludziach i poważne szkody materialne podczas silnego trzęsienia ziemi w miesiącu styczniu. Księdzu Wikariuszowi towarzyszyli w tej podróży dwaj członkowie ze „Wspólnoty Misyjnej Księdza Bosko” i dziennikarz z Parmy, dr Pino Agnetti. W drodze powrotnej z Haiti Ksiądz Wikariusz odwiedził kilka salezjańskich dzieł w Santo Domingo.

Dnia 8 marca rozpoczął Wizytację Kanoniczną we Wspólnocie „Bł. Michała Rua” w Domu Generalnym, która zakończyła się dnia 26 tego samego miesiąca.

Dnia 20 marca, razem z Księdzem Generałem, pojechał do Wenecji-Mestre na „Święto Dzieci”, które odbyło się następnego dnia w Hali Sportowej w Jesolo - Wenecja.

Od 22 do 31 marca uczestniczył w posiedzeniach „Sesji Pośredniej” Rady Generalnej w Domu Generalnym.

Dnia 10 kwietnia udał się do *Sri Lanki* na spotkanie ze wszystkimi Inspektorami Regionu Azji Południowej. Wziął w nim udział także Ksiądz Generał. Jednym z poruszonych zagadnień, był problem dyscypliny zakonnej.

Dnia 15 kwietnia powrócił do Rzymu, by 26 kwietnia wyjechać do *Boliwii*, z wizytą animacyjną. Następnego dnia po przybyciu do Santa Cruz, spotkał się z Dyrektorami salezjańskimi w Muyurina. Po południu odwiedził dom CMW, gdzie przyjmowane są dziewczynki i panienki narażone na niebezpieczeństwa. Następnie udał się z wizytą do „Hogar Don Bosco y Miguel Magone”. Wieczorem pojechał do Cochabamba, zatrzymując się w domu inspektorialnym.

Dnia 28 kwietnia, udał się do Wspólnoty salezjańskiej

w „Cochabamba–Fatima” na spotkanie z formatorami a następnie z wszystkimi formowanymi: aspirantami, prenowicjuszami, nowicjuszami, postnowicjuszami i studentami teologii. Dla nich odprawił Mszę św., po czym miało miejsce braterskie spotkanie, w którym uczestniczył także miejscowy Biskup salezjański, Mons. Tito Solari. Po południu złożył wizytę Siostrzom Jezusa Miłosiernego, zebranych na Kapitulie Prowincjalnej a także Córciom Maryi Wspomożycielki.

Dnia 29 kwietnia pojechał do La Paz. Na lotnisku został powitany przez Biskupa salezjańskiego i współbraci z El Alto. Tutaj odwiedził Centrum kształcenia zawodowego, a następnie udał się do Stolicy, do szkoły „Księdza Bosko”. Wygłosił tu konferencję do Dyrektorów salezjańskich tego regionu, po czym przewodniczył Eucharystii w Bazylice Maryi Wspomożycielki., z udziałem całej Rodziny Salezjańskiej

Po południu pojechał odwiedzić dzieła w Calacoto i Pampahasi i potem na „Universidad Salesiana de Bolivia”, gdzie miał krótkie spotkanie z odpowiedzialnymi i wykładowcami. Tego samego dnia powrócił do Domu inspektorialnego w Cochabamba.

Dnia 30 kwietnia, rano zwiedził dzieło „Hermanas del divino Salvador”, a po południu spotkał się z Radą inspektorialną.

Dnia 1 maja rano, uczestniczył w Kongresie Rodziny Salezjańskiej, a następnie pojechał do *Chile*.

Dnia 2 maja, razem z Inspektorem ks. Santibáñez, udał się z wizytą do dzieł w Talca i Linares, ciężko dotkniętych przez silne trzęsienie ziemi minionego 27 lutego. Wieczorem zatrzymał się we Wspólnocie salezjańskiej w Concepción.

Następnego dnia rano, powróciwszy samolotem do Santiago, Wikariusz Księdza Generała spotkał się z Dyrektorami salezjańskimi z Inspektorii, i podzielił się z nimi refleksją na temat sytuacji, jaką przeżywa obecnie Inspektoriat w Chile. Po południu tego samego dnia, 3 maja, miał spotkanie z Salezjanami będącymi w formacji i z formatorami.

Dnia 4 maja, po Mszy św. odprawionej w Domu inspektorialnym CMW, Ksiądz Wikariusz spotkał się z Radą Inspektorialną. W godzinach popołudniowych złożył wizytę w niektórych dziełach salezjań-

skich w Santiago, w szczególności na Uniwersytecie Salezjańskim UCSH. Dnia 4 ponownie wyjechał w kierunku Rzymu.

Po kilku dniach pobytu w siedzibie, dnia 15 udał się do Melzo, do dzieła Córek Maryi Wspomożycielki, z okazji Jubileuszu Szkoły. Następnie udał się do Werony, gdzie zatrzymał się aż do 20 maja, by poddać się badaniom lekarskim.

Od 21 do 25 maja wziął udział w Spotkaniu Biskupów Salezjańskich w Turynie i Colle Don Bosco. Po powrocie do Rzymu, od 26 do 28, był obecny na Zjeździe Przełożonych Generalnych USG, który miał miejsce w Salesianum a potem przewodniczył zebraniu Światowej Konsulty Rodziny Salezjańskiej, która odbyła się w dniach od 28 do 30 maja.

Po rozpoczęciu prac sesji plenarnej Rady Generalnej, towarzyszył Księdzu Generalowi do Sri Lanki, od 2 do 7 czerwca, z okazji inauguracji nowego dzieła w Metiyagane sfinansowanego przez Spółkę „Italcementi”.

Radca ds. Formacji

Radca Generalny ds. Formacji, ks. Francesco Cereda, w dniach 30 i 31 stycznia 2010 r. świętował Uroczystość Księdza Bosko we wspólnocie studentów teologii na „Gerini” i we Frascati Villa Sora. Następnie, od 3 do 7 lutego odwiedził wspólnoty formacyjne w Afryce Centralnej, spotkał się z Komisją inspektorialną ds. formacji i uczestniczył w ‘Curatorium’ z „Theologicum” w Lubumashi. Od 7 do 10 lutego udał się z wizytą do wspólnot formacyjnych w Nairobi i wziął udział w ‘Curatorium’ instytutu teologicznego, na którym wraz z Inspektorami podjęto decyzję o powstaniu salezjańskiego centrum studiów teologicznych w języku angielskim. Od 16 do 22 lutego przewodniczył ‘Curatorium’ wspólnoty formacyjnej w Jerozolimie i odwiedził wspólnoty w Betlejem i Cremsan.

W dniach 26-28 lutego, zwizytował wspólnoty formacyjne w Papui w Nowej Gwinei i na Wyspach Salomona. Następnie, dnia 2 i 3 marca w Port Moresby uczestniczył w spotkaniu Inspektorów z Regionu Azji Wschodniej i Oceanii; dyskutowano między inny-

mi o specyficznej formacji salezjanów koadiutorów w Azji. Potem w dniach 4-10 marca odwiedził wspólnoty formacyjne w Australii: nowicjat i postnowicjat w Suva - Fiji, włączając w to wizytę w „Pacific Regional Seminary” oraz w Melbourne, wspólnotę formacyjną w Clifton Hill i „Catholic Theological College”; spotkał się z Komisjami ds. formacji z Pacyfiku i z Australii. Stąd udał się do Timoru Wschodniego, gdzie każdej wspólnoty formacyjnej poświęcił jeden dzień: a mianowicie chodzi o postnowicjat w Dili, aspirantat i prenowicjat w Los Palos i nowicjat w Fatumaca, zatrzymując się również w preaspirantacie w Venilale. Ostatnim etapem podróży, który zakończył się dnia 18 marca, była Indonezja, gdzie odwiedził aspirantat i prenowicjat w Tigaraksa i postnowicjat w Jakarta, włączając w to wizytę w centrum studiów. Niestety, z powodu odwołania lotu, nie mógł udać się z wizytą do nowicjatu w Sumba. Zarówno na Timorze Wschodnim jak i w Indonezji spotkał się z Komisjami ds. formacji.

W *kwietniu*, w dniach 9-14, na Haiti uczestniczył w Konferencji ofiarodawców na rzecz pomocy i odbudowy po trzęsieniu ziemi. W dniach 15-20 kwietnia został posłany przez Księdza Generała do Jerozolimy w sprawie arbitrażu dotyczącego posiadłości w Ziemi Świętej, gdzie udał się również ponownie w dniach 11-13 lipca. Dnia 23 uczestniczył w ‘Curatorium’ postnowicjatu w Nave. Wreszcie, dnia 24 kwietnia wziął udział w Turynie-Valdocco, w Zjeździe Konferencji Episkopatu Włoch na temat siedzib uniwersyteckich.

Dnia 1 *maja* uczestniczył w Genzano w spotkaniu pomiędzy nowicjuszami z dwóch nowicjatów, z Pinerolo i Genzano a prenowicjuszami włoskimi. Dnia 2 maja spotkał się w Rzymie z asystentami obecnymi we Włoszech i mówił na temat ‘Projektu Europa’. W dniach 5-7 spotkał się w Krakowie z Delegatami inspektorialnymi z Europy. Dnia 11 wziął udział w Komisji teologicznej Unii Przełożonych Generalnych. Dnia 14 spotkał się z salezjańskimi formatorami kursu dokształcającego na UPS. W dniach 21-25, podczas gdy odbywało się spotkanie z Biskupami salezjańskimi w Turynie, uczestniczył w zjeździe europejskich nowicjuszy. Od 26 do 28 wziął

udział w Posiedzeniu Unii Przełożonych Generalnych a dnia 30 w spotkaniu salezjanów koadiutorów z ICC we Florencji.

W czerwcu, dnia 5 wygłosił referat na IV Kongresie teologiczno-pastoralnym w Bazylice „Najświętszego Serca Jezusowego” w Rzymie. Po południu tego samego dnia przewodniczył ‘Curatorium’ na Gerini. W dniach 12 i 25 wziął udział w Radzie Administracji PAS. Dnia 14 przewodniczył w Turynie spotkaniu dotyczącemu Projektu dla miejsc salezjańskich i ‘Curatorium’ ds. swoistej formacji salezjanów koadiutorów, które odbywało się na Valdocco. Dnia 19 uczestniczył w Święceniach diakonatu z Gerini. Dnia 26 wziął udział w ‘Curatorium’ UPS, któremu przewodniczył Wielki Kanclerz. W dniach 16-19 lipca przewodniczył Komisji ds. Projektu Europa w Częstochowie.

Radca ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego

Po zakończeniu sesji zimowej Rady Generalnej, Radca ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego, ks. Fabio Attard, odwiedził Inspektorię Meksyku-México (MEM), gdzie w dniach od 2 do 8 lutego 2010 wygłosił *Rekolekcje* dla Radców inspektorialnych i dyrektorów dwóch Inspektorii Meksyku.

Od 11 do 14 lutego odbył się KRAJOWY ZJAZD WŁOSKIEJ SŁUŻBY CYWILNEJ, z udziałem Hiszpanii i Słowacji; Radca wygłosił początkowe przemówienie na Zjeździe. Od 19 do 21 lutego, miało miejsce w Bollington, Anglia, spotkanie *Delegatów Duszpasterstwa Młodzieżowego z obszaru Północno Atlantyckiego*, celem pogłębienia działania na tym obszarze i wsparcia bardziej efektywnego koordynację zasobów i działalności krajowych.

Od 25 do 28 lutego, ks. Fabio wraz z swoją grupą i Radcą Regionalnym Europy Zachodniej, wziął udział w *Europejskim Kongresie Szkół Salezjańskich*, który odbył się w Sewilii, z udziałem Salezjanów, Salezjanek i świeckich ze wszystkich krajów europejskich.

Od 2 do 4 marca 2010, Radca odwiedził placówkę w Arese, gdzie Wspólnocie Wychowawczej poświęcone zostało popołudnio-

we studium.. Od 5 do 7 marca odbyło się w Bollington, Anglia, spotkanie trzech grup Duszpasterstwa Młodzieżowego z Anglii, Irlandii i Malty, aby zgłębić praktyczne propozycje w sprawie lepszej koordynacji działalności i propozycji duszpasterskich w tych trzech krajach anglofońskich..

Na zaproszenie Rady Inspektorialnej z ICC, od 19 do 21 marca, ks. Fabio prowadził prace Okręgu dotyczące przygotowania różnych dokumentów odnoszących się do Inpektorii, które będą przedstawione na najbliższej Kapitule Inspektorialnej.

Od 31 marca do 2 kwietnia Radca uczestniczył w *pośredniej sesji Rady Generalnej*, po której udał się do Lugano, gdzie miał wykład na temat Konieczność wychowania i jego konsekwencje dla Wspólnoty Wychowawczej.

Od 8 do 15 kwietnia 2010, ks. Fabio głosił *Rekolekcje dla CMW*, w Zoverallo, a od 16 do 18 kwietnia złożył wizytę w siedzibie *EDULIFE*, zgłębiając znajomość programów formacji ciągłej jaką ta organizacja prowadzi na korzyść IUS.

Dnia 20 kwietnia, ks. Fabio przeprowadził dzień refleksji i studium zorganizowany przez CNOS-FAP, który miał miejsce w Domu Generalnym na Pisanie. Był to ważny dzień, również i z tego względu, że zostały powzięte porozumienia z *FINMECCANICA* na korzyść wielu młodych, którzy uczęszczają do naszych Ośrodków szkolenia.

Dnia 25 kwietnia, ks. Fabio odwiedził salezjańską placówkę w Livorno, gdzie spotkał różne grupy Rodziny Salezjańskiej, wygłaszając referat na temat wychowawczych wyzwań i salezjańskiego charyzmatu w dzisiejszych czasach.

Dnia 29 kwietnia, Radca złożył wizytę na Malcie, przewodniąc ceremonii przyznania nagrody szkole Savio *College* w Dingli.

Od 30 kwietnia do 7 maja 2010, były przewidziane dwie okazje do refleksji na temat *kierownictwa duchowego* w Zgromadzeniu. Pierwsza miała miejsce w Domu Generalnym na Pisanie, w której uczestniczyło kilku ekspertów w dziedzinie formacji kierowników duchowych z różnych stron świata, a także dwie grupy ds. Formacji i. Duszpasterstwa Młodzieżowego SDB, oraz ds.

Duszpasterstwa Młodzieżowego CMW i kilka innych Sióstr CMW. Drugą okazją było studium wieczorowe na UPS z udziałem wielu studentów i uczestników Kursu Formatorów, który odbywa się co-roczenie na UPS.

Od 8 aż do 20 maja, Radca wygłosił w Manili dwie krótkie serie *Rekolekcji* dla nauczycieli z Inspektorii Północnych Filipin, a następnie miały miejsce tzw. warsztaty (*workshop*) na temat duszpasterstwa młodzieżowego w centrum formacji ciągłej *Don Bosco Renewal Centre*, w Bangalore, Indie.

Od 21 do 25 maja 2010, wraz z wszystkimi członkami Rady Generalnej, ks. Fabio uczestniczył w *Spotkaniu Biskupów salezjańskich*, które odbyło się w Turynie.

Od 1 czerwca wziął udział w *sesji plenarnej* Rady Generalnej.

Radca ds. Społecznego Przekazu

W lutym, po zakończeniu zimowej sesji plenarnej Rady Generalnej, Radca do spraw Społecznego Przekazu, ks. Filiberto González Plasencia, w dniach od 3 do 8 lutego, wspólnie z ks. Julian Fox, spotkał się w Martí Codolar, Barcelona, z wszystkimi Dyrektorami Wydawnictw salezjańskich z Europy, aby zapoznać się z realiami, podać im wskazówki zaczerpnięte z Konstytucji i z doświadczenia Księdza Bosko i wreszcie, szukać możliwości współpracy w celu lepszego rozwoju i wspierania „Projektu Europa”. W czasie trwania spotkania złożyli wizytę w Domu inspektorialnym w Sarrià oraz w biurach i strukturach wydawnictwa EDEBE.

Od 11 do 18 lutego ks. Filiberto przebywał w Inspektorii Guadalajara w Meksyku, gdzie spotkał się z Inspektorem i Radą Inspektorialną; a także z Komisją ds. formacji oraz odwiedził studentat teologiczny w Tlaquepaque; spotkał się również z Przełożonym Inspektorii Messico- México. Na koniec, pojechał do rodziny, aby odwiedzić swoją mamę.

Od 19 do 22 lutego, wraz z ks. Jaime González, spotkał się w Quito - San Patricio z dyrektorami Wydawnictw i Typografii salezjańskich z Ameryki, dokonując wspólnie oceny sił i sposobności,

słabości i zagrożeń dla tych ważnych przedsięwzięć przekazu salezjańskiego; poszukiwano także możliwości współdziałania i sposobu realizacji SSCS. (Salezjański System Komunikacji Społecznej). Złożył również krótką wizytę w CRSFP.

Od wieczora 22 do rana 28 lutego, nadal wspólnie z ks. Jaime González, spotkał się w Rionegro z wszystkimi Delegatami Inspektorialnymi ds. Przekazu Społecznego z Ameryki, w celu udoskonalenia animacji, formacji w Zgromadzeniu, informacji i produkcji (na tym polu) Zgromadzenia na całym kontynencie. W tym czasie odwiedził w Medellín Dom inspektorialny i „Ciudad Don Bosco”, gdzie koncelebrował razem z ks. Esteban Ortiz, świętując 25-lecie dzieła. Odwiedził, odprawił Mszę św. i wygłosił konferencję oraz słówka wieczorne w prenowicjacie w Rionegro i nowicjacie w La Ceja, i w końcu udał się z krótką wizytą do postnowicjatu w Copacabana.

W miesiącu marca, w dniach 3 i 4, razem z Radcą Regionalnym Europy Zachodniej, ks. José Miguel Núñez, spotkał się w Lionie, Francja, z Inspektorami z Regionu, aby przedstawić „Projekt Europa”. Po jednodniowym pobycie pojechał do Rzymu, by następnie powrócić do Lionu razem z ks. Julianem Fox, na zjazd Delegatów Inspektorialnych ds. Przekazu Społecznego z Europy, który miał miejsce w dniach od 6 do 10 marca, który poruszył m. in. problem, co mogą zrobić środki Przekazu Społecznego, aby pomóc „Projektowi Europa”.

W dniach 20 i 21 marca udał się do Wenecji, towarzysząc Księdzu Generałowi i jego Wikariuszowi, na „Święto młodych” w Jesolo. Następnie od 21 do 31 wziął udział w *sesji pośredniej Rady Generalnej*.

W miesiącu kwietniu, w dniach 12 i 13, ks. Filiberto spotkał się z Komisją ds. zewnętrznej oceny FSCS – UPS, której jest Przewodniczącym. Celem przeprowadzenia tak ważnej oceny, w dniach 15 i 16 rozmawiał o tych problemach z profesorami i wychowankami Fakultetu Komunikacji Społecznej (FSCS),

Od 20 do 30 kwietnia, razem z ks. Julianem Fox, Radca odbył wizyty animacyjne na Madagaskarze, w Kenii i Dem. Rep. Konga. We wszystkich tych krajach spotkał się z Inspektorami, ich Radami

a także Delegatami Inspektorialnymi ds. CS i ich zespołami, oraz odwiedził dzieła już istniejące i nowo zakładane CS, jak również domy formacyjne. Od wieczora dnia 21 aż do rana 23 złożył wizytę w Ivato-Madagascar - Radio Ksiądz Bosko, największe i najważniejsze w kraju. W Nairobi – Kenia od rana 23 do rana 25 kwietnia wizytował centrum DBYES (*Don Bosco Youth Educational Services*), które łączy centrum animacji młodzieżowej, dom rekolekcyjny i centrum CS dla Afryki Wschodniej (*BEAMS*); skorzystał też z okazji, aby odwiedzić ‘Bosco Boys’, dzieło dla chłopców ulicy, ‘Boys Town’ szkołę zawodową z możliwością internatu, parafię Maryi Wspomożycielki i Dom Inspektorialny w Upper Hill, i międzynarodową wspólnotę formacyjną dla studentów teologii w Utume. W *Dem. Rep. Konga* przebywał od południa 25 aż do popołudnia 29 kwietnia, udał się do domu inspektorialnego w Lubumbashi, oraz złożył wizytę w centrum multimedialnym *La Colombe*; ‘Cité des Jeunes’, centrum szkolenia zawodowego z internatem; ‘Ferme Jacaranda’, centrum wychowawcze dla młodocianych; Ruashi, centrum szkolenia zawodowego; Salama, technikum i centrum formacji duchowej i kulturalnej ‘Safina’; międzyinspektorialny studentat teologiczny; nowicjat i postnowicjat w Kansebula; i, na końcu, w Kafubu odwiedził wspólnotę ze szkoły Maryi Wspomożycielki i nowicjat św. Józefa CMW.

W miesiącu maju, od 7 do 9, wraz z ks. Julianem Fox i ko. Hilario Seo, administratorem strony internetowej (webmaster) w dykasterii, przewodniczył spotkaniu administratorów strony *webmaster* w Córdoba, w Hiszpanii, które odbyło się w salezjańskim centrum informatycznym DOSA.

Od 13 do 16, razem z ks. Donato Lacedonio, przewodniczył w Bratysławie spotkaniu odpowiedzialnych za TV, Radio i produkcje multimedialne Europy, obejmujące SDB, FMA, SSCC i świeckich, mające za cel poszukiwanie form współpracy, pozwalającej posunąć naprzód sprawę „Projekt Europa” i udoskonalić SSCS. Punktem odniesienia były słowa orędzia papieża Benedykta XVI na Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu: „*Kapłan i duszpasterstwo w świecie cyfrowym: nowe media w służbie Słowa*”.

Od 20 do 26 maja, wraz z zespołem celowo utworzonym przez Księdza Generała na Spotkanie Biskupów Salezjańskich, udał się do Turynu - Valdocco na uroczyste spotkanie. Ks. Filiberto został mianowany głównym koordynatorem tego spotkania, które zaczęto organizować już po ukończeniu sesji zimowej Rady Generalnej; Komisja skończyła swoją pracę następnego dnia po zakończeniu sesji.

Po powrocie do Rzymu, dnia 27 maja ks. Filiberto przewodniczył zebraniu Komisji powołanej przez Księdza Generała dnia 20 lutego 2010 w celu dokonania zewnętrznej oceny Wydziału Nauk Przekazu Społecznego – UPS; celem spotkania było przedyskutowanie i zatwierdzenie końcowego sprawozdania, aby przekazać go Wielkiemu Kanclerzowi, kończąc w ten sposób zadanie, które zostało powierzone Komisji.

Tego samego dnia 27, po spotkaniu na UPS, Radca wyjechał do Madrytu na zebranie Wydawnictw salezjańskich: Don Bosko - Monachium, Elledici – Turyn, Edições Salesianas – Oporto, CCS - Madryt, w celu wzmocnienia stosunków współpracy i współdziałania między nimi.

Powraca do Rzymu - Domu Generalnego dnia 29 i od 1 czerwca bierze udział w *letniej sesji plenarnej* Rady Generalnej.

Radca ds. Misji

Zaraz po zakończeniu sesji zimowej Rady Generalnej, Radca ds. Misji ks. Václav Klement, pojechał na *Wizytację nadzwyczajną do Inspektorii w Manila* (Północne Filipiny), która odbyła się między 28 stycznia a 28 kwietnia 2010. Odwiedzając jako Wizytator, już po raz drugi, 25 placówek na wyspie Luzon, złożył także wizytę w nowo powstałej placówce „Fr. Dueñas Memorial School” na wyspie Guam (USA), zapoczątkowanej przez trzech pierwszych współpracowników w 2009. Wizytacja nadzwyczajna zakończyła się w trakcie Kapituły Inspektorialnej w Batulao.

Wizyta ta została dwukrotnie przerwana: w dniach 4-6 marca, aby poprowadzić spotkanie Inspektorów Azji Wschodniej – Oceanii w Port Moresby (Delegatura PNG-SI); a od 20 marca do 9 kwiet-

nia, aby wziąć udział w *sesji pośredniej Rady Generalnej*, połączone z kilkoma dniami na studium osobiste w siedzibie.

W czasie pobytu w Rzymie, Radca poprowadził zebranie, które miało za cel koordynację solidarności w związku z trudną sytuacją i odbudową naszych dzieł na Haiti (Pisana, 27 marca). Na spotkaniu, które zostało zwołane przez Księdza Generała, był także obecny Przełożony Wizytatorii z Haiti, ks. Sylvain Ducange. Przed powrotem do Manili, uczestniczył w spotkaniu „Don Bosco Network” (Rada wykonawcza, Walne zgromadzenie, Pisana 7 - 9 kwietnia), i jest rzeczą charakterystyczną, że po raz pierwszy uczestniczyły w nim trzy salezjańskie, misyjne Organizacje Pozarządowe (ONG): Solidaridad Don Bosco (SSE), Młodzi Świata (PLS), SAVIO (SLK).

Po zakończeniu Wizytacji nadzwyczajnej w Północnych Filipinach, ks. Klement poświęcił się *animacji misyjnej czterech Inspektorii brazylijskich* (30 kwiecień - 19 maj). W Inspektorii São Paulo (BSP) wziął udział w Pierwszym Kongresie Wolontariatu misyjnego Regionu Ameryki Łacińskiej – Stożek Południowy, wspólnie z Radcą Regionalnym ks. Natale Vitali i z ks. Stanisławem Rafałko. W Inspektoriami BSP, BBH, BCG, BRE spotkał się z młodymi współpracownikami będącymi w formacji początkowej w 10 domach formacyjnych (São Paulo, studenta teologiczny; Lorena, prenowicjat i postnowicjat; São Carlos, Campo Grande, prenowicjat, nowicjat i postnowicjat; Belo Horizonte, studenta teologiczny; Recife, prenowicjat i nowicjat); spotkał się z delegatami ds. animacji misyjnej i z ich zespołami (BSP, BCG, BBH, BRE); uczestniczył w Radzie inspektorialnej z BSP i w Komisji ds. PG z BCG. W każdej z Inspektorii złożył wizytę w niektórych placówkach misyjnych (BCG: São Marcos, Meruri, Sangradouro; BSP: Campinas; BBH: Para da Minas; BRE: Joazeiro do Norte). Dnia 14 maja w Campo Grande, w Muzeum Kultur „Dom Bosco”, razem z Rektorem Katolickiego Uniwersytetu „Ksiądz Bosko” ks. Marinoni i z Wodzami plemion Guaranti odsłonił pamiątkowe popiersie Księdza Bosko.

Powróciwszy do Włoch, od 21 do 25 maja wziął udział, wraz z całą Radą Generalną, w spotkaniu Biskupów Salezjańskich w Turynie, a w wolnych chwilach zrobił kilka wywiadów z Biskupami misjonarzami.

Jeszcze przed letnią sesją Rady Generalnej, w dniach 27 – 30 maja, uczestniczył w New Rochelle, wraz z Ekonomem generalnym i ks. Stanisławem Rafałko, w dorocznym spotkaniu pięciu Prokuratorów Misyjnych z Bonn, Madrytu, New Delhi, New Rochelle i Turynu.

Ekonom Generalny

Po zakończeniu zimowej sesji plenarnej Rady Generalnej, ko. Claudio Marangio od 14 do 20 lutego, wspólnie ze współpracownikami Ekonomatu Generalnego, prowadził w Domu Generalnym. kurs dla nowych Ekonomów inspektorialnych

W dniach 2 i 3 marca był w Lyon, we Francji, na spotkaniu ze wszystkimi Inspektorami regionu Europy Zachodniej.

Od 22 do 31 marca uczestniczył w *sesji pośredniej Rady Generalnej* dnia 26 marca wziął udział w Radzie administracyjnej wydawnictwa SEI, w Turynie.

Od dnia 22 do 25 kwietnia udał się z wizytą animacyjną do Gatchina, w Rosji, a od 26 do 30 maja uczestniczył w spotkaniu Prokuratorów misyjnych w New Rochelle.

Radca Regionu Afryka – Madagaskar

PO zakończeniu zimowej sesji Rady Generalnej, Radca Regionalny dla Afryki i Madagaskaru, ks. Guillermo Basaňes, przybył 27 stycznia do Inspektorii AET. W nowym Wikariacie Apostolskim w Gambella uczestniczył 31 stycznia w konsekracji biskupiej naszego współbrata, Mons. Angelo Moreschi.

Przewodniczył w objęciu urzędu przez dwóch nowych Przełożonych Wizytatorii: dnia 3 lutego w Gbodjomé (Togo), przez ks. Faustino García, nowego Przełożonego w Afryce Zachodniej Frankofońskiej (AFO); i dnia 10 marca w Yaoundé (Kamerun), ks. Manuel Jiménez, nowego Przełożonego w Afryce Tropikalnej (ATE.)

Dnia 6 i 7 lutego w Pointe Noire (Rep. Kongo) uczestniczył w obchodach pięćdziesięciolecia obecności salezjanów, którym przewodniczył Ksiądz Generał. Następnie udał się do Inspektorii

w Afryce Wsch.(AFE), aby wziąć udział w ‘Curatorium’ wspólnoty studentów teologii w Utume (Nairobi) a potem i postnowicjatu w Moshi (Tanzania).

Dnia 15 lutego rozpoczął, w imieniu Księdza Generała, *Wizytację Nadzwyczajną w Wizytatorii Nostra Signora Afryki – ATE*. Tego dnia przewodniczył zebraniu Rady Wizytatorii. Wizytacja zakończyła się dnia 20 maja, w trakcie której miał możliwość spotkania wszystkich współbraci z 18 wspólnot tego Okręgu, rozsianych w sześciu różnych krajach.

W czasie trwania Wizytacji w ATE, ks. Basañes w dniach od 6 do 9 kwietnia był także obecny na Kapitulie Inspektorii Zambia, Malawi (ZMB), w Lusace (Zambia); wygłosił dzień skupienia na rozpoczęcie Kapituły i przewodniczył jednej sesji wraz z konsultacją w sprawie nominacji nowego Przełożonego. Był również obecny w Moramanga (Madagascar), gdzie Ksiądz Generał wygłosił Rekolekcje dla Dyrektorów i Radców frankofońskich z Regionu.

Po zakończeniu Wizytacji Nadzwyczajnej w dniach 21 i 22 maja uczestniczył w ‘Curatorium’ wspólnoty studentów teologii z Yaoundé, a w dniach 25 i 26 maja w nowicjacie i postnowicjacie w Lomé.

Dnia 29 maja powrócił do Rzymu, aby wziąć udział w letniej sesji plenarnej Rady Generalnej.

Radca Regionu Ameryka Łacińska – Stożek Południowy

Radca dla Regionu Ameryki Łacińskiej – Stożka Południowego, ks. Natale Vitali, po zakończeniu sesji zimowej Rady Generalnej, uczestniczył z Księdzem Generałem, w krótkiej wizycie w *Argentynie Południowej*, w Ushuaia i Rio Grande, w miejscach misyjnych związanych z działalnością Mons. Giuseppe Fagnano.

Dnia 30 stycznia uczestniczył w uroczystości pierwszej profesji zakonnej nowicjuszy z dwóch nowych Inspektorii Argentyny w *San Nicolás de los Arroyos*, będącą pierwszą wspólnotą salezjańska w nowym świecie..

Dnia 31stycznia, uroczystość św. Jana Bosko, Ksiądz Generał przewodniczył Eucharystii, która znaczy początek posługi dwóch no-

wych Inspektorów salezjańskiej Argentyny: w Argentynie Północnej ks. Manuel Cayo i w Argentynie Południowej ks. Ángel Fernández Artime.

Miały miejsce także spotkania Księdza Generała z młodzieżą z MGS, z Salezjanami i Rodziną Salezjańską.

W pierwszy dzień lutego, wspólnie z Księdzem Generałem Radca Regionalny pojechał do *Mendoza i Rodeo del Medio* na spotkanie z Salezjanami, młodzieżą i Rodziną Salezjańską.

Dnia 7 lutego przybył do miasta *Recife*, w Brazylii, aby spotkać się z Radą Inspektorialną i wręczyć list Księdza Generała po zakończeniu Wizytacji nadzwyczajnej. Złożył także wizytę w postnowicjacie i prenowicjacie.

Dnia 27 lutego znajdował się w *Santiago del Chile* w czasie silnego trzęsienia ziemi, które wyrządziło wiele szkód, niszcząc również niektóre dzieła salezjańskie. W dniach 27 i 28 odwiedził prawie wszystkie domy salezjańskie w Santiago, aby osobiście zdać sobie sprawę ze strat wyrządzonych przez trzęsienie ziemi.

Z wielkim trudem zdołał przybyć 5 marca do *Quito*, aby uczestniczyć w Rekolekcjach głoszonych przez Księdza Generała dla wszystkich Inspektorów dwóch regionów Ameryki.

W dniu 8 marca, skorzystał ze sposobności, aby razem z Radcą Regionalnym dla Ameryki Środkowej zorganizować spotkanie z zespołem Regionalnego Centrum Salezjańskiego ds. Formacji ciągłej w *Quito*,

Dnia 9 marca udał się w podróż do *Buenos Aires*, aby wziąć udział w zebraniu z nową Radą Inspektorialną z ARS (Argentyna Południowa) a 11 marca w *Córdoba* z nową Radą Inspektorialną z ARN (Argentyna Północna). Wygłosił z tej okazji Słówko Wieczorne do postnowicjuszy Argentyny salezjańskiej w tym mieście i potem udać się do *Alta Gracia*, aby odwiedzić nowicjuszy z Argentyny, Urugwaju i Paragwaju.

Dnia 14 marca rozpoczął *Wizytację nadzwyczajną w Inspektorii Św. Józefa w Urugwaju*, która trwała aż do 18 maja.

Po rozmowie z Inspektorem, dnia 16 marca spotkał się z Radą Inspektorialną a 17 marca rozpoczął wizytację w 18 wspólno-

tach salezjańskich Inspektorii.

W Wielki Czwartek uczestniczył w liturgii z duchownymi diecezji z Montevideo. Podczas Wizytacji nadzwyczajnej spotkał się na rozmowę z Biskupem z Salto, Mons. Pablo Galimberti (18 marca); z Biskupem salezjańskim z Mercedes, Mons. Carlos Maria Collazzi, Przewodniczącym Konferencji Episkopatu Urugwaju (24 marca); z Mons. Heriberto Bodeant, Biskupem z Melo (5 kwietnia); z Biskupem z Tacuarembó i Rivera, Mons. Julio César Bonino (10 kwietnia); z zakonnikami z diecezji Rivera w dniu obchodów 50-lecia diecezji (10 kwietnia); z Mons. Alberto Sanguinetti, Biskupem z Canelones (13 kwietnia); z Mons. Nicolás Cotugno sdb, Arcybiskupem z Montevideo (13 kwietnia). Spotkał się również z Konsultą Rodziny Salezjańskiej (16 kwietnia).

Przerwał Wizytację nadzwyczajną, aby 27 i 28 kwietnia uczestniczyć w 'Curatorium' Nowicjatu i Postnowicjatu z Argentyny Północnej, w mieście *Córdoba*.

Dnia 29 kwietnia spotkał się z dwoma Inspektorami z Argentyny a 30 kwietnia w *San Paolo*, uczestniczył w pierwszym Kongresie Wolontariatu Misyjnego z Regionu, na terenie którego był obecny także Radca ds. Misji, ks. Václav Klement.

W Inspektorii San Paolo zwizytował również Prenowicjat i Postnowicjat w *Lorena*, a 5 maja udał się z wizytą do Aspirantatu i Propedeutycznego w mieście *Piracicaba*.

Dnia 6 maja pojechał do miasta *Brasilia* na spotkanie z Przewodniczącą zakonników i zakonnice z Brazylii, s. Marian Ambrosio; uczestniczył we Mszy św. z Konferencją Episkopatu Brazylii zgromadzonej w mieście Brasilia, która każdego dnia miała swoje celebracje w Krajowym Sanktuarium Księdza Bosko.

Od 10 do 13 maja odbyło się spotkanie Inspektorów z *CISBRASIL*. Jednego wieczoru przybyło także 15 Biskupów salezjańskich zebranych w tymże mieście.

Dnia 13 maja miał spotkanie z nowymi Inspektorkami salezjankami z Brazylii i uczestniczył w Eucharystii na rozpoczęcie Krajowego Kongresu Eucharystycznego Brazylii, w którym uczestniczyli wszyscy brazylijscy Biskupi.

Stamtąd powrócił do Urugwaju, aby zakończyć Wizytację nadzwyczajną, spotkaniem z Radą inspektorialną dnia 15 i z wszystkimi dyrektorami dnia 18 maja.

Dnia 19 maja wyjechał do Rzymu.

Radca Regionu Ameryki Środkowej

Po zakończeniu sesji zimowej Rady Generalnej, ks. Esteban Ortiz González, Radca dla Regionu Ameryki Środkowej, w czwartek 28 stycznia wyjechał do Santo Domingo (Rep. Dominikańska), aby dotrzeć, razem z Inspektorem Antylii ks. Víctor Pichardo, samochodem przez granicę do Port-au-Prince, miasta, które zostało zdewastowane przez gwałtowne trzęsienie ziemi dnia 12 stycznia. Celem podróży jest wzięcie udziału we wprowadzeniu na urząd nowego Przełożonego Wizytatorii „Bł. Filipa Rinaldi” (HAI), ks. Ducange Sylvain, w sobotę 30 stycznia, i jednocześnie odwiedzenie dzieł będących w mieście, zobaczenie szkód spowodowanych przez trzęsienie ziemi i pozdrowienie Współbraci.

Z okazji objęcia urzędu przez nowego Przełożonego, które miało miejsce podczas uroczystej Eucharystii, której przewodniczył Mons.. Louis Kébreau, SDB, arcybiskup z Cape-Haïtien, przybyła do Port-au-Prince większość Współbraci z Wizytatorii, a także duża grupa Salezjanów z Inspektorii „Św. Jana Bosko” z Antylii (ANT), przede wszystkim z Rep. Dominikańskiej.

Dnia 31 stycznia ks. Ortiz przybył do Città del Messico, gdzie 1 lutego spotkał się z ks. Miguel Aguilar, Inspektorem z MEM, i jego Radą, aby dokonać wspólnej refleksji nad listem, który Ksiądz Generał przesłał po niedawnej Wizytacji Nadzwyczajnej, przeprowadzonej przez ks. Filiberto González, Radcę Generalnego ds. Przekazu Społecznego. Następnego dnia udał się do Domu Rekolekcyjnego w Tlazala, gdzie pozdrowił Rady Inspektorialne i Dyrektorów dwóch Inspektorii meksykańskich (MEG i MEM), zgromadzonych na Rekolekcjach, które głosi ks. Fabio Attard, Radca Generalny ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego. Przy okazji spotyka się z ks. Salvador Murguía, Inspektorem z MEG, i z jego Radą.

Następnie, 3 lutego, ks. Esteban Ortiz udaje się do Gwatemali, aby złożyć wizytę w CRESCO, które dopiero, co rozpoczęło nowy rok formacyjny, w którym uczestniczy 11 salezjanów koadiutorów, pochodzący z siedmiu Inspektorii dwóch Regionów Ameryki; dnia 4 lutego spotkał się z ks. Luis Corral, Inspektorem z CAM, i z jego Radą.

Dnia 5 lutego udaje się do New York i uczestniczy w zjeździe dwóch Rad Inspektorialnych z Ameryki Północnej (SUE i SUO), które ma miejsce w Stony Point w dniach 8 i 9 lutego.

Ksiądz Radca Regionalny jedzie następnie dnia 10 lutego do Berkeley (Kalifornia), na tydzień intensywnego kursu języka angielskiego; w poniedziałek 15 lutego prowadzi kwartalny dzień skupienia dla współbraci z rejonu północnej Kalifornii.

Następnie, dnia 18 lutego ks. Esteban Ortiz udaje się w podróż do Bogotą (COB) aby spotkać się z Inspektorem, ks. Mario Peresson i jego Radą i przeanalizować list, który Ksiądz Generał napisał po Wizycie Nadzwyczajnej przeprowadzonej w drugim półroczu minionego roku (2009); w czasie pobytu w Bogotą składa także wizyty w Międzyinspektorialnej Wspólnocie studentów teologii.

W sobotę 20 lutego jedzie do Medellín, aby zapoczątkować *Wizytację Nadzwyczajną w Inspektorii „San Luis Bertrando” (COM)*. Następnego dnia spotyka się z Inspektorem, ks. Vidal Niebles i z jego Radą, i zaraz rozpoczyna wizyty we Wspólnotach (22) Inspektorii.

W niedzielę 28 lutego przerywa wizytację, aby wziąć udział w Rekolekcjach, które Ksiądz Generał głosi dla Inspektorów z dwóch Regionów Ameryki w Cumbayá (Quito, Ekwador), od 1 do 5 marca; w tych dniach towarzyszy Księdzu Generałowi w spotkaniu z Rodziną Salezjańską, w odwiedzinach w Regionalnym Centrum Formacji Ciągłej i w dziękczynnej akademii, podczas której młodzież z dzieł salezjańskich (SDB, CMW, HHSSCC) z Quito wyraziła wdzięczność Następcy Księdza Bosko.

W niedzielę 7 marca Radca Regionalny powraca do Inspektorii w Medellín, aby podejmując *Wizytację Nadzwyczajną*, kontynuując drogę poszczególnych Wspólnot.

Dnia 28 kwietnia przybywa do Inspektorii *Urna Księdza Bosko*, która będzie wędrować po Inspektorii aż do 11 maja; dnia 6 maja

w szkole technicznej Pedro Justo Berrío, Ksiądz Radca Regionalny przewodniczył Eucharystii przy relikwiach Księdza Bosko, w czasie której Salezianie odnawiają swoją profesję zakonną.

W sobotę rano 15 maja ks. Esteban Ortiz González, przedstawił końcowe sprawozdanie Wizytacji Nadzwyczajnej Dyrektorom wszystkich Wspólnot i Współbraciom, którzy przybyli z tej okazji; po południu spotkał się z Inspektorem i jego Radą, i w ten sposób zakończył Wizytację Nadzwyczajną w COM.

W niedzielę 16 maja jedzie do Limy, aby przeprowadzić konsultację dotyczącą nominacji nowego Przełożonego Inspektorii „Santa Rosa da Lima” (PER); w poniedziałek 17 ma spotkanie ze Współbraćmi w Piura, we wtorek 18 w Cusco, w czwartek 20 w Limie; w piątek 21, w godzinach porannych spotyka się z Inspektorem, ks. Vicente Santilli i jego Radą. Po południu tego samego dnia przewodniczy pogrzebowi ks. Eugenio Pennati, który zmarł dzień wcześniej.

W piątek wieczorem 21 maja jedzie do Turynu, aby uczestniczyć w końcowej części spotkania z Biskupami Salezjańskimi. Ostatecznie, 25 maja powraca do Rzymu na letnią sesję plenarną Rady Generalnej, która rozpoczyna się 1 czerwca.

Radca Regionu Azja Wschodnia – Oceania

Ksiądz Radca dla Regionu Azji Wschodniej i Oceanii, ks. Andrew Wong, opuścił Rzym 21 stycznia, po zakończeniu sesji zimowej Rady Generalnej. Od 30 stycznia do 3 lutego przeprowadził wizytę animacji w Inspektorii Filipin Południowych (FIS). Następnie, od 4 do 18 lutego dokonał wizytę animacji w Inspektorii Filipin Północnych.

Od 19 lutego do 1 marca Radca odbył spotkanie animujące w Delegaturze z Papua Nowa Gwinea, gdzie w dniach 2-4 marca miał doroczne spotkanie z Inspektorami i Przełożonymi z Regionu.

Dnia 7 marca przybył do *Myanmar* (Birmania) na *Wizytację nadzwyczajną* w tej Wizytatorii (MYM). Wizytacja rozpoczęła się 8 marca trwała do 3 kwietnia. Równocześnie, w trakcie trwania wizyty w lokalnych wspólnotach, ks. Andrew Wong przeprowadził także konsultację ws. nominacji nowego Przełożonego Wizytatorii.

Dnia 4 kwietnia Radca opuścił Myanmar, udając się do Jakarta, aby towarzyszyć Księdzu Generalowi w jego wizycie w Wizytatorii z Indonezji-Timor Wschodni (ITM) od 6 do 9 kwietnia. Ksiądz General zatrzymał się w Jakarta, gdzie zebrali się współbracia z Inspektorii. Po odwiedzinach Księdza Generala, Radca pozostał w Wizytatorii ITM od 10 do 24 kwietnia, aby przeprowadzić konsultację ws. nominacji nowego Przełożonego. Dnia 24 kwietnia opuścił Timor Wschodni, udając się do Bangkoku, aby dokonać wizyty animacji w Inspektorii z Tajlandii (THA), w dniach 25-30 kwietnia.

Ksiądz Radca kontynuował swój objazd po Regionie przeprowadzając spotkania animujące w Delegaturze Mongolii, od 1 do 8 maja. Potem, od 9 do 16 maja odbył wizytę animacji w Inspektorii Chin. Rankiem 17 maja opuścił Chiny, przybywając do Rzymu wieczorem tego samego dnia.

Radca Regionu Azji Południowej

Po sesji zimowej Rady Generalnej, Radca dla Regionu Azji Południowej, ks. Maria Arokiam Kanaga, 29 stycznia wyjechał do Indii. Udał się do studentatu teologicznego „Kristu Jyoti College” w Bangalore, aby świętować tam uroczystość Księdza Bosko. Tego samego dnia odwiedził dom inspektorialny Sióstr „Missionary Sisters of Mary Help of Christians” w Bangalore. Dnia 1 lutego złożył wizytę w „Don Bosco Renewal Centre”, aby omówić programację i przyszłość Centrum. Radca Regionalny kolejne dwa dni spędził w Tirupattur (INM), odwiedzając pobliskie wspólnoty. Wieczorem 4 lutego w Chennai przemawiał do członków Kapituły inspektorialnej z INM. Nazajutrz udał się do Hyderabad na objęcie urzędu przez nowego Inspektora, ks. Balaraju Raminedhi. Następnego dnia spotkał się z Radą inspektorialną, aby wspólnie przedyskutować priorytetowe sprawy dla nowego Inspektora i jego Rady.

Opuściwszy Hyderabad, Radca Regionalny przybył do New Delhi, gdzie obejrzał niektóre działki gruntowe w związku z budową części biurowej i pomieszczeń wspólnotowych dla nowej siedziby Konferencji Inspektorii Azji Południowej. Tego samego dnia spo-

tkał się z Radą inspektorialną z INN, aby przedyskutować aktualną sytuację Inspektorii. Dnia 8 lutego przybył do Kalkuty i rozpoczął *Wizytację nadzwyczajną w Inspektorii INC*, wygłaszając konferencję do dyrektorów i innych odpowiedzialnych z Inspektorii. Następnego dnia spotkał się z Radą inspektorialną, aby wysłuchać jej opinii, oraz omówić i ustalić niektóre detale Wizytacji. Zapoczątkowując program Rozpoczynając ją dnia 12 lutego, udał się do 40 miejsc i zakończył dopiero 12 maja. Zaczął od domów z Mirpara, Park Circus, Liluah i Ashalayam w obszarze Kalkuty i jeszcze w lutym zakończył w Kalyani i Bandel.

W marcu, po złożeniu wizyty na placówkach w Krishnagar, w dniach od 5 do 7, Radca Regionalny przebywał w Bangladeszu, aby odwiedzić pierwszą salezjańską placówkę w Utrail. Stamtąd poleciał samolotem do Mumbai i Goa, aby przeprowadzić konsultację na nowego Przełożonego Inspektorii z Panjim-Konkan (INP), był – między 8 i 12 marca – w miejscowości Nashik (INB), potem Sirsi, Fatorda i Odxel (INP) spotykając się ze współbraćmi grupowo lub indywidualnie. Po powrocie do Kalkuty kontynuował Wizytację w regionach Azimganj, Polsondamore, Berhampur, Calcutta, Joypur, Dumka, Katihar, Purnea i Siliguri. Dnia 20 marca przerwał wizytację, aby udać się do Delhi na inaugurację wielkiego i znaczącego projektu zwanego „Skill Development and Employment” przeznaczonego dla 200.000 młodzieży, ze strony „Don Bosco Tech” we współpracy z Ministerstwem Gospodarki i Rozwoju (MoRD) Indii.

Przez większą część miesiąca lutego, łącznie z Wielkim Tygodniem, Radca Regionalny kontynuował Wizytację w Siliguri, Monsadah, Bongaon, Sonada, Kalimpong i Malbassey w państwie Sikkim. Długa przerwa w Wizytacji miała miejsce od 6 do 17 kwietnia ze względu na inne ważne obowiązki. Po uzyskaniu prawa jazdy dnia 7 kwietnia w Tirupattur, Radca Regionalny przybył do Dungalpitiya, siedziby Wizytatorii w Sri Lance. W dniach 9-10 kwietnia miało miejsce semestralne zebranie Rady SCPSA. Wieczorem 10 kwietnia przybyli do Sri Lanki Ksiądz Generał i jego Wikariusz. W tym czasie miały miejsce następujące wydarzenia. W niedzielę 11 i w poniedziałek 12, Ksiądz Generał przewodniczył spotkaniu Inspektorów z Regionu

Azji Południowej. Następnie, po południu 12, Ksiądz Generał odwiedził aspirantat w Dankotuwa. Rano 13, wygłosił konferencję do Rady inspektorialnej i potem do współpracowników z Wizytatorii. Godne odnotowania jest to, że 13 kwietnia po południu, Ksiądz Generał odwiedził domy w Nochiagama i Murunkan na północy Wyspy, a 14 kwietnia odwiedził dom w Vavuniya dla dziewcząt sierot wojny, którymi opiekują się Siostry Salezjanki.

Po wyjeździe Księza Generała ze Sri Lanki, Radca Regionalny kontynuował swoją wizytację Regionów Północnej Sri Lanki ciężko dotkniętych wojną; spotkał się z Biskupami z Mannar i Jaffna i obejrzał osobiście zniszczenia wojenne i to, co pozostało z naszej placówki w Nachchiguda. Przez kolejne trzy dni przeprowadził konsultację na nowego Przełożonego Wizytatorii spotykając się z trzema odrębnymi grupami współpracowników i rozmawiając indywidualnie. Przejeżdżając przez Chennai, w podróży do Kalkuty, dnia 17 kwietnia Radca Regionalny przemówił do Kapituły Generalnej „Sisters of Maria Auxiliatrix”. Od 18 kwietnia podjął na nowo wizytację w Inspektorii Kalkuta.

W maju według programu wizytacji, Radca Regionalny udał się do Sonada i Mirik. Wskutek zamieszek społeczno-politycznych, została odłożona wizytacja w Nepalu. Dlatego też w Kalkucie Radca Regionalny poświęcił czas na przygotowanie swojego sprawozdania, odwiedzając też „Auxilium Parish”. Dnia 11 maja przedstawił sprawozdanie Radzie inspektorialnej i następnego dnia zakończył wizytację Eucharystią i spotkaniem z dyrektorami wspólnot. W drodze powrotnej do Chennai, zatrzymał się trzy dni u rodziny, w rodzinnej miejscowości, i do Rzymu powrócił 20 maja.

Radca Regionu Europa Północna

Ksiądz Radca dla Regionu Europy Północnej, ks. Štefan Turanský, po zakończeniu sesji zimowej Rady Generalnej, w pierwszych dniach lutego wykonał kilka kontrolnych badań lekarskich.

Zadaniem, które najbardziej zaangażowało Radcę Regionalnego było związane z *Wizytacją Nadzwyczajną specjalnego Okręgu Europy*

Wschodniej – „Niepokalanego Poczęcia N.M.P.”, która trwała od 2 marca do 2 maja 2010 r. W dniach od 26 marca do 1 kwietnia miała miejsce przerwa, aby mógł uczestniczyć w Kapitulie Inspektorialnej Inspektorii Słowackiej, która odbyła się w domu macierzystym i narodowym sanktuarium, w Šaštín.

Okręg Specjalny z siedzibą w Moskwie istnieje od 1993 r. W jego skład wchodzi cztery państwa: Rosja, Gruzja, Ukraina i Białoruś. Ponadto jego część tworzy Delegatura Ukrainy obrządku bizantyjsko-ukraińskiego. Różnica trzech obrządków (łacińskiego, bizantyjsko-ukraińskiego, ormiańskiego) i pochodzenie współbraci z 10 narodowości czynią ten Okręg złożoną rzeczywistością i stanowią wyzwanie dla misji salezjańskiej.

Radca Regionalny spotkał się dwa razy z Radą Inspektorialną, na rozpoczęcie i na zakończenie wizytacji. Szczególne spotkanie odbyło się we Lwowie (Ukraina) z Przełożonym Delegatury inspektorialnej obrządku bizantyjsko-ukraińskiego i z jego Radcami.

W trakcie wizytacji w Gruzji (Turtskh) w domu CMW spotkał się z Wizytatorką s. Carla Castellino i wymienić się doświadczeniami Salezjanów i CMW pracujących Gruzji.

Ponadto spotkał się z różnymi władzami kościelnymi i świeckimi: z biskupem Moskwy Mons. Paolo Pezzi, i następnego dnia (ciągle w Moskwie) z Mons. Clemens Pickel, biskupem z Saratowa. Na Białorusi miał oficjalne spotkania z Mons. Tadeuszem Kondrusiewiczem, metropolitą Mińska, z nuncjuszem apostolskim na Białorusi, Mons. Martin Vidović, z wizytatorem apostolskim dla greko-katolików na Białorusi, archimandrytą Sergej Gajek, z Mons. Aleksandrem Kaszkiewiczem z Grodna (Białoruś) i z wiceburmistrzem Mińska p. Titinkof Michail Sergej. W Odessie, na Ukrainie, spotkał się z biskupem obrządku łańskie Mons. Bronisławem Bernackim i we Lwowie uczestniczył w celebracji eucharystycznej w obrządku bizantyjsko-ukraińskim z naszym biskupem salezjańskim Mons. Andrey Sapelak, „patriarchą” salezjanów ukraińskich. Ponadto, w pierwszych dniach marca miał znaczące spotkanie w Armenii, w Jereven z Mons. Neshan Karakéhyan, byłym Administratorem Apostolskim dla Katolików armeńskich z Europy

Wschodniej, następnie z Nuncjuszem Apostolskim Gruzji Mons. Claudio Buggerotti i z biskupem Giuseppe Pasotto, Administratorem Apostolskim Kaukazu dla obrządku łacińskiego z siedzibą Tibilisi (Gruzja).

Oprócz tego uczestniczył w Kapitulie Inspektorialnej Okręgu, która odbyła się w dniach 26-30 kwietnia w Oktyabrskiy niedaleko Moskwy.

Obecność charyzmatu salezjańskiego jest bardziej dynamiczna i z potencjałem, który należałoby rozwijać na Ukrainie i Białorusi, podczas gdy Rosja z Syberią i Gruzja nadal pozostają obszarem „misji”.

Następnie, Radca Regionalny częściowo uczestniczył w spotkaniu formatorów z całej Europy, które miało miejsce w Krakowie (Polska) w dniach 5-8 maja.

Od 7 do 10 maja przewodniczył *dorocznemu spotkaniu Inspektorów z Regionu Europy Północnej*, które odbyło się w Wiedniu, w domu inspektorialnym - *Don Bosco Haus*.

Zaraz potem, 11 maja, przeprowadził konsultację na nowego Inspektora w Budapeszcie na Węgrzech.

W końcu, z Księdzem Generałem i innymi Radcami wziął udział w spotkaniu Biskupów salezjańskich, które miało miejsce w Turynie-Valdocco, w dniach 21-25 maja 2010 r.

Radca Regionu Europa Zachodnia

Po zakończeniu zimowej sesji plenarnej Rady Generalnej, Ksiądz Radca dla Regionu Europy Zachodniej, ks. José Miguel Núñez, opuścił Rzym aby w dniu 30 stycznia dotrzeć do Málaga, i wziąć udziału w obchodach Stulecia Założenia Stowarzyszenia Byłych Wychowanków w tym mieście. Dnia 31 stycznia był w Mérida, aby w tym domu salezjańskim obchodzić uroczystość Księdza Bosko.

Dnia 1 lutego ks. José Miguel udaje się do Madrytu, aby uczestniczyć w różnych spotkaniach Krajowego Centrum ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego i Prokury Misyjnej.

Dnia 2 lutego spotyka się w Madrycie z Nadzwyczajną Komisją Iberica do spraw Restrukturyzacji salezjańskiej obecności w Hiszpanii

(CIER), której przewodniczy Radca Regionalny.

W dniach 6-12 lutego głosi Rekolekcje dla współbraci z Inspektorii Walencji w Godellete (Walencja).

Następnie, w dniach 12-17 lutego głosi drugą turę Rekolekcji dla współbraci z Portugalii w Lizbonie, na temat treści KG 26.

Tego samego dnia 17, Radca Regionalny jedzie do Kénitra (Maroko), aby rozpocząć *Wizytację Nadzwyczajną w Inspektorii Francji i Belgii Południowej* (FRB). „*Saint François de Sales*”. Wizytacja trwa aż do końca maja.

W dniach 25-28 lutego Radca uczestniczy w Kongresie Szkoły Salezjańskiej w Europie, który odbywa się w Domu Salezjańskim w Sanlúcar la Mayor (Sewilia).

W dniach 2-4 marca, razem z ks. Filiberto González i ko. Claudio Marangio wziął udział w Lyonie, w zebraniu Konferencji Iberica i w rocznym spotkaniu z Regionu Europy Zachodniej, z udziałem Inspektorów i Delegatów ze wszystkich Inspektorii.

Od 24 do 31 marca, Radca uczestniczy w *sesji pośredniej* Rady Generalnej, która odbywa się w Rzymie, aby przedstawić i rozważyć sytuację Regionu Europy Zachodniej.

Dnia 5 kwietnia, ks. José Miguel przewodniczy zebraniu Nadzwyczajnej Komisji Iberica do spraw Restrukturyzacji (CIER) w Madrycie.

Jeszcze w kwietniu, w dniach 22-23, ks. José Miguel udaje się do Barcelony, aby towarzyszyć Księdzu Generałowi w wizycie animacji Inspektorii Barcelony, z okazji 125 rocznicy Założenia Domu Salezjańskiego w Sarrià.

W dniach 26-28 maja kończy w Paryżu *Wizytację Nadzwyczajną* przeprowadzoną w Inspektorii FRB, w imieniu Księdza Generała, trwającą ponad trzy miesiące.

Dnia 29 maja powraca do Rzymu, aby wziąć udział w sesji letniej Rady Generalnej.

Radca Regionu Włochy i Bliski Wschód

Po skończeniu sesji zimowej Rady Generalnej, dnia 30 stycznia 2010 r. ks. Pier Fausto Frisoli, Radca Regionalny dla Włoch i Bliskiego Wschodu, wznowił Wizytację nadzwyczajną w Inspektorii Lombardo-Emiliana „San Carlo Borromeo” (ILE). Uroczystość św. Jana Bosko obchodził we wspólnocie w Brescia.

Potem udał się z wizytą do następujących wspólnot: Chiari, Como, Bolonii „Beata Vergine di San Luca”, Mediolanu „San Domenico Savio”, Sondrio, Treviglio, Sesto San Giovanni „Maria Ausiliatrice”.

W dniach 10 i 11 marca uczestniczył w Seminarium naukowym krajowego Biura powołaniowego a od 12 do 20 marca wziął udział w Rekolekcjach dla Dyrektorów i Radców inspektorialnych z trzech Inspektorii włoskich (ILE, INE, IME) oraz z Bliskiego Wschodu, ogłoszonych przez Księdza Generała.

Od 22 do 25 marca uczestniczył w *sesji pośredniej* Rady Generalnej, w trakcie której omówił sytuację Regionie Włoch i Bliskiego Wschodu.

Po czym podjął na nowo wizytację w ILE, a w szczególności we wspólnocie w Nave, Mediolanie „Sant’Ambrogio”, Sesto San Giovanni „Opere sociali Don Bosco”, Zurychu, Bolonii „Don Bosco”, Arese Istituto, Forlì, Mediolanie „San Carlo”, Pavia.

Te poszczególne wizytacje były przerywane przez uczestnictwo w ‘Curatorium’ w Turynie „Crocetta”i w czasie zebrania Prezydium Konferencji Inspektorów Regionu, które odbyło się w Turynie w dniach od 3 do 5 maja, w czasie wystawienia Świętego Całunu.

W dniach 15 i 16 maja Radca Regionalny wziął udział w Radzie inspektorialnej ILE a dnia 17 zakończył Wizytację nadzwyczajną, przedstawiając Dyrektorom sprawozdanie w Mediolanie.

Od 21 do 25 maja uczestniczył wraz z Księdzem Generałem i innymi członkami Rady Generalnej w spotkaniu Biskupów salezjańskich w Turynie.

Następnie powrócił do Rzymu na letnią sesję plenarną Rady Generalnej.

Sekretarz Generalny

Realizując określone linie w programacji na sześćdziesiąt lat, Sekretarz generalny w tym okresie, w porozumieniu z Księdzem Generałem i poszczególnymi Radcami regionalnymi, przeprowadził *trzy spotkania z Sekretarzami inspektorialnymi*. Dwa odbyły się w Rzymie – Domu Generalnym, odpowiednio: dla Sekretarzy z *Regionu Azji Południowej*, w dniach 8-12 lutego; i dla Sekretarzy z *Regionu Włoch i Bliskiego Wschodu*, w dniach 22-26 lutego; oraz jedno w Lusace, w Zambii, dla Sekretarzy z *Regionu Afryki i Madagaskaru*, w dniach 26-30 kwietnia.

Jak to zaznaczono w liście zapraszającym, spotkania miały charakter dokształcenia i wzajemnej wymiany doświadczeń. Zagadnienia, w rozkładzie dziennym, dotyczyły Sekretarza i Sekretariatu inspektorialnego, mając na uwadze dokumentację, statystyki, aspekty prawne, archiwa i biblioteki. Szczególny nacisk został położony właśnie na archiwa a także na różne sprawy prawne. Należy podkreślić aktywne uczestnictwo Sekretarzy i braterskość spotkań, które miały również wartość wspólnego poznania rozmaitych rzeczywistości.

Po spotkaniu w Lusace, Sekretarz udał się do Wizytatorii w Afryce Południowej, gdzie dzięki uprzejmości Przełożonego, współbraci, a w szczególności sekretarza inspektorialnego, ks. John Coleman, mógł odwiedzić niektóre domy Wizytatorii, podziwiając wielką różnorodność placówek i zaangażowanie współbraci.

Specjalne podziękowanie za salezjańską gościnność i przyjęcie należy wyrazić wspólnocie Domu Generalnego w Rzymie, a także wspólnocie w Lusace – Chawama w Zambii i wspólnocie w Walkerville w Południowej Afryce.

5. DOKUMENTY I WIADOMOŚCI

5.1. Pozdrowienie Księdza Generała do Biskupów salezjańskich przybyłych na spotkanie do Turynu – Valdocco

Tekst przemówienia Księdza Generała na otwarcie Spotkania Biskupów salezjańskich w Turynie – Valdocco, sobota 22 maja 2010 r. Wraz ze słowami powitania, Ksiądz General wyszczególnia i objaśnia cele tego wymownego zjazdu, określając również społeczny i kościelny kontekst, w którym się odbywa.

Drodzy Bracia Biskupi.

Jest mi bardzo miło, że mogę was serdecznie powitać i podziękować za pozytywną odpowiedź na zaproszenie na to Spotkanie i wyrazić radość z waszej obecności. To jest zawsze wasz dom, nasz dom rodzinny, ponieważ w pewnym sensie my wszyscy Salezjanie zrodziliśmy się tutaj, na Valdocco. Jest nam zawsze bardzo miło móc rozmawiać z wami o sprawach dotyczących Kościoła i Zgromadzenia na świecie.

Posłużę się dwoma używanymi określeniami: współbracia, ponieważ, jak to mogłem stale zauważyć w czasie moich podróży, istnieje zawsze wielka łączność z wami i między nami. Wszędzie, czy to podczas celebracji, czy na zgromadzeniach, spotykałem przy sobie Biskupów, których łączyła miłość naszego Założyciela. Widziałem zafascynowanie Księdzem Bosko i zrozumienie zachęty do działania apostołskiego.

Ale jesteście nie tylko współbraćmi, jesteście Biskupami, Arcybiskupami, Kardynałami Kościoła; i to jest uznanie waszego osobistego oddania na służbę Kościołowi, waszej roli apostołskiej i waszego doświadczenia eklezjalnego.

Wcześniej były też takie spotkania, lecz nie o takim zasięgu: w 1975 r., kiedy obchodziliśmy stulecie misji, ks. Luigi Ricceri zwołał Biskupów misjonarzy. W 1988 r., w stulecie śmierci Księdza Bosko, ks. Egidio Viganò zaprosił pewną tylko grupę Biskupów, aby

wraz z Księdzem Generałem i jego Radą przeżyli ten dzień na Colle Don Bosco: W czasie zebrania, które miało miejsce po Mszy św., zabrali głos niektórzy biskupi, manifestując to samo przywiązanie i jedność, o których mówiłem wcześniej.

W 2001 r., z okazji wielkiego Jubileuszu Wcielenia Syna Bożego i Nowego Tysiąclecia, ks. Juan Edmundo Vecchi zwołał wszystkich naszych Biskupów na kilka dni.

Tym razem jednak ja mam szczęście, aby ponowić tę radosną inicjatywę, zasugerowaną częściowo przez wielu z was, drodzy Bracia Biskupi, a częściowo przeze mnie samego, aby wspólnie przeżyć, podczas tych kilku dni, te chwile łaski między KG26 i KG27, którymi są 150 rocznica założenia Zgromadzenia, stulecie śmierci Księdza Rua, 125 rocznica konsekracji pierwszego salezjańskiego Biskupa Jana Cagliero, pielgrzymka urny Księdza Bosko po całym świecie, w końcu dwustulecie urodzin Księdza Bosko.

Wszystkie te rocznice i zachęty skłoniły nas do tego, aby zaproponować i przygotować to Spotkanie, które przez was zostało bardzo przychylnie przyjęte.

Myśl zaczęła dojrzewać, kiedy na KG26 Zgromadzenie powzięło jako ważne wyzwanie na przyszłość, powrót do Księdza Bosko, aby rozpoczynając znów od niego, uczynić naszym, jego program duchowy i apostołski, podejmując wyzwania przez wszystkich podzielane a dotyczące konieczności ewangelizacji, potrzeby zapraszania, ponownego odkrycia ewangelicznego ubóstwa, i zobowiązania pójścia ku nowym granicom posłannictwa.

Patrząc na liczbę naszych Biskupów, 120 żyjących a 243 w historii naszego Zgromadzenia, możemy stwierdzić, że jest znamienym faktem, iż mamy tak wielką liczbę współbraci, którzy przeżywają swoją tożsamość salezjańską w szczególnej sytuacji, jako biskupi, w relacji z całym kolegium episkopatu, które Duch Święty pobudza, powołuje i posyła, aby wspierać Kościół jako znak i narzędzie zbawienia.

Pragnienie zorganizowania tego Spotkania powiększył fakt, że obecnie Zgromadzenie nasze stało się instytucją zakonną z największą liczbą Biskupów! Ponadto, należy podkreślić, że to doświadcze-

nie biskupie może też mieć wpływ na całe Zgromadzenie, podobnie jak my, nic o tym nie mówiąc, możemy w jakiś sposób udzielać się w niektórych diecezjach, tam zwłaszcza, gdzie nasi salezjanie są odpowiedzialnymi za wychowanie, za katechizację czy powołania.

W strukturyzacji niektórych Diecezji miało swój wkład także Zgromadzenie, dając personel i środki finansowe. Dziś pomagamy jeszcze w organizowaniu Prefektury Apostolskiej w Azerbejdżanie na Kaukazie, która została nam powierzona. Jest więc pewna liczba (nie mówimy o jakości!) współbraci, którzy żyli i przeżywają swoje powołanie salezjańskie (charyzmat, duchowość i posłannictwo) w stanie biskupim.

Rozważamy relację Biskup-Kościół lokalny, nie tyle jako uprzywilejowany punkt refleksji i doświadczenia, ale bardziej, jako przekazywanie sakramentalnego bogactwa, które nie jest łatwo wymierzyć. Wy jesteście darem dla nas salezjanów; dzięki wam i z wami, włączamy się bardziej w Mistyczne Ciało Chrystusa, którym jest Kościół, stajemy się bardziej „katolikami” i więcej chrześcijanami.

Wszędzie, gdzie wizytowałem wspólnoty salezjańskie wywierała na mnie zawsze wrażenie, „serdeczna i niemal synowska obecność Biskupów salezjańskich, którzy brali udział w celebracjach, spotkaniach i podzielali z Księdzem Generałem punkty widzenia. Wtedy zrozumiałem, że życiowe więzi, w ogromnej większości przypadków, nie tylko nie osłabły, lecz raczej wzmocniły się. W rozmowach nieformalnych i przelotnych z wami, spotkałem się z przychylnymi i pełnymi entuzjazmu opiniami odnośnie stosowności realizowania tego rodzaju Spotkań, jakie obecnie przeżywamy.

I oto drugi element: to Spotkanie odbywa się w czasie przygotowań do dwustulecia urodzin Księdza Bosko. Jest ono usytuowane pośrodku między KG26 i KG27. Chcieliśmy więc Was posłuchać! To jest cel tego Spotkania, wraz z motto, które wybraliśmy i z tematem, który chcemy rozważyć:

«Charyzmat Salezjański a Posługa Biskupa»
Wyzwania i drogi wiary dla nowej ewangelizacji dzisiejszej młodzieży!

W 125 rocznicę konsekracji Mons. Jana Cagliero

Pierwszym celem dla nas, którzy uczestniczymy w posłudze duszpasterskiej i jesteśmy pasterzami, pragniemy zaczerpnąć z waszego duchowego i duszpasterskiego doświadczenia, które, jak stwierdził Jan Paweł II, „duchowość jest źródłem i korzeniem wszelkiego typu działalności: kulturowej, politycznej, wychowawczej, duszpasterskiej”.

Ponieważ chcemy pogłębić tę komunie, dlatego jawi się drugi cel: rozmawiać i porównać to z rzeczywistością, która leży nam bardzo na sercu a jest nią: posłannictwo młodzieżowe, charyzmat wychowawczy, życie konsekrowane, Zgromadzenie i Kościół według nauki Synodów kontynentalnych oraz, w końcu, spojrzenie na możliwe zakresy działalności dla większej współpracy.

Trzecim celem jest wsłuchanie się w to, co mówicie o Zgromadzeniu wychodząc z waszego doświadczenia eklezjalnego. Ten „sensus Ecclesiae” wydaje mi się, jest rzeczywiście jednym z wymiarów naszego życia salezjańskiego, który należy jeszcze bardziej rozwinąć, zarówno w naszym chrześcijańskim doświadczeniu wiary, jak również w posłannictwie wychowawczo duszpasterskim wśród młodzieży.

Czwartym celem jest wspólne celebrowanie, w miejscach związanych z naszymi początkami charyzmatycznymi, z darem powołania salezjańskiego, biorąc jako pierwszy punkt odniesienia „Valdocco” z Bazyliką Maryi Wspomożycielki oraz „Becchi” z Sanktuarium Księdza Bosko.

W bazylice Maryi Wspomożycielki znajduje się obraz przedstawiający nam wizję Maryi i Kościoła, jaką miał Ksiądz Bosko, a którą on chciał przekazać w sposób żywy swoim Salezjanom, współpracownikom, dobroczyńcom i młodzieży: Duch Święty, Bóg Ojciec, Syn, apostołowie, historia Kościoła. Najświętsza Maryja

Panna jest ikoną Kościoła i opiekunką wspólnoty chrześcijańskiej, jest Wspomożycielką, wielką podporą naszego duszpasterstwa.

Piątym celem jest wspieranie relacji i kontaktów pomiędzy wami. Może będziecie mogli pomóc sobie wzajemnie poprzez bliźniaczą współpracę różnego typu i szczebla, włączając w to Współpracowników i Rodzinę salezjańską. Nie jest to nowością: spotkałem się z tym w bardzo wielu sytuacjach salezjańskiej rzeczywistości w świecie i uważam, że byłoby to możliwe także pomiędzy Diecezjami.

Podsuwa nam to myśl, że pomagając sobie wzajemnie bodaj trochę w pracy duszpasterskiej, możemy także ustalić formy tego, co dziś nazywane jest wymianą darów między kontynentami, umiejętnością otwartości i współpracy międzynarodowej, jako przykłady komunii dla całego Kościoła, pokonując bariery etniczne i kulturowe.

Ale, w jakim kontekście się gromadzimy? Gdzie się znajdujemy, kiedy razem z Maryją oczekujemy Ducha Świętego?

Kontekst społeczny i eklezjalny naszego Spotkania

Nasze zebranie odbywa się, właśnie, w momencie, kiedy świat ponownie jest wstrząśnięty klęskami żywiołowymi, jak trzęsienie ziemi, które zniszczyło Haiti i to, które ciężko dotknęło Chile, czy wybuch wulkanu islandzkiego Eyjafjalla, który powalił na kolana Europę w momencie, kiedy przeżywała nowy kryzys ekonomiczny, gdy powracała do normalności. To wszystko daje nam odczuć, że jesteśmy słabi i bezsilni, ale zarazem zdolni szukać rozwiązań, które pozwolą nam to zrozumieć, lub przynajmniej dać pociechę tym, którzy najbardziej cierpią.

Ponadto, począwszy od środy popielcowej, rozpoczęła się kampania przeciw Papieżowi i Kościołowi z powodu pedofilii, wzbudzając zamęt, oburzenie i zniechęcenie. Chodzi o bardzo bolesny problem, w który zostało wmieszane także życie konsekrowane przez niektórych jej członków. Liczne i różnorodne były na to reakcje. Ja osobiście zgadzam się z tym, co powiedział Mons. Mariano Crociata, Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Włoch (CEI), w jednym

z przemówień wygłoszonych w Rzymie dnia 29 kwietnia, z którego przytaczam pewne fragmenty, które wydają mi się szczególnie wyjaśniające, chociaż temu tematowi poświęciliśmy już naszą refleksję w tym miejscu.

«Problem wychowawczy domaga się wyjaśnień z powodu poważnych i smutnych zdarzeń pedofilii, w które są zamieszani niektórzy duchowni, wzbudzając szeroki rozgłos medialny. Prawdopodobnie podlegamy jeszcze wrażeniu wywołanemu przez ciągły napływ wiadomości i komentarzy... Ponieważ nawet pojedynczy przypadek pedofilii, to zawsze za dużo w jakimkolwiek środowisku to takie postępowanie jest podwójnie godne potępienia, kiedy dopuszcza się go człowieka Kościoła, kapłan czy osoba konsekrowana... Nie można się dziwić, że reakcja na przestępstwa duchownych jest tak mocna... Złość i rozgoryczenie mają znaczący związek ze świadomością o wysokich przymiotach moralnych i ludzkich duchowieństwa, a także z większym zaufaniem, jakim darzymy i jakiego oczekujemy od innych, zwłaszcza odnośnie do niepełnoletnich powierzonych naszemu kierownictwu i naszej wychowawczej odpowiedzialności... Wysokie wymagania w powiązaniu z naszym posłannictwem czynią niezmiernie bardziej niewybaczalną i godną potępienia, tak poważną i dewastującą zdradę..

Wspólnota chrześcijańska znajduje się w tym wszystkim w szczególnym położeniu, ponieważ jest podwójnie doświadczona i poszkodowana w swoich członkach, czy to obrażających, czy ofiar; lecz jest zraniona także w swoim publicznym wizerunku, w wypełnianiu swojego posłannictwa duszpasterskiego...

Uważam, że należy zwrócić uwagę na dwie kwestie. Pierwsze dotyczy współzależności i odróżnienia trzech sfer działania: wymiaru ludzkiej sprawiedliwości, kompetencji nauk oraz łaski i jej działania w Kościele; innymi słowy, przestępstwa, choroby, grzechu. O osobie, która splamiła się nadużyciem wobec nieletnich można powiedzieć – co jednak należy wyraźnie zweryfikować – że dopuściła się przestępstwa, że jest chora, że popełniła grzech. Taka osoba powinna poddać się wymiarowi sprawiedliwości, leczeniu, łasce. Te trzy elementy są konieczne, nie mogą się zastępować ani uzupełniać:

kara za przestępstwo nie leczy ani nie prowadzi do przebaczenia, ale też, odwrotnie, przebaczenie grzechu nie leczy choroby ani też nie czyni zadość wymaganiom sprawiedliwości, podobnie jak leczenie nie może zastąpić kary ani tym bardziej odpuścić grzech. Wskazania, jakich udziela Kościół idą w tym właśnie kierunku harmonijnego współdziałania na tych trzech szczeblach.. Należy mieć nadzieję, że abstrahując od polemik medialnych, będziemy zdolni zachęcić do niezbędnej współpracy, aby złagodzić, a może nawet wręcz uleczyć, tak głębokie rany.

Gdy chodzi o drugą kwestię, chodzi o to, aby sprawa pedofilii, jak wskazał Papież Benedykt XVI, zainicjowała drogę oczyszczenia i odnowy wewnątrz Kościoła. Ta odnowa będzie wymagała spełnienia kilku warunków. Pierwszym warunkiem jest szczególna staranność w rozeznaniu powołań kapłańskich i zakonnych oraz w ich przygotowaniu i formacji do spełniania posług i do konsekracji. Drugim warunkiem jest to, aby sprawujący władzę w Kościele, zapewniali ustawicznie wysoką jakość ludzką, duchową, intelektualną i pastoralną tych, którzy pełnią urząd i jednocześnie by czuwali z poczuciem miłości i odpowiedzialności. Trzeci warunek dotyczy każdego z nas, i dotyczy unikania pokusy indywidualizmu i zamknięcia się w życiu prywatnym, aby przeżywać braterstwo kapłańskie, zakonne i eklezjalne, w sposób pozwalający na rozwinięcie ewangelicznego upomnienia braterskiego: ono silnie wspomaga nas na drodze do świętości, która stanowi istotę chrześcijańskiego życia w każdym jego stanie».

Jutro będziemy obchodzić uroczystość Zesłania Ducha Świętego, która wskazuje rzeczywiste narodziny Kościoła wraz ze zstąpieniem Ducha Świętego na uczniów Jezusa, zebranych wokół Maryi w Wieczerniku. Mężczyźni i kobiety przemienieni przez Ducha stają się nagle odważnymi świadkami i pełnymi entuzjazmu apostołami, aż do tego stopnia, że dobra nowina o męce, śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa, która przemieniła historię ludzkości, zrobiła karierę i zdobywa terytoria dla Pana, dociera aż do Europy, która staje się w ten sposób 'chrześcijańska'.

Kończąc, pragnę wam powiedzieć, że wraz z wami odczuwam poryw Ducha Świętego. Jesteśmy jak w wieczniku, zgromadzeni podobnie jak apostołowie wokół Maryi. Razem celebrowaliśmy Miłość wcielonego Boga poprzez oddanie czci Świętemu Całunowi, który mówi nam o prawdziwym wcieleniu Syna Bożego aż do Jego śmierci. Wspólnie będziemy obchodzić Uroczystość Zesłania Ducha Świętego. W końcu razem też przeżywać będziemy święto Maryi Wspomożycielki.

Niech Pan błogosławi to nasze Spotkanie. Wszystkim wam, życzę dni pogodnych refleksji, lecz także odpoczynku, wytchnienia duchowego, i abyście mogli cieszyć się szacunkiem, którym, zapewniam was, otacza was Zgromadzenie.

Turin-Valdocco, 22 maja 2010

Don Pascual Chávez V.
SDB Przełożony Generalny

5.2. List przesłany do Ojca Świętego w trakcie spotkania salezjańskich Biskupów w Turynie

Tekst Listu, który Przełożony Generalny wspólnie z salezjańskimi Biskupami i Radą Generalną, zebrani w Turynie - Valdocco, przesłali Ojcu Świętemu Benedyktowi XVI. List został podpisany przez Księdza Generała, Biskupów obecnych w Turynie i Radców Generalnych. Oprócz krótkiej informacji o celowości spotkania na Valdocco, chciano wyrazić synowską miłość i wierność Następcy św. Piotra, zgodnie z nauczaniem i przykładem Księdza Bosko, a zarazem jest zobowiązaniem do coraz to pełniejszego przeżywania posłannictwa w służbie Kościołowi, przede wszystkim przez wychowywanie młodzieży.

Protokół nr 10/0442

Ojcie Świąty,

proszę łaskawie przyjąć wyrazy szacunku i przywiązania od Następcy Księdza Bosko, który w tych dniach uczestniczy w spotkaniu z ponad dziewięćdziesięcioma Biskupami i Kardynałami salezjańskimi w Turynie – Valdocco, w miejscu które przez nasz wszystkich jest uważane za kolebkę Charyzmatu. Wczoraj sprawowaliśmy Eucharystię kontemplując Świąty Całun, ikonę cierpienia Jezusa Ukrzyżowanego i zarazem ikonę jasności Zmartwychwstałego. Dziś wraz z Jego Eminencją Kard. Tarcisio Bertone, Sekretarzem Stanu, będziemy przeżywać Uroczystość Zesłania Ducha Świątego w Castelnuovo, w Świątyni Księdza Bosko, którą Wasza Świątobliwość zechciał w swej dobroci wynieść do godności Bazyliki Mniejszej.

Ojcie Świąty, postanowiłem zaprosić wszystkich naszych współbraci Kardynałów, Arcybiskupów i Biskupów na ten moment spotkania, wzorując się na tym, co zrobili moi umiłowani poprzednicy: ks. Egidio Viganò w 1988 r. i ks. Juan Edmundo Vecchi w 2001 r.

Motywy tego braterskiego spotkania są obchody 150 rocznicy założenia naszego Zgromadzenia Salezjańskiego, Stulecie śmierci pierwszego Następcy Księdza Bosko, bł. Michała Rua oraz 125 rocznica konsekracji biskupiej pierwszego Biskupa salezjańskiego, Jana Cagliero, który został później wyniesiony do godności kardynalskiej. Jest to okazja, aby zastanowić się wspólnie nad rzeczywistością duszpasterstwa młodzieżowego, zadając sobie pytanie, w jaki sposób dokonuje się dziś inkulturacja i propozycja Ewangelii w różnorodnych kontekstach światowych. Jest to także moment, aby wsłuchać się w doświadczenie pasterskie braci, którzy wyniesieni do godności biskupiej niosą w swoich sercach, jako Salezjanie, tożsamość pasterzy, którzy troszczą się w sposób szczególny o świat młodzieżowy.

Ojcie Świąty, głównym motywem tego listu jest wyrażenie Waszej Świątobliwości miłości, bliskości, pełnej dyspozycyjności, jakiej uczył nas Ksiądz Bosko już od pierwszych chwil jego charyzmatycznego doświadczenia, do Ojca Świątego i całego Kościoła. Dzisiaj

jest 119 Biskupów Salezjańskich. Niektórzy z nich służą Kościołowi pracując w różnych Dykasteriach Watykańskich. Większość spełnia zadanie pasterskie służąc Kościołom lokalnym rozsianym po całym świecie. Są to Biskupi zaangażowani na wszystkich kontynentach, od najbardziej odległych miejsc, jak Wyspy Salomona, Ziemia Ognista, region Assam w Indiach, Tajlandia, Kongo, Etiopia lub Puszcza Amazońska, aż do historycznych diecezji Europy, jak Rotterdam, Gent, Victoria, Salzburg, Linz. Wielu z naszych Biskupów zaangażowanych jest na terenach misyjnych. Niektórzy z nich są odpowiedzialni za Wikariaty apostołskie.

Ojcze Święty, proszę odczuć naszą bliskość w tym trudnym czasie dla Kościoła. Wraz z Waszą Świętobliwością dzielimy zmartwienia obecnej chwili prosząc Pana, ażeby oczyścił nasze życie i oczyścił Kościół, abyśmy byli godnymi głosicielami Ewangelii, przede wszystkim do młodzieży, do ubogich, prostych i tych, którzy jeszcze nie znają Dobrej Nowiny.

Ojcze Święty, chcemy też zapewnić, że pragniemy podtrzymać w Zgromadzeniu i w osobach tych naszych braci Biskupów głęboką odnowę duchową. Wierzimy, że droga do świętości jest celem, który należy nieustannie odnawiać w naszych sercach. Jesteśmy zupełnie świadomi tego, że jesteśmy powołani, aby być żywą winoroślą prawdziwego krzewu winnego, którym jest Jezus, pozwalając, aby być przycinanymi przez Słowo Boże i miłość Ojca, i stawać się w Jezusie coraz bardziej wydajnymi, umożliwiając Duchowi Świętemu oddziaływanie w naszym życiu bogactwem Jego owoców.

Pragniemy podziękować Ci Ojcze Święty za Twoją świetlaną posługę, która pomaga nam żyć nadzieją, zbierać bogactwa miłości chrześcijańskiej, ażeby uczynić go żywym i dającym świadectwo w całokształcie dzisiejszej historii.

Trzecim motywem, jako Synów Księdza Bosko, jest zapewnienie Waszej Świętobliwości o trosce o dzisiejszą młodzież, która często wydaje się być jak „owce bez pasterza”. Dzielimy potrzebę, wskazaną nam przez Waszą Świętobliwość, aby wziąć na siebie odpowiedzialność za tę szczególną „konieczność wychowania”. W świecie, który chociaż ma wiele sprzeczności, ale stara się być

obroncą praw osoby ludzkiej, chcemy być apostołami młodzieży, strzegąc jej praw do poznania tego wszystkiego, co jest „szlachetne, sprawiedliwe, czyste, szanowane, godne pochwały”. Chcemy dać jej możliwość podążania drogą dojrzałości ludzkiej, uczuciowej i duchowej, która byłaby wytyczona zgodnie z wielkimi wartościami ludzkimi zawartymi w Ewangelii. Chcemy zapewnić im prawa do poznania Jezusa Chrystusa i Jego propozycji życia w pełni. Pragniemy pomóc im otworzyć się na doświadczenie Kościoła, które byłoby zarówno prawdziwe jak i entuzjastyczne. Chcemy także pomóc im odkryć piękno poświęcenia się Bogu całkowicie, przez życie konsekrowane lub życie kapłańskie.

Ojciec Święty, zapewniając o stałej modlitwie za Następcę Piotra, prosimy abyś pobłogosławił nasze ukochane Zgromadzenie, a w szczególności, tych naszych braci Kardynałów i Biskupów, którzy chcą być jedynie sługami Ludu Bożego, robotnikami w Winnicy Pańskiej, gorliwymi poszukiwaczami Królestwa Bożego.

Wyrażamy Waszej Świątobliwości nasze całkowite oddanie, wyznajemy naszą wiarę w Jezusa Chrystusa Ukrzyżowanego i Zmartwychwstałego, i ponownie zapewniamy o naszym zaangażowaniu apostolskim.

Niech Duch Św., w tę Uroczystość Zesłania Ducha Świętego, napelni Jego i nasze serca ogniem apostolskiej zapału, jaki Ksiądz Bosko wyraził w swoim motto „*Da mihi animas, cetera tolle*”. Maryja, Matka Kościoła i Wspomożenie Wiernych, niech będzie dla wszystkich Matką, Mistrzynią i Przewodniczką.

Z całkowitym oddaniem i synowskim posłuszeństwem.

Turyn, 24 maja 2010

Ks. ascual Chávez Villanueva
Przełożony Generalny Salezjanów Księdza Bosko

5.3. List z podziękowaniem od Ojca Świętego dla Przełożonego Generalnego

Ojciec Święty, Benedykt XVI wyraził swoje podziękowanie za „serdeczne uczucia synowskiego oddania i duchowej bliskości”, jakie skierowali Przełożony Generalny Ks. Pascual Chávez i Biskupi salezjańscy w liście przesłanym dnia 24 maja. Oto treść listu przekazanego przez Papieża.

Przewielebny

Ksiądz Pascual Chávez Villanueva, S.D.B., Przełożony Generalny
Towarzystwa Salezjańskiego Świętego Jana Bosko

Przyjąłem z wielkim zadowoleniem serdeczny list z dnia 24 ubiegłego maja, w którym Ksiądz zechciał mnie zapewnić o gorących uczuciach synowskiego oddania i duchowej bliskości Księży Kardynałów i Czcigodnych Braci Biskupów należących do Rodziny salezjańskiej, zgromadzonych w Castelnuovo Don Bosco, na wymownym i rodzinnym święcie przez Księdza zorganizowanego, a odbywającym się pod przewodnictwem mojego Sekretarza Stanu, drogiego Kardynała Tarcisio Bertone.

Ta serdeczna myśl solidarności, wyrażona w delikatnym momencie także dla całego Kościoła, wzbudziła w mojej duszy głęboką wdzięczność, również dlatego że jest znakiem tej głębokiej komunii i tego gorącego uczucia, jakie duchowi synowie św. Jana Bosko stale żywią względem Następcy św. Piotra.

Dlatego pragnę odzajemnić te serdeczne zapewnienia, które bardzo doceniam, zapewniając o mojej stałej pamięci w modlitwie, poprzez którą bardzo chętnie chcę towarzyszyć chwalebnym zamiarom odnowy duchowej i jeszcze bardziej przekonującego przyłączeniu do Ewangelii, wyrażonych w imieniu całego Zgromadzenia, przez Księdza i tych wszystkich, którzy uczestniczyli w tym znaczącym spotkaniu.

Wzywam matczynej opieki Maryi Wspomożycielki nad Księdzem i Czcigodnymi Braćmi Kardynałami i Biskupami, którzy

dołączyli się do tych słów, aby każdy z nich mógł nadal służyć Panu i braciom z radością, doprowadzając do pełnej realizacji Jego plan Boskiej dobroci. Z tymi życzeniami i jako wyraz mojej ojcowskiej życzliwości, udzielam Księdzu z serca specjalnego Błogosławieństwo Apostolskiego, które chętnie rozszerzam na całe Zgromadzenie.

Watykan, 14 czerwca 2010

Benedictus PP XVI

5.4. Przyznanie tytułu BAZYLIKI MNIEJSZEJ dla Świątyni Księdza Bosko na Colle

Zostaje przytoczone polskie tłumaczenie tekstu Dekretu, którym Ojciec Święty Benedykt XVI, poprzez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, nadał Świątyni ku czci Świętego Jana Bosko na Colle Don Bosco tytuł i godność Bazyliki Mniejszej. Dekret został ogłoszony przez Kard. Tarcisio Bertone podczas uroczystości Zesłania Ducha Świętego na Colle, w obecności Biskupów salezjańskich przybyłych do Turynu na spotkanie zorganizowane przez Księdza Generała.

Prot. N. 264/10/L

TOWARZYSTWO ŚWIĘTEGO FRANCISZKA SALEZEGO

Święty Jan Bosko, kapłan, który poświęcił wszystkie swoje siły wychowaniu dorastającej młodzieży, po założeniu Towarzystwa Salezjańskiego i Instytutu Córek Maryi Wspomożycielki, z całym oddaniem zaangażował się w formację młodzieży poprzez rzemiosło, naukę i życie chrześcijańskie, a regularny kult oddają mu bardzo liczni wierni, którzy na świecie podążając do miejsc pielgrzymowania z żarliwą pobożnością, czerpią nadal, w naszych czasach, z jego żywego dziedzictwa duchowego.

Dlatego, na prośbę Przewielebnego Księdza Pascual Chávez Villanueva, Przełożonego Generalnego Towarzystwa Świętego Franciszka Salezego, Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, na mocy szczególnych uprawnień przyznanych przez Papieża BENEDYKTA XVI, delegując Kard. Tarcisio Bertone zgodnie z postanowieniem Dekretu «*De Titulo Basilicae Minoris*» wydanego z datą 9 listopada 1989 r., nadaje Sanktuarium poświęconemu Bogu dla uczczenia św. Jana Bosko, w miejscu potocznie nazywanym *Colle Don Bosco*, w Archidiecezji Turyńskiej, tytuł i godność BAZYLIKI MNIEJSZE, z wszystkimi uprawnieniami i przywilejami liturgicznymi prawnie przysługującymi, z zachowaniem norm przewidzianych przez powyższy Dekret.

Bez względu na wszelkie przeciwne zarządzenia.

Ogłoszony przez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, w dniu 12 kwietnia 2010 r.

Antonio Kard. CAÑIZARES LLOVERA

Prefekt

Giuseppe Agostino DI NOIA, OP

Arcybiskup Sekretarz

5.5. Przesłanie Matki Generalnej CMW do Salezjanów na zakończenie roku kapłańskiego

Tekst Przesłania, które Matka Generalna, s. Yvonne Reungoat, przesłała Księdzu Generalowi i wszystkim Salezjanom, w imieniu Córek Maryi Wspomożycielki, w uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, na zakończenie Roku Kapłańskiego, ogłoszonego przez Ojca Świętego Benedykta XVI.

Drogi Księżu Generale,
Drodzy Salezjanie,

na zakończenie roku kapłańskiego, kierując się nakazem serca chcemy objąć myślą tych, którzy w Rodzinie Salezjańskiej są dla nas Ojcami, Braćmi, Towarzyszami duchowymi a przede wszystkim Kapłanami według Serca Chrystusa i stylu Księdza Bosko. Osobami, z którymi dzielimy charyzmat, który pozwala rozpoznać nas w Kościele jako Salezjanie i Salezjanki, Córki Maryi Wspomożycieli, pierwsze grupy osób konsekrowanych, które Ksiądz Bosko założył.

Tak więc, słowem, które spontanicznie rodzi się w naszym sercu, jest słowo podziękowania. Dziękujemy wam za waszą posługę kapłańską, której codzienne dobrodziejstwo odczuwamy w różnych częściach świata, gdzie się znajdujemy; dobrodziejstwo, które nie tylko obejmuje nasze życie Córek Maryi Wspomożycieli, ale także życie dziewcząt i chłopców, których Pan powierza naszej trosce wychowawczej..

Także w ich imieniu chcemy dziś powiedzieć wam, *dziękujemy!*

W szczególności, pragniemy wam podziękować za dziewczęta, którym towarzyszyliście na ich drodze rozeznania, aby mogły odkryć dar powołania, i za te, które skierowaliście do naszego Zgromadzenia. Jest to cenna posługa, wyraz szacunku, miłości i troskliwości wobec poszczególnych osób i znak rozwoju charyzmatu w formie życia konsekrowanego CMW.

Wiele z nas zostało CMW dlatego, że towarzyszyli nam salezjanie, którzy nas ukierunkowali, wsparli, pomogli w odkryciu i rozeznaniu naszego powołania.

Dziękujemy za ten dar, i w dalszym ciągu prosimy o niego..

Także my poczuwamy się do odpowiedzialności za wspieranie młodych, aby w naszych środowiskach odkryli wezwanie Pana do ofiarowania własnego życia w Zgromadzeniu.

Podzielamy nauczanie Przełożonego Generalnego, które przyjmujemy jako głęboko kościelne j salezjańskie. Być Kapłanami

Salezjanami według Serca Chrystusa jest nieporównywalnym darem dla całej Rodziny Salezjańskiej.

Podzielamy troskę o to, aby w każdym z jej członków żywa była pasja *da mihi animas cetera tolle* i rozwijała się kultura powołaniowa, i żeby *powrót do Księdza Bosko*, w tym sześćcioleciu, które przygotowuje obchód dwustulecia jego urodzin, znalazł swój wyraz w powrocie do korzeni ewangelicznych i charyzmatycznych.

Entuzjazm, jaki wzbudza urna Założyciela w różnych stronach świata potwierdza przyjęcie i aktualność charyzmatu: jest dla nas apelem, aby swoim życiem świadczyć o nim.

Życie konsekrowane wzywa swoich członków do *bycia żywą pamięcią Jezusa*. Nasze ostatnie Kapituły generalne potwierdziły to z przekonaniem. Jako Salezjanie i CMW będziemy Jego pamięcią, jeśli uczynimy świetlistymi w naszym codziennym życiu wskazania naszego wspólnego Ojca i Założyciela Księdza Bosko.

Zdajemy sobie sprawę, że ten blask może być przyćmiony: dar powołania zakonnego jest niesiony w glinianych naczyniach, lecz wierzymy, że poprzez ludzką słabość Bóg nie przestaje objawiać światu swojej miłości. Wzajemne wspieranie się w modlitwie stanowi wielką siłę.

Jest zwyczajem w różnych okazjach składać sobie dary.. Naszym darem z tej okazji jest zaangażowanie na rzecz większej komunii wewnątrz Rodziny Salezjańskiej, znaczone powrotem do korzeni, które czynią ją możliwą:: ewangeliczna radość naśladowania Jezusa poprzez całkowity dar z siebie; szczęście poczucia wzajemnej przynależności do tej wielkiej Rodziny i jeszcze większej odpowiedzialności za przekazywanie żywego charyzmatu pokoleniom, które nadejdą, poprzez duszpasterstwo młodzieżowe ukierunkowane na powołania. Wówczas pytanie, często domyślne, młodych pokoleń: «Chcemy ujrzeć Jezusa» (por. J 12,21), spotka się z radosną i przekonywującą odpowiedzią z naszej strony: «Chodźcie, a zobaczycie» (J 1,36-39).

Maryja Wspomożycielka jest Matką, która jednoczy Rodzinę i wspiera w tworzeniu owocnych relacji komunii. Jej powierzamy nasze życie, nasze pragnienie świętości, które chcemy także przekazać młodzieży.

Jej powierzamy dzisiaj naszą wdzięczność względem was, drodzy Bracia

Messyna, Colle San Rizzo, 18 czerwca 2010 r.

i siostry z Rady generalnej
w imieniu wszystkich CMW na świecie

5.6. Nominacja ks. Marka Chrzana na Radcę generalnego dla Regionu Europy Północnej

Ksiądz Štefan TURANSKÝ, pełniący funkcję Radcy generalnego dla Regionu Europy Północnej, z powodów zdrowia musiał zrezygnować z tej funkcji. Ksiądz Generał przyjął jego rezygnację dziękując mu gorąco za pracę wykonaną z wielkim oddaniem i poświęceniem dla Regionu i całego Zgromadzenia.

Ksiądz Generał zarządził następnie konsultację wśród Inspektorów i odpowiedzialnych za Delegatury w Regionie, mając na uwadze nominację nowego Radcy regionalnego.

Następnie, Rada Generalna, po przeanalizowaniu wyników konsultacji i wnikliwym rozeznaniu, na posiedzeniu dnia 27 lipca 2010 r., wyraziła swoją zgodę na nominację Radcy generalnego dla Regionu Europy Północnej salezjanina kapłana **Marka CHRZANA**, który wezwany przez Księdza Generała przyjął urząd.

Urodził się 1 kwietnia 1964 r., w Katowicach (Polska). Marek Chrzan złożył pierwszą profesję zakonną dnia 22 sierpnia 1985 r.

w nowicjacie w Kopcu. Po postnowicjacie i praktyce asystenckiej, został wysłany do Turynu, na wydział teologiczny Crocetta, na studia teologiczne. Dnia 20 sierpnia 1991 r., złożył profesję wieczystą, a 3 lipca 1993 został wyświęcony na kapłana w Krakowie. Uzupełnił swoje studia na Papieskim Uniwersytecie Salezjańskim w Rzymie, uzyskując Licencjat z Teologii.

Powróciwszy do Inspektorii, w latach 1994-2001 był wykładowcą w salezjańskim Seminarium teologicznym w Krakowie. W 2001 r. został mianowany Wikariuszem Inspektora, i pełnił tę funkcję przez trzy lata, do 2004 r., kiedy to powrócił na UPS, do wspólnoty „Św. Jana Bosko”, uzyskując Doktorat z Teologii dogmatycznej.

W lipcu 2006 r. Ksiądz Generał, ze swoją Radą, mianował go Przełożonym Inspektorii „Św. Jacka” z siedzibą w Krakowie (Polska). Jako Inspektor uczestniczył w 26 Kapitułach Generalnej. Obecnie, jako Rady generalnemu, została mu powierzona animacja Regionu Europy Północnej.

5.7. Nowi Inspektorzy

W porządku alfabetycznym przedstawiamy niektóre dane Inspektorów, mianowanych przez Przełożonego Generalnego i jego Radę w trakcie sesji plenarnej czerwiec - lipiec 2010.

1. DAL BEN Santo, Inspektor Inspektorii w PERÙ

Do kierowania Inspektorią „Św. Róży z Limy” został mianowany Ks. **Santo Dal Ben**. Zastępuje on ks. Vicente Santilli.

Urodził się 13 listopada 1950 r. w Musile di Piave (prowincja Wenecja, Włochy), jest on salezjaninem od 16 sierpnia 1968 r., kiedy to złożył pierwszą profesję w nowicjacie w Albarè (VR). Wkrótce wyjechał do Perù, gdzie ponowił trzyletnią profesję w 1971 r. a 16 sierpnia 1974 r. złożył śluby wieczyste. Powrócił do Włoch na studia teologiczne do Turynu-Crocetta. 23 września 1978 został wyświęcony na kapłana w rodzinnej miejscowości.

Po święceniach kapłańskich powrócił do Perù, od 1978 do 1983 pracował w domu salezjańskim w Piura; w 1983 r. został mianowa-

ny dyrektorem wspólnoty w Lima - Sto. Domingo Savio. W 1992 r. przeszedł do Lima-Auxiliadora, gdzie po niespełna roku jako wikariusz, został mianowany dyrektorem. W 1998 r. został mianowany Inspektorem Inspektorii w Perù. Po zakończeniu sześćdziesięciu lat, w 2004 r. został wezwany do Domu Generalnego w Rzymie do pracy w Dykasterii ds. Formacji. W Domu Generalnym pozostał aż do września 2006 r., kiedy przeszedł jako dyrektor do wspólnoty formacyjnej „Bł. Zefiryn Namuncurá” (Gerini-Studenti), w Rzymie. Ostatnio został włączony do Rady inspektorialnej Wizytatorii UPS.

Obecnie został ponownie wezwany do pełnienia funkcji Inspektora Inspektorii w Limie, Perù.

2. *FIGUEIREDO Ian, Inspektor Inspektorii w PANJIM, Indie*

Ks. **Ian Figueiredo** następuje po ks. Loddy Pires jako Inspektor Inspektorii „Bł. Józefa Vaz”, w Panjim, Indie (*INP*).

Urodził się 30 listopada 1955 r. w Tanga (Tanzania). Złożył pierwszą profesję zakonną 24 maja 1974 r. w Inspektorii Bombay. Odbывая regularne curriculum formacyjne, złożył śluby wieczyste 24 maja 1980 r. a święcenia kapłańskie przyjął w Panjim 17 grudnia 1983 r. Od 1986 do 1989 był w Rzymie – UPS, gdzie uzyskał Licencjat z Teologii.

Powróciwszy do Indii, został skierowany do Nowicjatu w Nashik, gdzie był magistrem nowicjuszy i dyrektorem od 1990 do 1998. Następnie przeszedł do Panjim (Goa), gdzie był dyrektorem w latach 2000-2006. Od 2004 do 2007 był Wikariuszem Wizytatorii w Panjim. Kiedy w 2007 r. Wizytatoria została podniesiona do rangi Inspektorii, kontynuował funkcję Wikariusza inspektorialnego, aż do chwili obecnej, kiedy został wezwany do pełnienia posługi Inspektora.

3. *GUTERRES Aparicio João Paulino, Przełożony Wizytatorii w INDONESJI - TIMOR*

Ks. **João Paulino Guterres Aparicio** jest nowym Przełożonym Wizytatorii „Św. Kaliksta Caravario” w Indonezji-Timor (*ITM*).

Urodził się 31 stycznia 1971 r. w Baguia-Baucau (Timor

Wschodni), złożył pierwszą profesję zakonną 20 maja 1989 r. w nowicjacie w Fatumaca. Po praktyce asystenckiej, uczęszczał studia teologiczne na uczelni teologicznej w Cremisan, w Ziemi Świętej. Profesję wieczystą złożył 7 września 1995 r., a święcenia kapłańskie otrzymał 14 sierpnia 1998 r. w Fatumaca.

Po święceniach kapłańskich, w latach 1998 - 2002 pełnił posługę wychowawczą i duszpasterską w domu salezjańskim w Venilale (Timor Wschodni). Następnie był w Rzymie – UPS od 2002 do 2005, i uzyskał Licencjat z Teologii, specjalność Duszpasterstwo Młodzieżowe. Powróciwszy do Timoru Wschodniego, od 2005 do 2008 był dyrektorem wspólnoty w Los Palos, pełniąc jednocześnie posługę Delegata ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego w Wizytatorii i następnie ds. Przekazu Społecznego. W 2008 r. został mianowany Wikariuszem Przełożonego Wizytatorii. Obecnie przyjął funkcję Przełożonego tej samej Wizytatorii. Następuje po ks. Andrés Calleja.

4. *KAHANAWITA LIYANAGE Nihal, Przełożony Wizytatorii w SRI LANKA*

Ks. **Nihal Kahanawita Liyanage** jest nowym Przełożonym Wizytatorii „Św. Józefa” w Sri Lanka (LKC). Następuje po ks. Anthony Pinto Humer.

Urodził się 3 grudnia 1959 r. w Kandana (Colombo, Sri Lanka), Kahanawita Liyanage jest salezjaninem od 3 lipca 1985 r., daty pierwszej profesji zakonnej, złożonej w nowicjacie w Canlubang. Profesję wieczystą złożył 22 czerwca 1991 r., a święcenia kapłańskie przyjął 17 sierpnia 1996 r. w Negombo (Sri Lanka).

Po święceniach kapłańskich, został przeznaczony do domu salezjańskiego w Dankotuwa, gdzie był najpierw ekonomem a następnie Wikariuszem. W 2000 r. został przeniesiony do wspólnoty w Palliyawatta, gdzie w 2002 r. został mianowany dyrektorem, pełniąc tę funkcję pełnił aż do chwili obecnej. W kolejnych latach począwszy od 2005 r. był także proboszczem. W 2007 r. został włączony do Rady Wizytatorii.

Obecnie została mu powierzona funkcja Przełożonego Wizytatorii.

5. *MANJOORAN Simon, Inspektor Inspektorii na WĘGRZECH*

Ks. **Simon Manjooran** został powołany na Inspektora Inspektorii „Św. Stefana Króla” na Węgrzech (*UNG*). Następuje po ks. Albercie Van Hecke.

Ks. Simon Manjooran urodził się dnia 8 marca 1962 r. w Cherai, Ernakulam (Kerala, Indie). Złożył pierwszą profesję zakonną dnia 24 maja 1979 r. w Inspektorii Hyderabad (Indie). Podążając regularnym curriculum formacji salezjańskiej, złożył śluby wieczyste dnia 3 czerwca 1986 r. i został wyświęcony na kapłana w Cherai, w rodzinnej miejscowości dnia 21 kwietnia 1990 r.

Po święceniach kapłańskich pełnił posługę duszpasterską kolejno w domach salezjańskich, w Vijayawada-Gunadala (1991-1992), Vijayawada-Guntupalli (1992-1993), Nuzvid (1993-1994). Następnie, od 1994 do 1997 był w Rzymie-UPS, gdzie uzyskał Licencjat z Teologii. Powróciwszy do Inspektorii od 1997 do 2003 był dyrektorem wspólnoty w Vijayawada-Gunadala. Po czym przeszedł do siedziby inspektorialnej w Hyderabad, gdzie przez dwa lata był sekretarzem inspektorialnym.

W roku 2005, odpowiadając na powołanie misyjne, został przeznaczony do Inspektorii na Węgrzech, gdzie pracował przeszło rok z entuzjazmem. Następnie, w lipcu 2006 r. został mianowany dyrektorem domu salezjańskiego w Kazinbarcika. W 2007 r. zostało mu powierzone zadanie Delegata inspektorialnego ds. Formacji i w 2008 r. został członkiem Rady inspektorialnej. Obecnie zostaje mu powierzona funkcja Inspektora.

6. *VALLENCE Maurice, Przełożony Wizytatorii w MYANMAR*

Jako Przełożony Wizytatorii „Maryi Wspomożycielki” w Myanmar (*MYM*) został nominowany ks. **Maurice Vallence**. Następuje po ks. Joachim Ye Maung.

Urodził się 1 października 1944 r. w Maymyo (Myanmar), jest salezjaninem od 28 kwietnia 1965 r., kiedy to złożył pierwszą profesję zakonną w nowicjacie w Anisakan, w Inspektorii Calcutta, (do której wówczas przynależało Myanmar). Profesję wieczystą złożył 24 maja 1971 r., a 10 lutego 1974 otrzymał święcenia kapłańskie.

Po święceniach kapłańskich, pełnił posługę kolejno w następujących domach salezjańskich, w Myanmar: Anisakan-Nazareth (1974-1976); Lashio (1976-1980), jako proboszcz; Anisakan-Nazareth (1980-1983), jako dyrektor; Lashio (1983-1992). W 1991 w Rzymie - UPS uzyskał Licencjat z Teologii. Później był w Kunlong (Pang Wai) (1992-1993), jako proboszcz. Od 1993 do 1995, przebywając w domu salezjańskim w Yangon, pełnił funkcję Podsekretarza Konferencji Episkopatu Birmy. W 1995 r. został mianowany Przełożonym Delegatury w Myanmar-Burma, przynależącej do Inspektorii w Calcutta. Potem, spędził dwa lata na placówce salezjańskiej w Namtu.

W 2001 r. został wezwany do Domu Generalnego w Rzymie, jako współpracownik w Dykasterii ds. Misji. Powrócił do Myanmar w 2007 r., gdzie został mianowany dyrektorem wspólnoty postnowicjatu w Pyin Oo Lwin, pełniąc tę funkcję do momentu obecnej nominacji na Przełożonego Wizytatorii.

5.8. Nowy Biskup Salezjański

BASCOPE MÜLLER Fernando, Biskup Pomocniczy w EL ALTO, Boliwia

15 lipca 2007 r. Biuro Prasowe Stolicy Apostolskiej podało do wiadomości, że Papież Benedykt XVI, mianował salezjanina Ks. **Fernando BASCOPE MÜLLER** Biskupem Pomocniczym Diecezji EL ALTO (Boliwia). Będzie współpracował z Biskupem Ordynariuszem w El Alto, Jesús Juárez Párraga, S.D.B.

Fernando Bascopé Müller urodził się 4 kwietnia 1962 r. w Santa Cruz (Boliwia). Kończąc nowicjat w Rionegro, Kolumbia, złożył pierwszą profesję zakonną 23 stycznia 1982 r. Kontynuując normalne curriculum formacji salezjańskiej, w dniu 22 sierpnia 1987 roku złożył profesję wieczystą. Po ukończeniu studiów teologicznych w Cremisan, w Ziemi Świętej, został wyświęcony na kapłana dnia 23 września 1991 roku. w Santa Cruz, swoim rodzinnym mieście.

Po święceniach kapłańskich, w 1992 r. został skierowany do

domu salezjańskiego w Cochabamba-Fatima, gdzie mieścił się postnowicjat, następnie, w latach 1995-1997 był dyrektorem w prenowicjacie.. Po czym był przez dwa lata (1998-2000) na UPS w Rzymie. Powróciwszy do Boliwii przez pięć lat był dyrektorem postnowicjatu, skąd poszedł do Szkoły „Ksiądz Bosko” w La Paz, gdzie przebywał trzy lata.. W 2009 r. został mianowany Magistrem nowicjuszy, którą to funkcję pełnił do tej pory.

Pracował także jako odpowiedzialny za Biuletyn Salezjański, jako Delegat ds. Duszpasterstwa młodzieżowego i powołaniowego, Delegat ds. Rodziny Salezjańskiej, Asystent Wolontariuszek Księdza Bosko (VDB). W ostatnich latach współpracował także z Konferencją Episkopatu Boliwii.

5.9. Nominacja ks. Enrico dal Covolo na Rektora Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego

Jego Eminencja Sekretarz Stanu, Kard. Tarcisio Bertone, SDB, listem z dnia 30 czerwca 2010 r. (N. 91.437/P), powiadomił Księdza Generała, że Ojciec Święty mianował *Rektora Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego*, na najbliższe czterolecie, salezjanina Ks. **Enrico dal Covolo**.

Ks. Enrico dal Covolo aktualnie pełnił w Zgromadzeniu funkcję Postulatora Generalnego do Spraw Kanonizacyjnych, mianowany na to stanowisko przez Księdza Generała, ks. Pascual Chávez Villanueva, za zgodą jego Rady, dnia 10 grudnia 2003 r. (por. DRG 384, ss. 96-97).

Ks. Enrico dal Covolo, urodził się 5 października 1950 r. w Feltre (Belluno, Włochy). Jest salezjaninem od 2 września 1973 r., kiedy to złożył pierwszą profesję zakonnej w Inspektorii Lombardo-Emiliana. Profesję wieczystą złożył dnia 14 września 1978 roku, a 22 grudnia 1979 został wyświęcony na kapłana Na Katolickim Uniwersytecie „Sacro Cuore” uzyskał doktorat z Literatury klasycznej. Po kilku latach posługi kapłańskiej w Inspektorii Mediolanu, w 1986 r. został skierowany na Papieski Uniwersytet Salezjański, w Rzymie. Po uzyskaniu doktoratu z Teologii i Nauk patrystycznych

na Papieskim Instytucie Patrystycznym *Augustinianum*, w Rzymie, był na UPS Profesorem Zwyczajnym na Wydziale Literatury chrześcijańskiej starożytnej greckiej; od 1993 do 2000 był Dziekanem Wydziału Literatury chrześcijańskiej i klasycznej oraz od 2000 do 2003 Wice-Rektorem tegoż Uniwersytetu. Także po nominacji na Postulatora kontynuował pracę Profesora na Uniwersytecie Salezjańskim. Funkcja Postulatora do Spraw Kanonizacyjnych była związana z wieloraką posługą w Stolicy Apostolskiej. Między innymi, był Doradcą na Papieskiej Akademii Teologicznej, członkiem Papieskiej Komisji Archeologii Sakralnej, Ekspertem w Kongregacji Nauki Wiary i Kongregacji ds. Duchowieństwa.

5.10. Nominacja ks. Pier Luigi Cameroni na Postulatora Generalnego ds. Kanonizacji

Po nominacji ks. Enrico dal Covolo na Rektora Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego, Ksiądz Generał Pascual Chávez Villanueva, za zgodą Rady Generalnej, dnia 6 lipca 2010 r. mianował ks. **Pier Luigi Cameroni Postulatorem generalnym**, którego obowiązkiem będzie troska w Kongregacji do Spraw Świętych i u innych kompetentnych Władz o sprawy Kanonizacyjne dotyczące naszego Zgromadzenia Salezjańskiego (por. prot. 10/0614).

Ks. Pier Luigi Cameroni urodził się dnia 27 grudnia 1955 r. w Vendrogno (wówczas prowincja Como, diecezja Mediolanu), gdzie poznał Salezjanów, doświadczając także obecności animacyjnej Sługi Bożego Attilio Giordani, Współpracownika salezjańskiego. Nowicjat odbył w Pinerolo w 1975 r., pierwszą profesję zakonną złożył dnia 12 września 1976 r. w Inspektorii Lombardo-Emiliana. Po postnowicjacie w Weronie-Saval i praktyce asystenckiej w domu salezjańskim w Fiesco, podjął studia teologiczne w Turynie-Crocetta. Profesję wieczystą złożył dnia 12 września 1982 r., a 23 czerwca 1984 r. w Arese (Mediolan) otrzymał święcenia kapłańskie.

Po święceniach kapłańskich został przeznaczony do wspólnoty postnowicjatu – Centrum Studiów „Paweł VI” w Nave (Brescia), afiliowanego do Papieskiego Uniwersytetu Salezjańskiego, peł-

niąc funkcje wychowawcy, wikariusza, animatora duchowego i działalności duszpasterskiej oraz wykładowcy filozofii i pedagogiki. Na Papieskim Uniwersytecie Salezjańskim, w 1985 r. uzyskał Licencjat i w 1992 Doktorat z Filozofii. Wniósł wieloraki wkład dla Zgromadzenia i Kościoła (między innymi, przez pewien okres był inspektorialnym animatorem powołaniowym i uczestniczył w Kapitułach Generalnych 24 i 26).

W maju 2007 r. Ksiądz Generał powierzył mu obowiązki światowego Animatora duchowego ADMA (Stowarzyszenie Maryi Wspomożycielki).

5.11. Zmarli Współbracia (2 elenko 2010)

„Wiara w Chrystusa Zmartwychwstałego podtrzymuje naszą nadzieję i zachowuje żywą więź ze współbraćmi, którzy spoczywają w pokoju Pańskim. Oni poświęcili swoje życie w Zgromadzeniu, a wielu cierpiało, aż do męczeństwa dla miłości Bożej... Pamięć o nich pobudza nas do ciągłego pełnienia z wiernością naszego posłannictwa” (*Konst. 94*).

Tyt.	Nazwisko i imię	Miejsce i data śmierci	Wiek	Insp.
P	AELBRECHT René	Aalst (Belgia)	23-05-2010	83 BEN
P	AUBERT Lucien	Toulon (Francja)	02-07-2010	82 FRB
P	BAS Frans	Bocholt (Belgia)	25-04-2010	92 BEN
P	BASSI Giuseppe	Savona (Włochy)	19-07-2010	86 ICC
L	BERTAGNOLLI Rudolph	Los Angeles (USA)	14-05-2010	86 SUO
L	BERTAN Angelo	Turyń	09-07-2010	96 ICP
P	BOISSONADE John	Toulon (Francja)	01-06-2010	85 FRB
P	BONA Alfredo	Curitiba (Brazylia)	30-04-2010	90 BPA
P	BOUCHER François	Ponts-de-Cé (Francja)	26-05-2010	81 FRB
P	BUSANI Giacomo	Parma (Włochy)	06-07-2010	84 ILE
P	CAMPOS Césáreo Alfredo	Buenos Aires (Argentyna)	17-07-2010	85 ARS
P	CANALES PÉREZ Enrique	Lima (Perù)	08-07-2010	60 PER
P	CAROBELLA Francesco	Palermo (Włochy)	09-05-2010	90 ISI
P	CARROLL James	Melbourne (Australia)	15-05-2010	85 AUL
P	CASEIRO Miguel Barros	Estoril (Portugalia)	07-05-2010	86 POR

Tyt.	Nazwisko i imię	Miejsce i data śmierci	Wiek	Insp.
L	CAVERO Néstor	Chosica (Perú)	28-05-2010	87 PER
P	de SOUSA Geraldo	São Carlos (Brazylia)	21-05-2010	95 BSP
P	DEKNUDT Patrick	Kortrijk (Belgia)	12-05-2010	67 BEN
P	DELL'ORO Ferdinando	Turyń	07-06-2010	85 ICP
L	DÍAZ SÁNCHEZ Martín	Rzym	23-05-2010	75 ICC
L	DIEULANGARD Guy	Caen (Francja)	09-06-2010	92 FRB
P	EDWARDS William	Melbourne (Australia)	06-06-2010	82 AUL
P	FERNANDO Paul Bosco	Chennai (Indie)	16-06-2010	78 INM
P	FERREIRA Hugo Neves	Rio Grande (Brazylia)	01-06-2010	96 BPA
P	FILIPPINI Carlo	Rzym	25-05-2010	81 ICC
Przez 6 lat był Inspektorem.				
L	GAVINELLI Valeriano	Cuenca (Ekwador)	15-05-2010	67 ECU
P	GIACOMINO Antonio	São Paulo (Brazylia)	12-07-2010	96 BSP
P	GIORDANO Raffaele	Santa Clara (Kuba)	19-06-2010	85 ANT
P	GIRCOUR Anthony	Cebu (Filipiny)	25-05-2010	91 FIS
P	GOZZELINO Giorgio	Turyń	11-05-2010	80 ICP
P	GRETTER Pio	Turyń	22-06-2010	86 ICP
L	HAGUS Bernard	San Francisco (USA)	01-07-2010	94 SUO
P	HANOTEAU Léon	Liège (Belgia)	19-07-2010	87 FRB
P	HERRERA RUANO Darío	San Salvador (Salwador)	24-06-2010	59 CAM
P	JAMRÓZ Józef	Środa Śląska (Polska)	05-07-2010	77 PLO
P	JĘDRUCH Stanisław	Wrocław (Polska)	14-07-2010	85 PLO
P	JURIĆ Josip	Split (Chorwacja)	25-06-2010	82 CRO
P	KANTERS Harrie	Kampala (Uganda)	26-07-2010	78 BEN
L	KHRAIN Eligius	Guwahati (Indie)	13-06-2010	78 ING
P	L'ARCO Adolfo	Pacognano di Vico Equense (Włochy)	25-07-2010	94 IME
P	MALŮŠ Josef	Prachatice (Czechy)	15-06-2010	80 CEP
P	MARCANTONIO Francesco	Rzym	14-07-2010	86 ICC
P	MARÍN SÁNCHEZ Pablo	Rzym	08-05-2010	51 RMG
P	MARUSIĆ Franjo	Zagreb (Chorwacja)	25-06-2010	71 CRO
P	OLIVELLA URPI Salvador	San Juan-Alicante (Hiszpania)	18-05-2010	83 SVA
P	PARCIAK Jan	Caracas (Wenezuela)	30-06-2010	79 VEN
P	PARKS Jonathan	Marrero (USA)	11-07-2010	60 SUE
L	PASTOR DOMÉNECH Antonio	Burriana (Hiszpania)	24-07-2010	89 SVA
P	PENNATI Eugenio	Lima (Perú)	20-05-2010	90 PER
P	PERRIN Martino	Turyń	01-07-2010	95 ICP

Tyt.	Nazwisko i imię	Miejsce i data śmierci	Wiek	Insp.	
P	PINCÉ Gilles	Dinard (Francja)	25-07-2010	87	FRB
P	PITTON Felice Riccardo	Venezia-Mestre (Włochy)	16-05-2010	94	INE
P	PLA MONZÓN José María	Cochabamba (Boliwia)	21-07-2010	69	BOL
P	POLIZZI Vincenzo	Pedara (Włochy)	13-05-2010	80	ISI
P	POLLA MATTIOT Giovanni Dario	Vallecrosia (Włochy)	18-05-2010	76	ICC
P	PRZYBYŁA Andrzej	Dębno (Polska)	10-07-2010	59	PLN
L	REGNER William	Freetown (Sierra Leone)	27-06-2010	78	AFW
L	REHÁK František	Spisske Podhradie (Słowacja)	13-05-2010	87	SLK
L	REINHARD Franz-Josef	Daun (Niemcy)	14-05-2010	91	GER
P	REYES GUTIÉRREZ Pedro León	Bogotá (Kolumbia)	09-07-2010	86	COB
P	RIBOTTA Michele	San Francisco (USA)	22-06-2010	90	SUO
E	ROLÓN SILVERO Ismael	Asunción (Paragwaj)	08-06-2010	96	--
Przez 6 lat był Prałatem i przez 3 lata Biskupem w Caacupé (Paragwaj), przez 19 lat Arcybiskupem w Asunción (Paragwaj) i przez 21 lat Biskupem emerytem.					
P	SAMPERI Anonino	Ragusa (Włochy)	08-05-2010	74	ISI
P	SCARANTO Giuseppe	Castello di Godego (Włochy)	17-05-2010	86	INE
P	TRAVERSA Osvando	Salerno (Włochy)	11-06-2010	89	IME
P	TRITTO Francesco	Rzym	15-05-2010	88	ICC
P	VALIAVEETTTIL Vincent	Calcutta (Indie)	04-04-2010	67	INC
P	VAUDAGNA Giuseppe	Turyń	30-04-2010	91	ICP
P	VILLALÓN LÓPEZ José Antonio	México (Meksyk)	23-07-2010	82	MEM
L	WEŁNA Wincenty	Warszawa (Polska)	17-07-2010	57	PLE
P	WITKA Grzegorz	Jelenia Góra (Polska)	16-07-2010	88	PLO
L	ZINI Marcel	Toulon (Francja)	26-07-2010	97	FRB
L	ZITO John	Tampa, FL (USA)	08-06-2010	88	SUE